

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਜਨਵਰੀ 30, 1985

January 30, 1985

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਸਪਤਾਹਿਕ

Second Class Mail
Reg. No. 5991

ਕੀਮਤ 30 ਸੈਂਟ Out of Greater Vancouver Price 40¢

THE CANADA DARPAN

Punjabi Weekly Newspaper

January 30 to February 5, 1985

Vol. 4 No. 5

Editor-in-chief: (Hon.) Darshan Gill

Mailing Address:

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Phone: 321-6360

(ਆਨ.) ਚੀਫ ਐਡੀਟਰ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ 2 ਤੇ 5 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਆਸਾਮ ਚੋਣ - ਮੈਦਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: 10 ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤਰਾਜ ਪਾਂਡੀਚਰੀ ਵਿਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਆਸਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ 25 ਜੂਨ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ: ਆਂਧਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਗੁਜਰਾਤ ਕਰਨਾਟਕ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਉੜੀਸਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਸਿੱਕਮ ਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ 9 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਮਿਨੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ' ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੀਬ 38 ਕਰੋੜ ਵੋਟਰਾਂ 'ਚੋਂ 27 ਕਰੋੜ 90 ਲੱਖ ਵੋਟਰ ਪਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ।

ਪਾਂਡੀਚਰੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤਰਾਜ ਸਮੇਤ 10 ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ 2466 ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟਾਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ 3997 ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਥੇ 35200 ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੁਖ ਹੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ. ਕੇ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜ ਇਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨ ਅਰਥਾਤ ਦੋ ਅਤੇ ਪੰਜ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਦਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਅਰਥਾਤ ਪੰਜ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਉਹ ਹਨ: ਆਂਧਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕਰਨਾਟਕ, ਗੁਜਰਾਤ, ਉੜੀਸਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿੱਕਮ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਛੇ ਮਾਰਚ ਦੀ ਰਾਤ ਤਕ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਛੇ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਲੀ ਦਾ ਵੀ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ।

ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਨਾਮਯਾਦਗੀਆਂ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਪਹਿਲੀ ਤਰੀਕ 30 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਛੇ ਫਰਵਰੀ ਤਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਸੱਤ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕਾਗਜਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ 9 ਫਰਵਰੀ ਤਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਨਾਂਅ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਗੋਦਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਸੰਕੇਤ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਹਟਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਸਕੱਤਰਾਂ, ਮੁਖ ਚੋਣ ਅਫਸਰਾਂ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਕ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਰਾਜਪਾਲਾਂ ਨੇ ਭੰਗ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਬਿਹਾਰ, ਗੁਜਰਾਤ ਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਉੜੀਸਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇਸ

ਸਾਲ ਜੂਨ ਜਾਂ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਚੋਣ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਬੈਠਕ 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋ ਸਕੀਆਂ ਜਦ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੁਣ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੂਬਾਈ ਅਸੈਂਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਣਗੀਆਂ।

ਸ਼੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਸਾਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਪਹਿਲੀ ਜਨਵਰੀ 1985 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਗਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਤਮ ਤਰੀਕ 28 ਜਨਵਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਛਾਪ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ- ਅਰੋੜਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਫੋਰਮ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ (ਰਿਟਾਇਰਡ) ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਤਾਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋਣਗੇ ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆਇਆ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਫਸਰ ਪੁਰਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਤੇ ਹੋਰ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਪਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਕਹਿਣਾ ਗੁੰਮਗਾਹੁਤ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਆਖੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਅਜ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਵੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਨਰਲ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲਾ ਕੇਵਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਫਿਰਕੇ 'ਚੋਂ ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਉਣਾ ਵੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਹਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਜਦ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਸੈਂਸਰ ਖਤਮ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਲੰਧਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀ-ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਜੂਨ ਵਿਚ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀ-ਸੈਂਸਰਸ਼ਿਪ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

'ਗੋਪਬਲਿਕ ਡੇ' ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰ ਟਰਾਟ, ਮਾਟਗਾਲ ਅਤੇ ਦਰਦਾਰ ਪੁਰਬਾ ਐਨਟਰੇਰੀ ਅਤੇ ਅਟਵੇ ਤੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਅਟਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੋਠ ਲਿਖੇ ਪੋਸਟਰ ਤੇ ਝੰਡੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਸਨ।

1. ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਮਰ ਰਹੇ, ਦੂਜਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਹੈ, ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਹੋਏ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਡਬਲਯੂ. ਐਸ. ਓ. ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਵੋ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਲਾਏ:

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲੈ ਕੇ ਰਹਾਂਗੇ, ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਮੁਰਦਾਬਾਦ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਦੇ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰੋ, ਡਬਲਯੂ. ਐਸ. ਓ. ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ, ਸਿੱਖ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰਾ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਾਲੇ ਗੈਸ ਬੁਲਬੁਲਿਆਂ ਉਪਰ ਪਿੰਜਰ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਵਾਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁਲਬੁਲੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਛੱਡੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੱਤੇ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਬਣਾਇਆ ਕਢਨ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੁਆਹ ਉਪਰ ਨਾਚ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਚਾਂਸਰੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਅਫ਼ੇਅਰਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਸ ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਰੈਸ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਧਾਨ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ
ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਟੋਰ

ਰੌਇਲ ਫਰਨੀਚਰ ਲਿਮਿਟਡ

ਟੌਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਤੇ ਵਾਜਿਬ ਕੀਮਤਾਂ

2607 ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਬੀ. ਸੀ.

Ph. 874-9525

PAUL TOOR

- ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ● ਡਾਇਨਿੰਗ ਰੂਮ
- ਬੈਡ ਰੂਮ ਅਤੇ
- ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਫਰਨੀਚਰ ਸਾਥੋਂ ਖ਼ੀਦੋ

ਬੰਬੇ ਪੈਲੇਸ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹੜਤਾਲ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਖਾਣਿਆਂ ਵਾਲੀ ਇਕ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ ਬੰਬੇ ਪੈਲੇਸ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਹਨ ਤੇ ਕਾਮੇ ਵੀ। ਇਸ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਂਟਰੀਆਲ ਟਰਾਂਟੋ ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਵੀ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਇਹ ਲੰਡਨ, ਪੈਰਿਸ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹੋਰ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਕਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਥੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਪੈਂਟੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਬੰਦਾ ਬੈਠ ਕੇ ਖਾਣਾ ਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਬ ਵਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਪੰਦਰਾਂ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸਨ ਪਰ ਸੋਚਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ ਵਿਚ ਕੰਮ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਕਾਫੀ ਸੁਖਾਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਵਸੇਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਸੁਪਨੇ ਹੀ ਦੇਖਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵੀ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ। ਨਾਲੇ ਅਜੇ ਇਹ ਕਾਮੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਤਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਹਰ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਬੰਬੇ ਪੈਲੇਸ ਰੈਸਟੋਰੇਂਟ 1983 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਖੁੱਲੀ ਸੀ। ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀ ਤਨਖਾਹ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਲੰਚ ਤੇ ਡਿਨਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਪੰਦਰਾਂ ਡਾਲਰ ਲੰਚ ਦੇ ਅਤੇ ਵੀਹ ਡਾਲਰ ਡਿਨਰ ਦੇ। ਕਾਮੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 35 ਡਾਲਰਾਂ ਵਿਚ ਸਵੇਰੇ ਦਸ ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਤ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਕੰਮ ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਰਦੀ ਕਾਮੇ ਆਪ ਖੀਦਣ ਉਹਨੂੰ ਭਰਾਈਕਲੀਨ ਆਪ ਕਰਾਉਣ। ਗਾਹਕਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲਦੇ ਟਿਪ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਚਲਦਾ ਨਾ ਦੇਖ ਕੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾਈ। ਕੇਸ ਲੇਬਰ ਰੀਲੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਲੰਮੀ ਜਦੋਂ-ਜਹਿਦ ਬਾਅਦ ਕਾਮੇ ਫੇਰ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਤਰਕੀਬਾਂ ਚਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਠੀਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਟਾਲ ਮਟੋਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਇਕ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਕੁਝ ਇਕ ਨੂੰ ਲੇਅ ਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕੁਝ ਇਕ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਮੁਤਾਬਕ ਇਕ ਮੌਕੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਹੱਕੀ ਜਦੋਂ-ਜਹਿਦ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਦੇ ਵਰਖਲਾਫ ਗਲਬਾਤ ਰਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਮੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਸਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਾਜਿਸ਼ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ।

ਪਰ ਮਾਲਕ ਫੇਰ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਲਮਕਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਰਹੇ। ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹਮੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ 9 ਜਨਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੜਤਾਲੀ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਸੀਂ ਕੁੱਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅੰਕ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਮੁਲਾਕਾਤੀ:- ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੱਬ (ਸਾਧੂ, ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ)

ਸਰੀ ਦੇ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ

ਸਰੀ: ਇਕ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਇਕ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਦੀ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਪੁਲਸ ਨੇ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਚਾਰਜ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਲਾਵਰਡੇਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਚਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸੀ

ਹਿੰਸਾਤਮਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਟਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦਾ ਬੰਬ ਸਕੈਲੀ ਨੂੰ ਖਤ

Leader of the Opposition
Legislative Buildings
Victoria, British Columbia
V8V 1X4

Dear Mr. Skelly:

I have for reply your letter of December 17, 1984 and enclosed copies of several letters which you have received from Indo-Canadian individuals and organizations. I have also received the same letters from the same individuals and organizations. We both seem to be on the distribution list for a write-in campaign.

I have replied to these letters by explaining that the municipal police forces and the R.C.M.P. detachments on the lower mainland are sensitive to the situation in which Indo-Canadians find themselves.

The police are doing everything possible to prevent future outbreaks of violence but the success of their efforts is to a great extent dependent upon the cooperation from the community in coming forward and identifying the assailants. The judicial system cannot be effective unless witnesses to these alleged acts of violence are prepared to testify in court.

I am encouraged by recent efforts on the part of the Indo-Canadians to keep the peace among their various opposing factions and will continue to monitor the situation through the police departments concerned.

Thank you for your letter.

Yours sincerely,

Brian R. D. Smith
Attorney General

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਤੇ ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਵਿੱਚ “ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ”

ਕਲੀਅਰਬਰੁਕ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’
ਅਮਰ ਡੁਡਾਜ਼ ਤੋਂ ਮਿਲੇਗਾ।

ਐਬਟਸਫੋਰਡ - ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਆ ਸਪਾਈਸ ਤੋਂ
ਮਿਸ਼ਨ - ਵਿੱਚ ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੈਲੀ ਪ੍ਰੋਡੀਊਸ ਤੋਂ।

Excellent Business Opportunity in California

Looking for working partner in California. We will take care of your Visa problems. Investment required is \$100,000 U.S.A.

For more information Call after 10 p.m.
Mr. Victor Shaw (714) 861-2342
or
Mr. Amrik Kang (714) 336-1555

ABLE TOOL RENTALS

325-4112

Compressors

325-6711

Water Pumps
Over 100

OPEN 7 DAYS A WEEK - WEEKDAYS OPEN AT 7:30 A.M.

ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਾਰਡੀਅਨਰ ਵਾਲ, ਪਲੰਬਿਗ ਵਾਲੇ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਦ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

CONTRACTORS — INDUSTRIAL — HOME OWNERS
MANY ITEMS NOT LISTED — PLEASE CALL US — DELIVERY & PICK UP AVAILABLE

AMPLE PARKING AT REAR ENTRANCE
45th & Fraser — 6106 Fraser Street, Vancouver

RANALLO'S FARM

29910 West Burgess Road,
N. Mt. Lehman, Abbotsford

GOAT - LAMB - CHICKEN

ਵੱਢ ਕੇ ਪੁਰਾ ਬੱਕਰਾ, ਚਿਕਨ, ਭੇਡ ਜਾਂ ਸੂਰ
ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਆਓ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਰੇਟ ਅਜ਼ਮਾਓ

ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਸਿਰਫ 10 ਤੋਂ 3 ਵਜੇ ਤੱਕ

29910 West Burgess Road, N. Mt. Lehman,
Abbotsford, B.C.

Tel: 856-8434 • 856-1404

ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲਣ - ਲਾਲਪੁਰਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਸ਼ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਐਕਟਿਵ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚੋਂ ਪਤਾ ਲਗੇ ਜਾਸੂਸੀ ਜਾਲ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੇਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਦਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੱਸਿਆ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਤਰਨਤਾਰਲ ਵਿਚ ਸਜੇ ਇਕ ਦੀਵਾਨ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਹੇਠ ਝਾਕਣ ਦੀ ਜਾਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸੂਰਵਾਰ ਸਿੱਖ ਹਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ।

ਸ. ਲਾਲਪੁਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬੜੇ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਪਿਛੋਂ ਨਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਤੇ ਮਾਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ।

ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਪਤ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਯਤਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਕੋਈ ਸੀਮਤ ਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾਈ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਈ ਚੋਣਾਂ ਛੇਤੀ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਖੰਡਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਬਹੁਤਾ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਅਜੇ ਭਰਵੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਧੜਾ ਰਾਜ 'ਚ ਛੇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਇਛਕ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਗਲਬਾਤ ਬਾਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਗੁਰਾਰਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਚਾਲ ਚਲੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਦੇਰ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਵੱਧ ਸੁਖਾਵੇਂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ 9 ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਚ ਅਪਰੈਲ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ ਪਰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਰਾਜ 'ਚ ਗੜਬੜ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਹੈ।

ਉਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਛੇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਹੱਲ ਲਈ ਰਾਹ ਹੋਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਵੇਗਾ।

4 ਅਤਿਵਾਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਫਰੀਦਕੋਟ: ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦਾਂ ਇਕਥਾ ਸਿੰਘ, ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦੋ ਦੇਸੀ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਲੇਖੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਕਥਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਹੇਸ਼ਰੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਾੜਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।

ਜਲੰਧਰ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਰੋਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾ ਦੇ ਇਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਰੂਪ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਾਗਿਆ
ਕੁਝ ਆਖਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਨਾਲੇ ਪਿਆਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਪੰਜਾਬ ਦਰਖਾਤ

ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: (ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪੇ ਬਣੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਨੇਤਾ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਇਕ ਹਿੰਦ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 14 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਉਤਾਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਪਾਸਪੋਰਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(3) ਸੀ ਅਧੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰਨੀ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਇਕ ਬੋਰਡ ਬਿਠਾ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿਤੀ ਕਿ ਸਰਦਾਰਨੀ ਚੌਹਾਨ ਦਾ ਇਲਾਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਛੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰਨੀ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਸਰਦਾਰਨੀ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸਪੋਰਟ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਐਸ. ਤਿਵਾਣੀਆ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਸ. ਪ. ਗੋਇਲ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 12 ਫਰਵਰੀ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਪਰੇਡ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਝਾਕੀ ਦਾ ਪੱਤਾ ਸਾਫ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਗਣਰਾਜ ਦਿਵਸ ਪਰੇਡ ਵਿਚ ਇਸੇ ਵੇਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਝਾਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਜਾਣਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸੰਪਾਰਕ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਪਰੇਡ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਝਾਕੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਡ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਗਣਰਾਜ ਦਿਵਸ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੰਗੜਾ ਟੀਮ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ

ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਭਾਰਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਮੋਹਾਲੀ: ਪੰਜਾਬ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕਸ, ਇਲੈਕਟਰੀਕਲ ਅਤੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਦੇ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਟੀਚਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 10 ਜ਼ਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੇ ਵੋਕੇਸ਼ਨਲ ਟੀਚਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ।

4 ਔਰਤ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: 4 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਕਾਲੀ ਔਰਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦੂਜੀਆਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਇਸਤਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਲਾਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਤਾ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ।

ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਲੋਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਬਾਰੇ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਖੰਡਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੇ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਨੌਕ 'ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਦਲ ਦੇ ਆਫਿਸ ਸੈਕਟਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੀ. ਪੀ. ਐਮ. ਆਗੂ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਦਾ ਬਿਆਨ "ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਤੇ ਗੁਮਰਾਹਕੁਨ" ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਕਟ ਸਹਿਯੋਗੀ ਕੋਲ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਮਕੀ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਵਲੋਂ ਲਾਇਆ ਦੋਸ਼ ਮਹਿਜ਼ "ਸਿਆਸੀ ਸਟੇਟ" ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਇਕ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਬਾਰੇ 1968 ਦੇ ਆਰਡਰ ਵਿਚ ਤਜਵੀਜ਼ਬਦਾ ਤਰਮੀਮ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਮੰਗੇ ਗਏ ਹਨ। ਤਰਮੀਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰੀਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿਸੇ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਨਸਲ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਕਤ ਤਰਮੀਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਇਕ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ 'ਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ 15 ਦਸੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਯਾਦ-ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਤਾ ਰੱਖਿਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਅਜਾਇਬਘਰ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼ਰਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬਘਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਅੱਠ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਕਲਾਕਾਰ ਤੇ ਸ਼ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹੋਣਗੇ।

ਬਾਈਕਾਟ

ਪਟਨਾ: ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਲੈਜਿਸਲੇਚਰ ਦੇ ਸਾਝੇ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਅਜ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਐਡ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਫ਼ਾਲਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ।

FORTUNE TELLER

MRS. BELINDA with her God Gifted Powers will advixe and help you in all problems of life, luck, business, marriage, love, health, etc, etc. She speaks French, English and Italian. MIND, PLAM AND TAROT CARD READING. Why suffer through life's miseries? She guarantees to help you and your loved ones. One visit will benefit you. Call today for a better tomorrow. All reading private & confidential.

[604] 876-4202

Vancouver, B.C.

DOSANJH & PIRANI

#202 - 5887 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3W5

Lawyers

PHONE: 327-6381

* ਪਰਸਨਲ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੁਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ * ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ
* ਵਿਉਪਾਰਕ ਮਸਲੇ * ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ * ਫੌਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ * ਕੋਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. Box 67344 Stn. 'O', Vancouver, B.C. V5W 3T1

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Advertising: BHAV KHANDAN SINGH

Circulation: SATINDER SIDHU

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ-

ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਸੂਚਕ

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਦ ਪਹੁੰਚਾਉਣੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਦੇ ਸੂਚਕ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਜੰਟਾਂ ਤੇ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਭੰਨ ਤੋੜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜੇਹੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੱਖ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ‘ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ’ ਦੀ ਅਕਸਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋੜ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫਤਰ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਡੀਫੈਂਸ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘ਘਰ ਦੇ ਚਿਰਾਗ’ ਹੀ ‘ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ’ ਲਾਉਣ ਤੇ ਤੁਲ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਚ-ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਸਜੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਧਰੋਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼-ਧਰੋਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਤੂਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਸਿਖਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਚਪੜਾਸੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਣ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬਚਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੇ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿਲਸਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਗਈ ਗੁਜ਼ਰੀ ਹਾਲਤ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬੋਤਲਾਂ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਇਸ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਤਬਾਹ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ।

ਹੋਰਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਚਮਚਾਗਿਰੀ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁੱਥ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ‘ਜਮਹੂਰੀਅਤ’ ਅਤੇ ‘ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦੀ’ ਦੇ ਦਮਗਜੇ ਮਾਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਵਕਤ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਫੁੱਥ ਮਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀਆਂ ਭੀਂਗਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਸੂਸੀ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਉਹ ਇਨਸਾਫ ਪਸੰਦ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ? ਸੀ. ਆਈ. ਏ. ਦਾ ਜਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਇਹ ਹੀ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੁੱਝ ਸੂਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹ ਸੰਦੇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਉਸੇ ਕੜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਬਦਨਾਮ ਏਜੰਸੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੋਟੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣ। ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਕੇ ਜੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰੂ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਹ ਇਸੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇ? ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਉਠਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਨੈਟੋ ਦੇ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਇਸ ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਛੁਪੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ।

ਨਿਰਪੱਖ ਲੋਕ

ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਡ ਵੈਸ਼ਨਵ

ਚੌਰਾਹੇ ‘ਚ ਤਿੰਨ ਆਦਮੀ ਧੜ ਤੱਕ ਗੱਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਜੇ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਉਸ ਚੌਰਾਹੇ ‘ਚ ਹੁੰਦੀ ਹੋਈ ਨਿਕਲੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਥੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, “ਇਹ ਲੋਕ ਕੌਣ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਚ ਕਿਉਂ ਗੱਡੇ ਹਨ?”

“ਹਜ਼ੂਰ, ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਲੋਕ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।”

“ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਗੇ?”

ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਵਾਰੀ ਅੱਗੇ ਤੋਰੋ। ਕੱਲ੍ਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਉਪਰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਮਿਲਾਪ ਇੰਜ ਹੋਇਆ ਸੂਰਜੀ
ਤੇਰਾ ਹਰ ਰੰਗ ਜਜ਼ਬੇ ਉਭਾਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਮੁਹੱਬਤਨਾਮੇ

ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਪੱਖ

ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਇਸਦੇ ਆਰਥਕ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਖਾਂ ਵਲ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁਝਕੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਮੰਡੀ ਤੇ ਫੌਜੀ ਭਰਤੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰ-ਜਗੀਰਦਾਰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰੱਖਿਆ। ਪੁਰਾਣੇ ਜਗੀਰਦਾਰ ਪਰਬੰਧ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਪਰਬੰਧ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਜਗੀਰਦਾਰ ਤੇ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਉਹਨੂੰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣਾ ਭਿਆਲ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਹਰੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਰਿਆਇਤਾਂ ਇਸੇ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਹਦਬੰਦੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਖੌਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਕ ਏਕੜ ਵੀ ਇਸ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਨਾ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਲਈ ਅਪਣੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਨਾਜ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣੇ। ਇਸ ਲਈ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਤੇ ਖੇਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮਸ਼ੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਤੇ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ। ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਮੋਟਰਾਂ ਨਵੇਂ ਬੀਜਾਂ ਤੇ ਗਸਾਇਣਕ ਖਾਦ ਤੇ ਕੀੜੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਖਪਤ ਦੀ ਮੰਡੀ ਪੰਜਾਬ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸੀ ਸਨਅਤੀ ਮਾਲ ਦੀ ਖੱਪਤ ਵਧੀ, ਉਥੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਉਪਜ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਲਾਗਤ ਘਟ ਹੋਣ ਤੇ ਉਪਜ ਵਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਤੇ ਧਨੀ ਕਿਸਾਨ ਤੱਥਕੇ ਦੀ ਆਰਥਕ ਹਾਲਤ ਵੀ ਸੁਧਰੀ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਤੱਥਕਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਖੋਂ ਜਗੀਰਦਾਰੀ ਸੋਚ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਕੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਵੱਲ ਤੁਰਿਆ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਤੱਥਕਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਅਧਾਰ ਬਣਿਆ। ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਿਆਲ ਵਜੋਂ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੱਥਕੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਰਿਆਇਤਾਂ ਆਰਥਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਤੱਥਕੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਵਿਰੁਧ ਸ਼ਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਰਨਾਂ ਤੱਥਕਿਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਤੇ ਜਬਰ ਲਈ, ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੱਖੀ ਸੀ।

ਖੱਬੀ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ:—

ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਜਮਾਤੀ ਘੱਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਮਰ ਰਹੀਆਂ ਜਗੀਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਖੜੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬਲਕਿ ਅਗੇ ਵਧੂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਖੜੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਇਕ ਪੱਖ ‘ਕੌਮੀ ਮਸਲਾ’ ਵੀ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਕੌਮੀਅਤ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਰਲ ਗੱਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਪਰਤੱਖ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਭੁਪੀਜੀਵੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਾਲੇ ਜਗੀਰ ਸੋਚ ਦੀ ਜਕੜ ਭਾਰੂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਗੀਰ ਸੋਚ ਤੇ ਜਗੀਰ ਆਰਥਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਰੁਧ ਬੇਤਰਸ ਘੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਵਾਲਾਂ ਤੇ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਥੇ ਜਗੀਰ ਤੱਤਾਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਜਮਾਤੀ ਜਬਰ, ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਵੀ ਅਖੌਂ ਚੁਲ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੁਰਜੀਤ ਗਿੱਲ

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਮੁਲ ਆਂਕਣ

ਪਿਆਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ-ਦਰਪਣ ਹਫ਼ਤੇਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹਰ ਪਰਚਾ ਪਹਿਲੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਅਵਿਰਭੂਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਟੋਨ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਉਪਰ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਭੇੜੇ ਫਿਰਕੂ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਟ ਪਾਊਆਂ ਦੇ ਪਾਜ ਉਘਾੜਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਛਾਪ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣੀ।

1. **ਖਬਰਾਂ** - ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਇਹ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਸੱਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਪਰੰਤੂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਬਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਜ਼ਰੂਰ ਰੜਕਦੀ ਹੈ।

2. **ਐਡੀਟੋਰੀਅਲ** - ‘ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਭੁਜ਼ਦਿਲਾਨਾ ਹਮਲਾ’ ਲਿਖ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਤੂਤ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵਾਰਥੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ ਏਜੰਟੀ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।

3. **ਮੁਹੱਬਤਨਾਮੇ** - ਇਹ ਥਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਹਾਨਤਾ ਵਾਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਛਪੇ ਖੱਤ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਹਰਦੇਵ ਵੜੈਚ ਦੇ ਰਾਮਪੁਰੀ ਵਿਰੁਧ ਬੁਖਲਾਹਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਜੋਂ ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੱਤਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਐਥਟਸਵੈਰਡ ਦਾ ਪੱਤਰ ਹਨ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਲਮ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ।

4. **ਹੋਰ ਆਰਟੀਕਲ** - ਪ੍ਰਿ: ਹਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਬੰਧੀ, ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ ਦਾ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਦਲੀਲ ਭਰਪੂਰ ਸਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕਬਾਲ ਰਾਮਵਾਲੀਆ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ ਵੀ ਚੰਗਾ ਸੀ।

5. **ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ‘ਚੋਂ’** - ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜੋ ਅੱਜ ਤੱਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਬੁਲਾਰਾ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਦਾ ‘ਕੰਜਰ-ਘਾਟ’ ਦਾ ਟੂਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਖਲਾਕੀ ਪੱਖ ਅਤੇ ਪਰਚੇ ਦੇ ਸਭਿਅਕ ਬੋਲੀ ਦੀ ਚੀਨਤਾਈ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਬੋਲੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸਦੀ ਸਰਗਰਮ ਵਿਰੋਧਤਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:

*ਜੇਅਸੀ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਰੋਸ ਜਾਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਨੇਲੀ ਵਰਗਾ ਥਾਂ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੰਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਹਿਸ਼ਿਆਨਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਰੋਸ ਨਹੀਂ ਜਾਗਦਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦਿਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਰ ਵਿਚ ਇਕ ਗ਼ੈਰ ਇਨਸਾਨੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਹਾਂ।

*ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗਲਬਾਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਅਫਸਰ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਾਈਸਚਾਂਸਲਰ, ਜੱਟ ਥਾਨੇਦਾਰ, ਦਲਿਤ ਮਜਿਸਟਰੇਟ ਆਦਿਕ ਦੀ ਗਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ, ਵਾਈਸਚਾਂਸਲਰ, ਥਾਨੇਦਾਰ ਮਜਿਸਟਰੇਟ ਆਦਿਕ ਦੇ ਗੁਣ ਜਾਂ ਆਗੂਤਾ ਜੇਕਰ ਬਰੀਰ ਮਜ਼ਹਬ ਜਾਂ ਜਾਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਰਤਕੇ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਨਸਾਨੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ।

*ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਣਾ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਆਪਣਾ ਸਵਾਰਥ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਹੈ।

*ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ੇ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸਵਾਰਥ ਵਾਸਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਇਹੋ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਗੁੰਡਾ ਅਨਸਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਫਾਜ਼ੀ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵੰਡੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਜਮਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਨਾ ਬਣੇ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਰੀਬ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੱਤ ਭੁਲਕੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਭੰਬਲਭੂਸੇ ਵਿਚ ਪਏ ਰਹਿਣ। ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿਆਸਤ ਸਮਝਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਨੂੰ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

*ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਮਨ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵਖ ਵਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ, ਪਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਖਾਸਾ ਹੀ ਆਪ ਫਿਰਕੂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜੀਵੀਆਂ ਹੀ ਫਿਰਕੂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸੱਦਕੇ ਅਸਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਮਾਣਤਾ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿਚ ਉਹੀ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਧਰਮਨਿਰਪੇਖਤਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕਮੇਟੀ’ ਦੀ ਥਾਂ ‘ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ’ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਤਲੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗਲਤ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਗਲਤ ਰੁਚੀਆਂ ਤੇ ਉੱਗਲ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਲਾਅਨਤ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਚ ਵੇਖਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ●

6. **ਸਾਹਿਤਕ ਪੱਖ** - ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਚੰਗੀਆਂ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਹਰਭਜਨ ਗਾਂਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਜਦੋਂ ਵੀ ਛਪਣੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ, ਗੱਠਵੀਂ ਬੋਲੀ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਚੁੱਸਾ ਨਵੇਕਲਾ ਹੀ ਹੈ।

7. **ਫਿਲਮੀ ਦਰਪਣ** - ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਛਪਦਾ ਹੈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੱਖੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ।

8. **ਫੁਟਕਲ** - ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੇਖ ਬੜੇ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਜੋ ਕੂਰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਛਪਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੀ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਚੰਗੇ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢ ਸਕੇਗਾ।

ਆਪ ਦਾ ਪਾਠਕ
ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਵੈਨਕੂਵਰ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਆਪ ਪੜ੍ਹੋ
ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪਰੋBOMBAY
SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਤਾਰਤ ਦਰਪਣ

ਥਾਂਬੀ ਦੁਰਏ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਗਏ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅੰਨਾ ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੈਂਬਰ ਥਾਂਬੀ ਦੁਰਏ ਨੂੰ 'ਸਰਬਸੰਮਤੀ' ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ।

ਪਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਮਧੂ ਦੰਡਵਤੇ (ਜਨਤਾ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਮੁਖ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਕ ਆਉਟ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਰਏ ਦੇ ਨਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਅਜ਼ਾਦ ਵਲੋਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁੱਛਤਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਅੰਨਾ ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਕੋਲਾਂਡੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਪੀਕਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਰਾਮ ਜਾਖੜ ਨੇ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਦਨ ਅੰਗੇਰੇ ਰੱਖੀ ਤੇ ਉਸ ਪਿਛੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਰਏ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਰਏ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿਤੀ ਤੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ 'ਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ।

ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ ਸਮੇਤ 4 ਹੋਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਨੇ 4 ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਸੂਸੀ ਕਾਂਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਖਬਰ ਦੇਸੀ "ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ." ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ

ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਕੇ 15 ਮਿੰਟ 'ਤੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਅਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਉਤਪਾਦਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇਕ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇਕ ਡਿਪਟੀ ਸਕੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਵਣਜ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਹੜੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛ-ਤਾਛ ਦੌਰਾਨ ਮਿਲੇ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸਾਮਗਰੀ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਸੂਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਤਫਤੀਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਸੂਸਾਂ ਦੇ ਗਰੋਹ ਦਾ ਕਬਿਤਾ ਆਗੂ ਕੁਮਰ ਨਰਾਇਣ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

ਉਕਤ ਕੇਸ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਤਿਲਕ ਮਾਰਗ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਕੇਸ ਉਸਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ 23 ਬੋਤਲਾਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਚੀਫ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ। ਪਰ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡ ਭਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਪਿਛੋਂ ਉਸਨੂੰ 28 ਜਨਵਰੀ ਤਕ ਅਦਾਲਤੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ। ਇਥੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਜਾਸੂਸੀ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 28 ਜਨਵਰੀ ਤਕ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਹੈ।

ਇਹ ਸੀ ਰੰਗਾਂ ਤੇ ਸੁਗੰਧਾਂ ਦਾ ਸਮੁੰਦ ਸੂਕਦਾ
ਜਿਹੜਾ ਸੁੱਤੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਦਾ ਰਿਹਾ।
ਆਈ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗ ਤੇ ਤੋਲੀ ਰੱਜ ਕੇ
ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਚੰਨ ਜਿੱਤਦਾ ਤੇ ਹਾਰਦਾ ਰਿਹਾ।

15 ਅਰਬ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦ ਭਾਰਤ 'ਚ ਦਾਖਲ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਫਲਸਤੀਨੀ ਮਕਤੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦ ਟੋਲੇ ਦੇ 15 ਮੈਂਬਰ ਚੋਰੀ-ਛੁਪੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪ੍ਰਮੁਖ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਯਾਸਰ ਅਰਾਫਾਤ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਸਕਣ।

ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਫਾਰਤੀ ਸਤਰਾਂ ਨੇ ਅਜ ਇੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਰੀਆ ਤੋਂ ਹੋਰ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹਨ।

ਹਾਕੀ: ਭਾਰਤ 7 ਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਜੇਤੂ

ਵਾਕਾ: (ਪੀ. ਟੀ. ਆਈ.) ਇੱਥੇ ਦੂਜੇ ਏਸ਼ੀਆ ਕੱਪ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਪੂਲ "ਬੀ" ਦੇ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਨੂੰ 8-1 ਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ।

ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਦੂਜੀ ਜਿੱਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਨੂੰ 6-0 ਗੋਲਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ ਸੀ।

ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਜੱਜ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਉਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਜੱਜ ਸਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਣ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਕੇ. ਸੇਨ ਨੇ ਕਲਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਦੱਸੀ।

ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਹੋਣ।

ਤੇਰੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਹਿਦ ਬਾਰ ਬਾਰ ਡੁਲਿਆ
ਮੇਰੇ ਭਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਜੋਸ਼ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਦਾ ਰਿਹਾ।

GURU BAZAAR

6529 Main St. (49th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph: 327-4422

Buy TWO Printed Suits for \$8.00 each & get
THIRD suit FREE

Buy ONE printed Saree for \$20.00 & Get
SECOND Saree \$10.00

ROKKO SAREES & FABRICS

6201 Fraser St. (46th Ave.)

Vancouver, B.C.

Ph: 327-3033

ROKKO SAREES

ROKKO SAREES

ROKKO SAREES

ROKKO SAREES

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕੀ ਹੈ?

ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ

□ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡ, ਰਿਚਮੰਡ

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਜੋ ਸਿੱਖ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ। ਇਥੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਅਤੇ ਦਰਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁੱਲ੍ਹ 'ਚ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਢਣ ਟੁੱਕਣ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਕੱਟੀਦੀਆਂ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਸੁਕਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਏਸੇ ਲਗੂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਅਦਰਦੀ ਸਦਕਾ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਥੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਮੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਧਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਵੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਫਲਸਫੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਕਦੇ ਦੂਰ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਜੱਟਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹਕਾਰਤ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੰਤਵ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵਜ਼ੀਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਹਨ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸ਼ਹਿਰਦਾਤਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਤੇ ਕੋਈ ਸੰਜੀਦਾ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕੇ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਤਰਕ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੈ। ਫਿਰਕੂ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ, ਵਤਵੇਬਾਜ਼ੀ, ਧਰਮਯੁਧ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਆਰਥਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਕਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਮਗਰ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੇ। ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਉਭਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਨੌਸ ਆਧਾਰ ਦੇ ਇਹ ਵਾਵਰੇਲੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ੁਕ ਕੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਵੱਛਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਰਾਂ 'ਚ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟਾ ਪਾ ਕੇ ਤੁਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਲੋਕ ਇਹ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹੁਣ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਹਨ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕੀ ਗਰੰਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬਾਂ-ਦਿਸ਼ਾਈਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਾਂਗ ਫੋਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੋਈ ਕੱਟੜ ਧਰਮੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਜੇ ਲੋਕ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਆਸਰਾ ਰਖਦੇ ਹਨ ਉਹ ਭੁਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਜਦੋਂ ਜੀ ਚਾਹੇ ਆਪਣੀ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿਚ ਬੋਝੀ ਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਕੇ (ਜਾਂ ਕਹਿ ਲੋ ਗੁਲਾਮੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਕੇ) ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਮਾਇਤੀ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਿਸੇ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਉਪਜਿਆ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਤਿ ਪੇਚੀਦਾ ਸਿਆਸੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਭਾਂਜ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਧਾਰਮਕ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਕਰਮ ਵਜੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ

ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਕੋਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ : ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ? ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਲੀਡਰ ? ਜਾਂ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਤੇ ਜਾਂ ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ ? ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ : ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪਾਵਰ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਪਾਵਰ ਹੱਥੋਂ ਜਾਂਦੀ ਦਿਸੀ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਧੋਹ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦਿੱਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਣ ਹਿੰਦੂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ ਹੋਣ ਲਈ ਵਰਗਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਅਖਾੜੇ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵੇਖ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਧਰਮ ਦੀ ਆੜ ਲਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਆਰਥਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਕ ਰੰਗ ਦੇ ਕੇ ਉਲਝਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਬਣਾਇਆ।

ਪਰ ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਹੈ ?

ਪਹਿਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ? ਇਹ ਗੱਲ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੱਜ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਜ਼ਾਦ ਮੁਲਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਲ ਨੂੰ ਅਸਾਮ, ਬੰਗਾਲ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ — ਲਗਭਗ ਹਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਧਰਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ। ਦੂਸਰਾ ਰਾਹ ਯੂਧ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਹੀ ਲੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੂਸ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਜੰਗ ਅਤਿਅੰਤ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਵੇਗਾ ਤੇ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਤੀਜੇ ਵਿਸ਼ਵਯੁਧ ਛਿੜਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਤੀਜੇ ਵਿਸ਼ਵਯੁਧ ਤੋਂ ਬਚਾ ਹੋ ਵੀ ਗਿਆ ਅਤੇ 30-35 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਤਿ ਭਿਆਨਕ ਲੜਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਾਨਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਸਾੜ ਕੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਵੀ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਜਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਸੁਆਲ ਨਜ਼ਿੱਤ ਕੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਅਕਾਰ ਅਜੋਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਮਸਾਂ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ (ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਨਕਸ਼ੇ ਬਣਾਈ ਜਾਣ) ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਵਸੋਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਸ਼ਾਇਦ 1947 ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਭਿਆਨਕ ਨਿਕਲਣ-ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਆਪਸੀ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਜਾਹਿਰੀਲੀ ਲੜਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹਸ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ।

ਜੇ ਯੂਧ ਪਿੱਛੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਅਜੋਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਜਿੱਥਾ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਰੂਸ ਦਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਰੂਸ ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰਫਲਾਂ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀਆਂ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘਿਰੇ, ਅਤੇ ਮਸਾਂ ਡੇਢ ਕੁ ਕਰੋੜ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੀ ਭਵਿੱਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸਿਵਾਏ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਫੌਜੀ ਅੱਡਾ ਬਣਨ ਦੇ ?

ਫਰਜ਼ ਕਰੋ ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਰਾਮਾਤ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਫੌਜੀ ਅੱਡਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਰੂਸ, ਅਤੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਦੋਸਤਾਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਜੋ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ) ਫੇਰ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਣਿਆ ਦੇਸ਼ ਕਦੋਂ ਕੁ ਤੱਕ ਚੁੜਿਆ ਰਹਿ ਸਕੇਗਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣ ਕੇ ਦੋ ਟੋਟੇ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ? ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਯੂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿੱਖ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੰਦੂਆਂ ਹੱਥੋਂ ਘਟ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਤੰਗ ਹਨ ਤਾਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿੱਖ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਹੱਥੋਂ ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅੱਡ ਦੇਸ਼ ਨਾ ਮੰਗਣਗੇ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜਾਤਪਾਤ ਦੇ ਕੋਹ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੱਡ ਲਿਆ ਹੈ?

ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਰਾਮਾਤ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਨਾ ਪਈ, ਦੇਸ਼ ਅਖੰਡ ਰਿਹਾ, ਹਰ ਕੋਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਇਆ (ਜੋ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ) ਤਾਂ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਣਿਆ ਮੁਲਕ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਪਛੜਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ, ਟੈਕਨੋਲੋਜਿਸਟਾਂ, ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਮਾਹਰਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਦੂਜੇ ਯੂਧ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਦਮ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਬਣਨ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਅੱਡ ਅੱਡ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਰ ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਵਸ ਗਏ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ — ਆਈਨਸਟਾਈਨ, ਫਰਸੀ, ਨਿਯੂਮਨ, ਐਡਵਰਡ ਟੈਲਰ ਆਦਿ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਰੂਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਹੀ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੋਇਆ, ਕਿਹੜਾ ਈਸਾਈ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜਾ ਕੇ ਵਸਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗਾ। ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੱਟੜ ਧਰਮ ਪੰਥੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅੱਖ ਨਾਲ ਅੱਖ ਨਹੀਂ ਮੇਲ ਸਕਦੇ। ਅਜ ਅਰਬ ਦੇਸ਼, ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਹਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੋਈ ਦਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਨੇ ਕੁ ਚੋਟੀ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਟੈਕਨੋਲੋਜਿਸਟ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਵਸੇ ਹਨ। ਸਾਲ ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਮਾਉਣ ਜਰੂਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਂ ਪਰਾਈ ਔਰਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਵਿਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਹੱਥ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਵਿਚ ਕੋਰੜੇ ਲੱਗ ਜਾਣ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਥੇ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਮਕ ਕੱਟੜ ਪੰਥੀ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ ?

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਦੋਸਤੋਂ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖਾਂ ਕਲੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਸਧਾਰਨ ਬੇਕਸੂਰ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਮੇਰਾ ਸਿਰਫ਼ ਏਹੋ ਸਨਿਮਰ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਮੁਕਤੀ ਨਹੀਂ। ਧਰਮ ਨੂੰ ਰੂਹਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰੱਖੋ। ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਨਿਰਲੇਪ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰੋ - ਏਸੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਭਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਉਨਤੀ।

JIM PATTISON

PONTIAC - BUICK - CADILLAC and GMC

3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C.

Tel. 879-4233

1985 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ

ਕੈਡਲਿਕ ਖ਼ੀਦੋ

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨਾਂ, ਟਰੱਕ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ 4x4 ਜ਼ਿਮੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਜਾਣੇ ਪਹਿਚਾਣੇ ਸੇਲਜ਼ਮੈਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

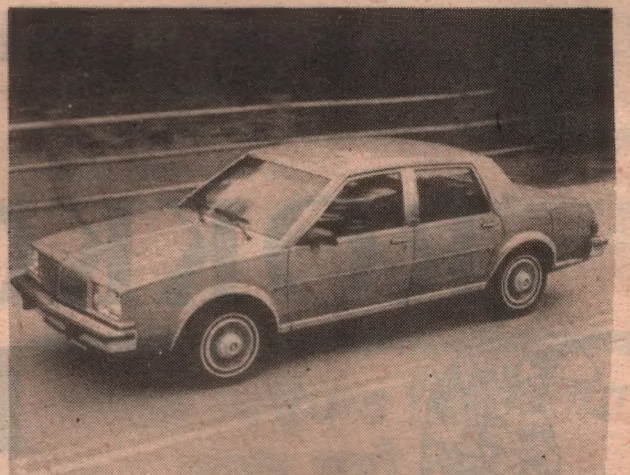
TIME FOR BUYING 1984

CARS & TRUCKS

ALSO TIME FOR BUYING

1985 NEW MODELS

Parlad Gill

ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 10.30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 4.00 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

Bus. 879 - 4233

Res. 435 - 1834

ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਰੈਂਡਸ਼ਿਪ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਰੀਪਬਲਿਕ ਡੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ — 26 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਰੈਂਡਸ਼ਿਪ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਰੀਪਬਲਿਕ ਡੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ 200 ਦੇ ਲਗਪਗ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਮੁਖ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਏ. ਐਚ. ਸੋਮਜੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ. ਲੰਡਨ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਇਕਨਾਮਿਕਸ ਤੋਂ ਡੀਐਚੀਏ ਅਤੇ ਐੱਸ ਕੇਲੂ ਸਾਈਮਨ ਫਰੇਜ਼ਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਗੈਸਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਡੀਪਲੋਮੈਂਟ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋ. ਸੋਮਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਵਿਦਵਤਾ ਭਰਪੂਰ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 36 ਸਾਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਰੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਜੋ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਰੈਂਡਸ਼ਿਪ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਲਈ ਗਿੱਲ ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਪਾਰਤ ਵਿਚ ਭੇਜਣ ਸਬੰਧੀ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਾਇਤਾ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ। ਡਾ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਛੇਤੀ ਹੀ ਨਕਸ਼ੇ ਆਦਿ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਕੇ ਉਸਾਰੀ ਇਸੇ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਰਾਦੀਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਦੇ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਾ ਪਿਕਰ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਨਿਊਵੈਸਟ ਦੇ ਐਲਡਰਮੈਨ ਵੀ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸ਼ਾਢੇ ਛੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ।

ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੈ

ਵੈਨਕੂਵਰ - ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਗਿਰਨ ਅਤੇ ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਨ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਲ ਨੇ ਸਮੂਹ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਨੂੰ ਪਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਪ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਮਾਈਕ ਹਾਰਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਨਾਨ ਸਟਾਪ ਬੱਸਾਂ

ਮੋਗਾ: ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਮੋਗਾ ਡਿਪੂ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਮੋਗਾ — ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮੋਗਾ-ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਮੋਗਾ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਨਾਨ ਸਟਾਪ ਬੱਸਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤਿੰਨ ਬੱਸਾਂ ਜਦ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਲਈ ਪੰਜ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਈ ਇਕ ਬਸ ਚਲਿਆ ਕਰੇਗੀ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਫਰੰਟੀਅਰ ਕਲਾਬ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੁਸ਼ੀਲ ਬੱਤਰਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ 500 ਡਾਲਰ ਦਿੱਤੇ

ਸਰੀ - ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਟੈਂਪਲ, ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸੈਂਕੜੇ ਪੜਵੇਂ ਤੇ ਸੱਜਣ ਬਸਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਫਰੰਟੀਅਰ ਕਲਾਬ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸ੍ਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਬੱਤਰਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ 500 ਡਾਲਰ ਦਾ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਬੱਤਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਰੋਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਦਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਵੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰੱਗ ਪੁਆਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

19 ਸਾਲ ਦੇ ਹਰ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ

ਵੈਨਕੂਵਰ - ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਕੌਂਸਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਦੇਵ ਬਲ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ 19 ਸਾਲ ਦੇ ਹਰ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਨੂੰ 2 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਸ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਦੀ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣਾ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਾਈਕ ਹਾਰਕੋਰਟ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੱਥ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਲੇਟ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਰ ਆਲਡਰਮੈਨ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੋਰੀ ਰਿਕਨ, ਬਰੂਸ ਐਰਿਕਸਨਸ, ਲਿਬੀ ਡੇਵੀਸ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਯੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਨਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਉਨਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜੁਗਾਂ ਤੋਂ ਰਹੇ ਬੰਦ ਹਾਂ ਕੱਚ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ।
ਮਾਰੀ ਹੈ ਬਾਹਰ ਝਾਤ ਅਜ ਸੱਚ ਦੇ ਜਹਾਨ ਵਿਚ।
ਭਾਵੇਂ ਕਦੇ ਬਹਾਰ ਨੂੰ ਆਖੀ ਸੀ ਅਲਵਿਦਾ,
ਅਜ ਫਿਰ ਬਹਾਰ ਆਈ ਹੈ ਇਸ ਗੁਲਸਤਾਨ ਵਿਚ।
ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਰੱਖਣ ਅਨੇਕ ਲੋਕ,
ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਚੰਦਮਾ ਜਗ ਨਾਸ਼ਮਾਨ ਵਿਚ।

ਇੰਡੀਆ ਸਾੜੀ ਪੈਲੇਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਉਦਘਾਟਨ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਧੂਮਧਾਮ ਨਾਲ

ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਨਾਇਬ ਬਰਾੜ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਿਧੂ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾ (ਫੋਟੋ: ਭਵਖੰਡਨ)

ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ 'ਚ 68 ਮੌਤਾਂ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਏ. ਐਫ. ਪੀ.) ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਜਹਾਜ਼, ਜਿਸ ਵਿਚ 68 ਮੁਸਾਫਰ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨੇਵਾਡਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਗੇਨੋ ਨੇੜੇ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਕੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆ ਡਿੱਗਾ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫੈਡਰਲ ਜਹਾਜ਼ਰਾਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਕ ਤਰਜਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਪਾਇਲਟ ਹੀ ਬਚ ਸਕਿਆ।

ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਾ ਲੈਕਚਰਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲੀਸ ਕਪਤਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲੈਕਚਰਾਰ ਨੂੰ 17 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਫੜਿਆ।

ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕਾਲਜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤਿੰਨ ਦੋਸੀ ਬੰਬ ਮਿਲੇ। ਸ੍ਰੀ ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੇਸਰ 'ਚ ਨ੍ਹਾਤੀ ਧੁੱਪ ਸੀ ਅਜ ਤੇਰੇ ਰੂਪ ਦੀ,
ਲੱਖਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਉਠੀਆਂ ਇਸ 'ਕੱਲੀ ਜਾਨ ਵਿਚ।

Real Plumbing & Electrical Supply

7211 Main St. (at 56th Ave.)
VANCOUVER, B.C. V5X 3J3

- ਸੇਲਜ ਐਂਡ ਸਰਵਿਸ
- ਪਲੰਬਿੰਗ
- ਗੇਟਿੰਗ

- ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕ
- ਸਰਮਿਕ ਟਾਈਲਜ ਇਨਸਟਾਲੇਸ਼ਨ

Do-It- Yourself

- ਅਸੀਂ ਫਰਿਜ ਤੇ ਸਟੋਵ ਵੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Satwinder Reehal ਸਤਵਿੰਦਰ ਗੋਹਲ
Ph. 324 - 7066

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

- BUYING
- SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation.

Malkit Dharmi, M.A. (Eco.)
Office: 736-3831 Res: 434-8548
Pager 524-8581, #2229

An Interview with Krishan Ahuja, An Indian Artist

□ By Darshan Gill

[Krishan Ahuja, an eminent artist, put his exhibition at Asian Centre building at the University of British Columbia from Dec. 15 to Dec. 25, 1984. This tour of Mr. Ahuja was sponsored by Indian council for cultural relations. The exhibition was inaugurated on Dec. 15 at 7.30 p.m. and remained open for public view from noon to 6 p.m. everyday. Mr Ahuja has his studio at Delhi. He got his national diploma in Fine Art from college of Art, New Delhi since 1969 he has been working as a lecturer in Applied Art. He has already put up his shows at Delhi, Bombay, Hyderabad and many other cities. His paintings became the centre of attraction in international exhibitions - such as in Manchester (1973), Australia (1976) & Japan (1982). He has won awards such as Sahitya Kala Parishad Delhi award in 1982, 1983 and his paintings won awards at All India Graphic Exhibition in Chandigarh, continuously in 1980, 1981, 1982. He was in Saskatoon from Nov. 14 to Dec. 2, 1984. In Vancouver, he stayed with Ranjan Sen, another eminent artist working at U.B.C.]

Gill - Mr. Ahuja, welcome to Vancouver, when did you arrive here?

Ahuja - I reached in Vancouver on 10th and contacted Ranjan Sen who teaches in Asia Centre. He knew all the staff, all the colleges, all the painters. So I thought why not to stay with him, thus I will be able to see more people. So I reached on 10th and on 11th Ranjan picked me up and my stuff because his place was nearer to the U.B.C. and Asia Centre from where I can easily travel by bus.

Gill - From the day you have come, you are staying with Ranjan?

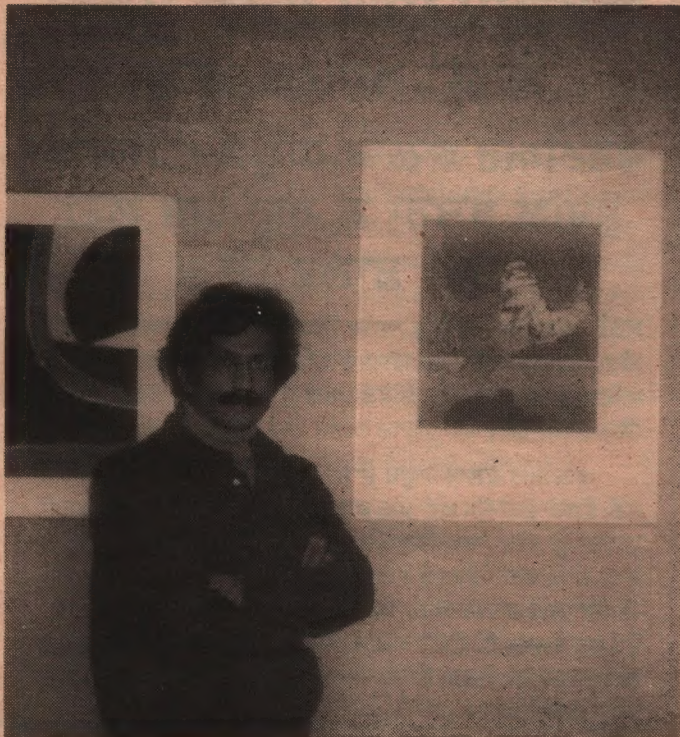
Ahuja - No, one night I stayed with Dr. Hari Sharma, the night I reached from Saskatoon and he picked me up from the airport. The same night Ranjan came to me and we had supper together and he asked me to stay with him.

Gill - Before that you were in Saskatoon?

Ahuja - Yes, I was in Saskatoon for 28 days. My show was for eighteen days and it was a big success.

Gill - In Saskatoon how many people came and visited the show?

Ahuja - In Saskatoon my exhibition was in downtown and that was also in the public library - Francis Morrison Public library and that was booked in June 1982, but I asked them to change the dates to Nov.

1983. I got the letter that was not possible because of the prior booking of the library so this show was arranged in Nov. 1984. Since it was in the library all types of people came and saw the exhibition - students, artists, painters, retired people, and photographers.

Gill - Mr. Ahuja let us go and have a look at your paintings, you have titled this as 'SEARCH-1'. What is that search for?

Ahuja - You see the fish in the painting. This form took to create in one and a half months. Fish can not survive without water but my imagination tells me that fish can live without water, the form I have created can live for ever. First I created the male, then I thought why not to create a female fish, so (in search-2) was created. In both colours are warm: so female fish is in search of a partner something to play with along. So in the third form I brought them together. Now both are happy, wind is blowing, atmosphere is there. Nature is happy by seeing these two forms are together.

Gill - Mr. Ahuja just like in 'search' I find that in other paintings too there looks to be a definite link between each other, how you achieve this?

Ahuja - In art, forms speak for themselves. You create atmosphere by colours but I believe in continuity of thought, when I feel that I am satisfied with what I wanted to convey, then I stop.

Gill - You have lot of interest in photography too. I see this picture of a desert which you have titled 'Nude' I can't see any nudity in it?

Ajuja - There is an interesting story about this photograph. I had taken my students to Jaselmer and they were wandering in the desert. I had my camera with me. I was away about one kilometre from the students. I was looking through the lens to have a good photograph when my eye saw a nude picture of the desert. A female form took the shape, But when I was going to click, a Jeaselmer farmer came running and warned me that there are deep wells in the area and brown snakes but my concentration was on the form. So I clicked the camera and ran towards my students.

Gill - This photograph is really marvellous. How much is the price?

Ahuja - Only fifty dollars.

Mohinder Soomel, who accompanied me was really impressed with the photograph and we left Asian Centre bidding farewell to Krishan Ahuja.

ਹਰ ਇਕ ਗਲੀ 'ਚ ਏਥੇ ਚੰਨ ਬਾਰੀਆਂ 'ਚ ਬੈਠੇ,
ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਪਰ ਨਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦਾ ਚਕੋਰ ਠਹਿਰੇ।

ਇਕ ਖਾਬ ਹੈ ਸ਼ਿਵਾਲਕ, ਇਕ ਦਰਦ ਹੈ ਇਹ ਵਾਦੀ,
ਜਿੰਨਾ ਕਰੀਬ ਜਾਓ ਇਹ ਹੋਰ ਹੋਰ ਠਹਿਰੇ।

ਆਇਆ ਹੈ ਜਾਣ ਤੇ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰੁਕਣਾ,
'ਜਗਤਾਰ' ਹੰਝੂ ਆ ਕੇ ਅੱਖ ਦੀ ਨਾ ਕੋਰ ਠਹਿਰੇ।

ASSURING
BRIGHT
FINANCIAL
FUTURES

NORTH AMERICAN LIFE

NORTH AMERICAN LIFE
ASSURANCE COMPANY

Darshan Gill, M.A.

representative

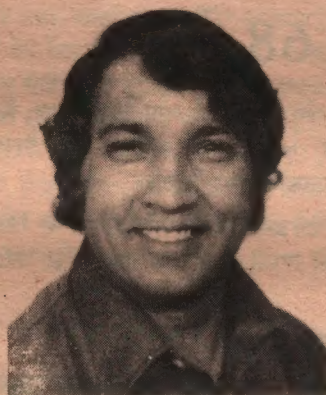
320, 815 West Hastings St.
Vancouver, B.C. V6C 2W1
Bus. 685-9335
Res. 321-6360

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

6660 MAIN STREET, (at 51st Ave.)
VANCOUVER, B.C.

We Do Passport, 5 Mins.
Service, Portrait Photos &
Weddings

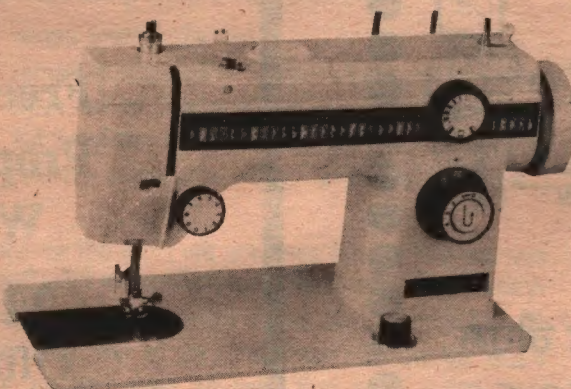
Ph. 321-7020

MASON 90 PATTERNS

Regular \$389
TRADE YOUR OLD MACHINE IN \$100
Only **\$289**

- Full Auto Zig Zag Sewing Machine Head
- Dial Type Stretch Stitch
- Lever Type Zig Zag Width Regulator
- Dial Type Feed Stitch Regulator
- Reverse Stitch Push Button Type
- Built in Light

PH: 327-3800

ਮੈਸਨ

ਗਰੰਟੀ ਸੁਦਾ

20 Years Parts 3 Years Labour

\$40 down easy terms

6192 Fraser Street, Van.
Vancouver, B.C.

ਐਂਟੀ-ਫੋਰਟੀ ਸੈਵਨ ਫਰੰਟ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ ਹਰਸ਼ਰਨ ਗਿੱਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ

20 ਜਨਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਆਈ. ਡਬਲਯੂ. ਏ. ਹਾਲ ਨਿਊ ਵੈਸਟ ਵਿਖੇ ਹਰਸ਼ਰਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਲੱਗਭਗ 30 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਮਿਸਟਰ ਗਿੱਲ, ਜੋ ਕਿ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਲੱਗਭਗ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਬੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਫੋਰਜ਼ ਵੈਲੀ ਅਤੇ ਓਕਨਾਗਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਨਤਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਐਂਟੀ 47 ਫਰੰਟ ਦੇ ਮੰਤਵ, ਭਵਿੱਖ ਆਦਿ ਕਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫਰੀਮੋਂਟ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ 25 ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਉਪਰ ਕਰਵਾਏ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਬੀ. ਸੀ. ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭਗ ਪੰਜ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸਮਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾਤਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਪੋਸਟਰ ਵੀ ਜਲਦੀ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫਰੰਟ ਦੇ ਮੰਤਵ ਕਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਕੇ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਂਟੀ 47 ਫਰੰਟ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲਹਿਰਾਂ ਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸੇਧ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋ ਕੇ, ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲਾ ਜੋੜ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਾਪਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹੋ ਕੇ ਲੋਕ ਇਹ ਆਮ ਰਾਏ ਵਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਲੱਗਦੇ ਸਨ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ 1947 ਨੂੰ ਫਿਰ ਨਾ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਭਰ ਕੇ ਆਈ ਇਸ ਬਾਲਪੁਣੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਾਲੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿੱਤਰ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਣੋਂ ਫੁੱਲਣੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਪੂਰੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਐਂਟੀ 47 ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ 25 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਫਰੀਮੋਂਟ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਕੇ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੁੱਧ ਆਮ ਲੱਗਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਲੀਫਲੈਟ ਵੰਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ। ਇੱਕ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਵਰਕਰ ਇੱਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਉਥੇ ਸਮੁੱਚੀ ਪਬਲਿਕ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਮਾਗਮ ਸੁਣਨ ਲਈ

ਚਲੇ ਗਏ। ਉਥੇ ਇੱਕ ਵਿਰੁੱਧ ਜਨੂੰਨੀ ਕੁਲਜੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੇਕੇ ਦਮਗਜੇ ਮਾਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਸਿੰਘ ਪਾੜਵਾਂ ਭਾਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਡੀਆ ਜੱਥੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਿਪਾਨਾਂ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸਟੇਨਗੰਨਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਾਵੇਗੀ (ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਾਰਜੀ ਬੋਰ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੁਣ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ) ਇਹ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਕੁੱਝ ਲੋਕ (ਉਸ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਐਂਟੀ 47 ਫਰੰਟ ਤੋਂ ਸੀ) ਕੌਮ ਨਾਲ ਗੱਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਇੱਥੇ ਵੰਡਣ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਜਨੂੰਨੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਐਂਟੀ 47 ਫਰੰਟ ਦੇ ਵਰਕਰ ਸਬਰ ਤੇ ਠਹੱਕੇ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁੱਝ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਪਾਸ ਸਿਵਾਏ ਪੋਸਟਰ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ ਛਕਣ ਲੱਗੇ। ਇੱਥੇ ਲੋਕ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੰਗਰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪੂਰੇ ਜ਼ਬਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਵਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਿਥੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਤਾਬਿਕ ਐਂਟੀ 47 ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵੰਡੇ। ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੱਚੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧਣ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਉਥੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਐਂਟੀ 47 ਫਰੰਟ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੁਭਵਾਨ ਨੀਤੀ ਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਗੱਲਾਂ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਫਰੰਟ ਬਣਾਓ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜਾਬਰ ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਹਾਂਗੇ ਵੀ।

ਵਿਰੁੱਧਾਂ ਦੇ ਬੰਬੇ ਨਾਹਰਿਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਪੋਲ ਖੁਲ੍ਹਣ ਲੱਗਾ। ਲੋਕ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਸਭ ਦਲੀਲਬਾਜ਼ੀ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਜਨੂੰਨੀ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਪਿੱਟਣ ਲੱਗੇ। ਕਿ ਇਹ ਭਿਡਾਰੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਭੂਤਰੇ ਮੰਦਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਸ. ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ ਨੇ ਸਾਰੀ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੰਡ ਲਏ ਤੇ ਹੁਣ ਚਲੇ ਜਾਓ। ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਐਂਟੀ 47 ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਐਂਟੀ ਤੋਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪਰ ਭੂਤਰੇ ਵਿਰੁੱਧਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਹੱਥੋਂ ਜਾਂਦਾ ਦਿਸਿਆ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਸ. ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕ ਕੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਚੀਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਕੇ ਨਾ ਜਾਣ ਦਿਓ ਮਿ. ਗਿੱਲ ਤੇ ਸਭ ਵਰਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਪਰ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸੁਝ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸਮਝ ਕੇ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਿ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਫੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁਣ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਬੰਦ ਕਰੋ। ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਕੁੱਝ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਲੜਾਈ

ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ “ਬਹਾਦਰ” ਕੁੱਟ ਖਾਂਦੇ ਤੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦੇ ਰਹੇ। ਭੂਤਰੇ ਹੀ ਕੁੱਝ ਔਰਤਾਂ ਜਜ਼ਬਾਤ ਅਧੀਨ ਆ ਕੇ ਇਸ ਇਕੱਠ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਸੁਭਵਾਨ ਵਰਕਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੇ ਗਏ। ਪਰ ਇਹ ਜਨੂੰਨੀ “ਸੁਰਮੇ” ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਸਰੀਏ ਸੁਹਣੇ ਲੱਗ ਪਏ। ਫਿਰ ਮਿਸਟਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਉੱਚੀ ਦੇ ਕਿਹਾ “ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਟ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੱਥਰ ਵਿੱਚ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਭੀ ਬਰਾਬਰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।” ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਵੀ ਕਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਤਾਂ ਫਰੰਟ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕਾਰਾਂ ਕੱਢ ਲਈਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪਿੱਕਅੱਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਗਿੱਲ ਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰ ਵਰਕਰ ਸਨ। ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲੈ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਵੱਲ ਦੌੜੇ ਤਾਂ ਫਰੰਟ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਵਰਕਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਾਲਾ ਕੱਦਾਵਰ ਦਲੇਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਲੁਕ ਗਿਆ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਵਾ ਹੁਣ ਲੋਥ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਵਾਰਨਿੰਗ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਹੋਰ ਚਲਾਈ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਆ ਗਈ। ਛੇ ਵਿਅਕਤੀ ਪਿੱਕ ਅੱਪ ਵਿੱਚੋਂ ਫੜੇ ਗਏ।

ਹਰਸ਼ਰਨ ਗਿੱਲ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਵਰਕਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਮੁਖਬਰੀ ਕਾਰਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਵਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਤਰ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਘਟੀਆ ਹੱਥਕੰਡਿਆਂ ਤੇ ਉਤਰ ਆਏ।

ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਹਕੀਕੀ ਕਹਾਣੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁੱਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕਿ ਇਹ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਫਰੰਟ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਈ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਕੇਸ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਫਰੰਟ ਦੀ ਪਿਰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਫੋਕੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੁਰਤ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਮਿਲੀ।

ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁੱਝ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੈਕ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹਮਾਇਤ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫਰੰਟ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਾਡੇ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।

ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੱਧੂ

ਪੁ

ਤਰ-ਪਿਤਾ ਜੀ! ਅਜ ਮੰਮੀ ਦੀਵਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਜਿਉਂ ਹੀ ਉਨ ਕੇ ਉਥੋਂ ਚਲੀ ਕਿ ਦੀਵਾਰ ਦੀ ਘੜੀ ਧੜਮ ਥੱਲੇ ਆ ਡਿੱਗੀ। ਜੇ ਇਕ ਸੈਂਕੜ ਪਹਿਲਾ ਡਿਗਦੀ ਤਾਂ ਮੰਮੀ ਦਾ ਸਿਰ ਫੁਟ ਜਾਂਦਾ।
ਪਿਤਾ-ਬੇਟਾ! ਮੈਂ ਇਸ ਦੀਵਾਰ ਦੀ ਘੜੀ ਨੂੰ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੇਟ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ?

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

- ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
- ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ
- ਇਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ
- ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੇਂਦ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਆਰਫਨ (ਯਤੀਮ) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ।
- ਬਿਜਨਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਇਨਕੁਆਰੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।
- ਟੈਮਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ।

- ਗੇਟਰਿਨਿੰਗ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਵਿਜ਼ਟਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਯੂ. ਐਸ. ਏ. ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਡਾਈਵਰਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਇਡੀਆ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਮੋਰਟਗੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।
- ਸਿਟੀਜਨ ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਜਾਂ ਫੁਨ ਕਰੋ

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ

ਘਰ (604) 228-0452
(604) 733-5611
ਟੈਲੇਕਸ 04-508746

Malkit Singh Parhar
#201-1275 W. 6th Avenue,
Vancouver, B.C. V6H1A6

FOGG MOTORS

60 - 10th Street, New Westminster

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਵੀਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਕਾਰ, ਵੈਨ ਜਾਂ ਪਿੱਕਅੱਪ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂ ਟਰੇਡ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ — ਸਦਾ ਇਕੋ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ —
“FOGG MOTORS”
ਜਿੱਥੇ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ ਆਪ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਹਰ ਵੇਚੀ ਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

These all Cars must go by this Weekend

1984 Monte Carlo Fully loaded Only 7000 km.	1985 Escort 's' 4 Cyl. Front W/D \$6988	1984 Timpo GL PS, PB, 4 cyl. 4 dr. Only \$7888
1980 Skylark Ltd. PS, PB, PW Only 60,000 km	1983 Grant Prix Fully loaded Only 18,000 km	1984 T - BIRD SOLD PS, PB, PW Air cond \$10988
1981 Firebird Formula PS, PB, PW Low miles. Exc. Condition	OPEN SUNDAY 11 A.M. to 4 P.M.	1977 SOLD Grand Leman Very Low Miles PS, PB Only \$2495

Sukhjinder Bath
(Sukhi)
Bus: 522-2821
Res: 594-7712

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

ਕਹਾਣੀ

ਮੈਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੱਕ

(ਫਰਮ ਮੀ, ਟੂ ਮੀ)

□ ਹਰਭਜਨ ਗਾਂਸ

ਸਿਆਣੇ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਜਾਂਦੇ ਨੇ - ਸਿਆਣੇ ਜੋ ਹੋਏ। ਮਸਲਨ ਇਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਣੇ ਦਾ ਕਿਹਾ ਤੇ ਅੱਲੇ ਦਾ ਖਾਧਾ ਮਗਰੋਂ ਸੁਆਦ ਦਿੰਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦ-ਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜੀਬ ਦਾਸਤਾਨ ਕਿ ਕਈ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਕਹੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅੱਲੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੁਆਦ ਦਿਖਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਵੇ ਨਾ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ।

ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਲੇ ਰਾਈਟਰ ਨੂੰ ਗਰਭ-ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਲ-ਅਵਸਥਾ 'ਚ ਪਹੁੰਚਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਚ ਪ੍ਰਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿਆਣੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਪੁਤਰ! ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਬੋਲੇ-ਦਰਬਾਰੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਬੈਂਤ ਤੇ ਛੱਡ ਹੀ ਖਾਗੇ ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਬਚਨੇ ਮੰਤ੍ਰ ਨੂੰ ‘ਕੇਰਾ’ ਇੱਕ ਚੌਪਈ ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਅਖੇ.....

“ਬੋਲ ਗਲ ਵੱਜੇ ਟੱਲੀ ਟਣਕ, ਟਣਕ ਜੀ!
ਘਰੇ ਮੈਨੂੰ ਚਾਹੀਦੀ ਇੱਕ ਮਣ ਕਣਕ ਜੀ!!
ਗੱਲ ਮੈਂ ਸੁਣਾਕੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਲਾਏ ਰਸਨਾ!
ਚਾਹੇ ਦੇਵੇ ਤੂੰ, ਚਾਹੇ ਦੇਵੇ ਬਚਨਾ!!

.....ਤੋ ਪੁਤਰਾ ਉਹਦੀ ਚੌਪਈ ਸੁਣ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬੋਲੇ, “ਬਈ ਦਰਬਾਰੇ! ਕਥਿਤਾ ਤੂੰ ਸੋਹਣੀ ਕਹਿਨਾ ਪਰ ਕਣਕ? ਬਈ ਕਣਕ ਨੂੰ ਤੂੰ ਮੋੜੇਂਗਾ ਕਿੱਥੋਂ? ... ਤੈਨੂੰ ਦੇਣ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਨੰਦ ਰਾਮ ਪੰਡਤ ਦੀ ਕੁਟੀਆ 'ਚ ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਕਰ ਆਵਾਂਗੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਲੋਕ ਨਹੀਂ, ਪੁਲਕ ਤਾਂ ਸੁਧਰੂ।” ... ਪੁਤਰਾ! ਆਹ ਕੜੇ-ਕਵੀਆਂ ਤੇ ਲੜੇ-ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹ, ਵਾਹ ਤਾਂ ਬਥੇਰੀ ਮਿਲਦੀ ਆ ... ਪਰ ਪੇਟ ਵਾਸਤੇ ਰੋਟੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ!

“ਹੂਅ!” ਮੈਂ ਫੁੱਕਾਰਾ ਮਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ ਦੇ ਮਰੀਜ਼!” ਤੇ ਬਾਹਵਾਂ ਟੁੰਗਦੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਲੇਖਕ ਬਣਾਂਗਾ ... ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਰਗਾਂ 'ਚ ਅਨਪੜ੍ਹਤਾ, ਫੂਤ-ਛਾਤ, ਥੋਥੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਅਰੇ, ਤੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਦੇ ਵਗਦੇ ਗੰਦੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਾਂਗਾ... ਤੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਾਂਗਾ।”

“ਪੁਤਰਾ! ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਆ ਕਿ ਕਵੀ ਦੀ ਕਥਰ ਪਹਿਲੋਂ ਉਸਰ ਜਾਂਦੀ ਆ... ਬਈ ਆਖੇ ਲੱਗਣਾ, ਨਾ ਲੱਗਣਾ ਤੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ, ਪਰ ਕਵੀ ਬਣਨ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਤੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਦੀ ਰੋਹੜੀ ਲਾਵੇਂ ... ਗੱਲ-ਗੱਪੇ ਵੇਚਣ ਲੱਗ ਜੇਂ ... ਮੁੰਗਫਲੀ ਜਾਂ ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ ਫੱਲੀਆਂ ਭੁੰਨਣ ਲੱਗਜੇਂ... ਤੇ ਜੇ ਲੋਟ ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ‘ਵੀਮ-ਭੰਡੇ ਵੇਚਣ ਲੱਗ ਜੇਂ...!”

“ਹੂਅ!” ਉਸ ਸਿਆਣੇ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਨੂੰ ਅਣਸੁਣੇ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਪਰ੍ਹੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।

.....ਤੋ ਮੈਂ ਲੇਖਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਅਮੀਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਲੇਖਕ, ਜਿਹਦੇ ਲੇਖਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਵਗਰੇ ਫਕੀਰ ਹੋਏ ਨੇ ਜਾਂ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਜਾਂ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰਪੁਰੀ ਵਗਰੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੁਰਬਤਾਂ ਤੋਂ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਫੱਕਰ! ਤੇ ਇਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਲੇਖਕ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਨੂੰ ਸਤੀਸ਼ ਗੁਜਰਾਲ ਵਗਰੇ ਪੇਂਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਜੇ ਕਲਾਕਾਰ ਆਪਣੀ ਕਲਾ-ਕ੍ਰਿਤੀ ਅਥਵਾ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਮੁਫਤ 'ਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਫੜਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੇਸਯਾ ਤੋਂ ਵੀ ਹੀਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਦਨ ਦੀ ਘੰਟੇ ਦੇ ਘੰਟੇ ਲਈ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਕੀਮਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।” ਗਾਰਗੀ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਹੌਂਕਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ, ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਉਕਾ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ — ਕਿਉਂਕਿ ਰੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ 'ਚ ਮੈਂ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹਾਂ।

ਮੇਰਾ ਲੇਖਕ ਬਚਪਨ ਟੱਪਕੇ ਗਭਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਕੋਨੇਡਾ ਆਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ ਰੁੱਝ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਕੋਨੇਡਾ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰਾ ਲੇਖਕ ਵੀ ਹਮ-ਸਵਰ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਹਾਂਸ ਜੀ! ਕੋਨੇਡਾ ਇੰਡੀਆ ਨਹੀਂ ... ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਨਹੀਂ, ਸੁਣਿਆ ਹੈ... ਉਥੇ ਕਲਾ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦਾ... ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਉਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਲੋਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤਰਸ ਗਏ ਨੇ... ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਤਾਂ ਕਲਮ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ ... ਅਖੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਥੇ ਇਸ ਕਲਮ ਦੀ ਕੀਮਤ ਜ਼ਰੂਰ ਪਏਗੀ।”

ਮੈਂ ਕੋਨੇਡਾ ਆ ਗਿਆ। ਕੱਲੇ-ਦੁਕੱਲੇ ਤੋਂ ਕਬੀਲਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਬੇਗਾਨਾ ਮੁਲਕ, ਬੇਗਾਨੀ ਧਰਤੀ, ਬੇਗਾਨੇ ਲੋਕ। ਅਪਣਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਿਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਤੀ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਵੀ-ਦਰਬਾਰਾਂ, ਸਾਹਿਤਕ ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਤੇ ਲੇਖਕ ਮਿਲਣੀਆਂ 'ਚ ਮੇਰੇ ਚਰਚੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ।

“ਹਾਂਸ ਕੋਨੇਡਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ।” ਇੱਕ ਕਵੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। “ਹੋਊਗਾ... ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਕਹਿਨਾ!” ਇੱਕ ਹੋਰ ਲੇਖਕ, ਜੋ ਸਕਲੋਂ ਤਾਰਾ ਮਸੀਹ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਮੂੰਹ ਫੁਲਾ ਕੇ ਕਹਿਦਾ ਹੈ। “ਹਾਂਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਚ ਰਵਾਨਗੀ ਹੈ, ਤੇਜ਼ੀ ਹੈ।” ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਲੰਚਰ ਅਲੰਚਨਾਤਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਕੇ ਕਹਿਦਾ ਹੈ। “ਹੀ...ਹੀ...ਹੀ! ਇੱਕ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਜਵਾਬ 'ਚ ਕਹਿਦਾ ਹੈ। “ਨਿੱਕੀ-ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਹਾਂਸ ਦੀ ਹਰ ਕਹਾਣੀ ਪੂਰੀ ਉਤਰਦੀ ਹੈ।”

“ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਲੋਹੜੇ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੈ।” “ਰੂਪਕ ਤੇ ਸੈਲੀ ਪੱਖ ਕਮਾਲ ਦੇ ਹਨ।” ਮੈਂ ਗੁਬਾਰੇ ਵਾਂਗ ਫੁੱਲਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਹਵਾ 'ਚ ਉਡਦਾ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

“ਮੰਨਦੀ ਐ!” ਮੈਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਤ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, “ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ-ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਹੈ।” “ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਾ ਬਿੱਲ ਆ ਗਿਆ!” ਪਤਨੀ ਮੇਲ 'ਚ ਆਏ ਲਿਫਾਫੇ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ, “ਐਮ. ਐਸ. ਏ. ਦੇ ਬਿੱਲ ਆਏ ਨੂੰ ਦਸ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਨੇ!”

ਬੁੱਢੇ ਮਾਹੀਗੀਰ

ਹਰ ਮੌਸਮ ਨੂੰ ਖੂਬ ਸਮਝਦੇ ਹਨ
ਬੁੱਢੇ ਮਾਹੀਗੀਰ —

ਪਾਣੀਆਂ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤਰਦੀਆਂ ਹਨ
ਖੁਨੀ ਤੂਫਾਨ ਸੰਗ ਦਰਿਆ ਸ਼ੁਕਦੇ ਹਨ
ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਪੱਤਣਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ

ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮੌਸਮ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ
ਸੁਰਖਿਅਤ ਘਰਾਂ 'ਚ ਬੈਠੇ
ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਣਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ
ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਸੰਗ
ਉਹ ਰੰਗੀਨ ਤਿਤਲੀਆਂ ਫੜਦੇ ਹਨ
ਜਾਂ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਸ਼ਮੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟਾਂ ਪਹਿਣ
ਹਵਾ 'ਚ ਪਤੰਗਾਂ ਉਡਾਣ ਦੀ ਮਸ਼ਕ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਤੂਫਾਨ ਵਿੱਚ ਮਰਦੇ ਹਨ — ਪਰਿੰਦੇ
ਜੋ ਵਿਪਰੀਤ ਹਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ
ਉਡਣਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਪਲ ਕੁ ਭਰ ਲਈ ਰੁਕੇ
ਸ਼ਾਇਦ ਤੂਫਾਨ ਰੁਕਣ ਵਾਲਾ ਹੈ
ਕਿਸ਼ਤੀਆਂ ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਠਿੱਲ੍ਹ ਪੈਣਗੀਆਂ
ਫਿਰ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਹਿਰਾਉਣਗੇ ਰੰਗ - ਬਰੰਗੇ ਪਰਚਮ
ਅਤੇ ਮੌਸਮੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਵੀ

ਸੁਣੋ: ਸ਼ਾਇਦ, ਪੱਤਣਾਂ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਕੋਈ ਕਿਸ਼ਤੀ
ਦਰਿਆ ਵਿੱਚ ਠਿੱਲ੍ਹ ਪਈ ਹੈ
ਸੁਣੋ: ਸ਼ਾਇਦ, ਕੋਈ ਤੂਫਾਨ ਬਾਰੇ
ਇੱਕ ਮਧੁਰ ਗੀਤ ਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਸ਼ਾਇਦ! ਇਹ ਸਭ ਮੌਸਮ ਸਾਫ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਹੋਣ!

“ਮੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲੋਕ ਅਸ-ਅਸ ਕਰ ਉਠੇ।” “ਰਵੀਰਾਜ ਦੇ ਡੈਪਰ ਮੁੱਕੇ ਪਏ ਨੇ ... ਮਾਮਾ ਜੀ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਣਾ ਸੀ, ਘਰੇ ਚੱਜ ਦੀ ਗਰੇਸਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ... ਮਹੀਨਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਅੱਜ ਸੱਦਦੇ ਆਂ... ਕੱਲ੍ਹ ਸੱਦਦੇ ਆਂ... ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ।” “ਮੇਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸਦਕੇ ਕੋਨੇਡਾ ਦੇ ਸਾਹਿਤ-ਜਗਤ 'ਚ ਮੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਿਵੇਕਲੀ ਹੈ।” “ਰੋਟ ਸਿਰ ਤੇ ਆਇਆ ਪਿਆ ਤੇ ਅੰਨ ਅਪਲਾਈਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚਿੱਕਾਂ ਲੇਖੇ ਵੀ ਲਾਤੀਆਂ!”

ਸੱਚ ਤਾਂ ਸੋ ਪਰਦੇ ਪਾੜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਤੇ ਮੈਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪਰਦਿਆਂ 'ਚ ਸੱਚ ਨੂੰ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਹਾਂ, ਉਹ ਤੇ ਹੀ ਫੋਕੀ ਵਾਹ, ਵਾਹ ਵਰਗੀ ਨਿਕਾਰਾ ਚੀਜ਼। ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੱਚੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੰਨ ਪੱਕ ਚੁੱਕੇ ਨੇ, ਤੇ ਉਂਗਲ ਫੜਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਕੜਵਾਹਟ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹਟਦਾ ਫੋਕੀ ਵਾਹ ਵਾਹ ਵੱਲ ਪਤਨੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਕ੍ਰਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ 'ਚ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, “ਛੱਡ ਪਰੇ! ਕਬੀਲਦਾਰੀ ਨਾਮ ਹੀ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਹੈ ... ਅੱਜ ਮੇਰੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਕਾਰਨ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਨੇ।”

“ਇਹ ਸਭ ਜਾਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਗੱਲੀ ਬਖਸ਼ਤੀ?” “ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਵਿਚਾਰੇ ਮਲਹੂਨੀ ਦੇ ਭਾਣੇ ਨੇ... ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਉਹ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤੰਗੀਆਂ ਤਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬੇੜਾਂ ਦੇ ਕੁੰਡੀ-ਨਰਕ 'ਚ ਖੁੱਭੇ ਪਏ ਨੇ!”

“ਚੰਗੇ-ਭਲੇ ਨੇ ਸਭ... ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇ ਨੇ... ਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਨਵੇਂ ਕਹਿੰਦੀ ਬੋਨੂੰ ਘਰੇ ਦੇ-ਦੇ ਜਾਣ ... ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਮਾੜੇ ਮੱਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਹੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਵਾ ਸਕਦੇ? ... ਕੋਈ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ? ... ਹਈ ਸਕਦੇ ਹਰਭਜਨ ਗਾਂਸ ... ਬੋਲੇ ਬਈ ਹਰਭਜਨ ਗਾਂਸ ਦੀ ਥੋਥੀ ਡੁਕ ਡੁਕਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਹਰਭਜਨ ਗਾਂਸ ਤੇ ਉਹਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਟੱਬਰੀ ਦੇ ਵੀ ਪੇਟ ਲੱਗੇ ਨੇ।”

“ਜੇ ਮੈਂ ਲੇਖਕ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਉਲਾਂਭਾ ਕੀਹਨੂੰ ਦਿੰਦੀ?”

“ਜਿਹੜੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੇਖੇ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਬਹਿਸਤ 'ਚ ਸੁਰਖਾਬ ਦੇ ਪਰਾਂ ਤੇ ਉਡਦੇ ਓਂ... ਉਹ ਅਸਲੀਅਤ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁੰਦੀ। ਉਹ ਵਕਤ ਜਿਹੜਾ ਤੁਸੀਂ ਕਾਪੀ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਕਰਨ 'ਚ ਸਰਫ਼ ਕਰਦੇ ਓਂ ... ਰਵੀ ਦੇ ਗਿੱਲੇ ਡੈਪਰਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਦੇ... ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਸਵੀ ਨਾਲ ਫੈਨ ਉਪਰ ਸਾਹਿਤਕ ਚੁੰਝ-ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਾਲੇ ਅੱਗੇ ਤਰਲੇ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਦਿਆ ਉਪਜ ਜਾਂਦੀ... ਕਿਸੇ ਸਹਿਤ-ਮੰਚ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅਟੈਂਡ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਵਕਤ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਧਰੇ ਕਲੀਨ-ਅੱਪ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ... ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਲਿਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਘਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਜੋਬ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਫਟੇ ਹਾਲੀ ਦੀ ਥਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹੁੰਦੀ।”

ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਲੇਖਕ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਉਹ ਲੇਖਕ ਜੋ ਦੋ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟੱਕਰ ਦਿਖਾਣ ਲਈ ਮੀਟਰ-ਮੀਟਰ ਲੰਬੇ ਡਾਇਲਾਗ ਲਿਖਦਾ ਸੀ - ਸੁੰਗੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਅਲੀ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜਿਵੇਂ ਨੂੰ ਡੇ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਉਸ ਸਿਆਣੇ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਚੀਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਉਭਰ ਰਹੀ ਹੈ, “ਪੁਤਰਾ! ਆਹ ਕੜੇ-ਕਵੀਆਂ ਤੇ ਲੜੇ-ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹ, ਵਾਹ ਤਾਂ ਬਥੇਰੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੇਟ ਵਾਸਤੇ ਰੋਟੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।”

ਤੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਕਵੀ ਬੋਲੇ ਦਰਬਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਅਕਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਉਦਾਹਰਣ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਸੁਖਿੰਦਰ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ

ਤੂਫਾਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ

ਤੂਫਾਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ
ਉਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਗਿਰਝਾਂ ਦਾ ਵਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ
ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਘੁਰਨੇ ਹੋਣਗੇ
ਹਲਕੇ ਹੋਏ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਭਾਂ
ਜਾਂ ਭੇੜੀਏ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਨਹੁੰਦਰਾਂ
ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ
ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਖੋਪਰੀਆਂ ਦਾ ਅੰਬਾਰ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਹੀ

ਤੂਫਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਛਿੜੇ
ਤਾਂ ਉਸ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਬਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੁਛ ਲੈਣਾ
ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਮਾਸੂਮ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਵੇਂ
ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਜਿਸਮ ਨੂੰ
ਮਨੁੱਖੀ ਭੇੜੀਏ ਆਪਣੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਨਹੁੰਦਰਾਂ ਨਾਲ ਨੱਚਦੇ ਰਹੇ

ਤੂਫਾਨ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛ ਲੈਣਾ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕਲੌਤੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਉਡ ਗਈਆਂ ਹੋਣ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਢੱਠ ਗਈਆਂ ਹੋਣ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸਵਾਹ
ਹੁਣ ਚੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ
ਸਗੋਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਜੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿਡ ਰਹੀ ਹੋਵੇ

ਤੂਫਾਨ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਬਾਲੜੀ ਵੀ
ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਜਾਣਦੀ ਹੋਵੇਗੀ
ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਸਵਾਹ
ਅਜੇ ਵੀ ਹਵਾ 'ਚ ਚੀਖ ਚੀਖ ਕੇ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਵਾਰਸ: ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ

ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਤੂਫਾਨ ਜਦ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਅੰਨਾ, ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਬੋਲਾ
ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਗੁੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਫੈਲਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਸੱਪ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਵਾਂਗ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਸੁਨਹਿਰੀ ਗੁਬੰਦਾਂ, ਮੀਨਾਰਾਂ, ਖਿੜਕੀਆਂ
ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਸਰੋਵਰਾਂ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਵਾ ਵਰੋਲੇ
ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਮਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲ ਰਹੇ ਸੱਪਾਂ ਦੇ ਡੁੰਕਾਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਤੂਫਾਨ ਸਾਡੇ ਨੱਕਾਂ 'ਚੋਂ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਨੂੰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਤੂਫਾਨ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਫੜੇ ਜਨੂੰਨੀ ਖੰਜਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
ਤੂਫਾਨ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਤਿਲਕ ਰਹਿੰਦੇ

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

ਤੂਫਾਨ ਬਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਕਿਸੇ ਬੇਗੁਨਾਹ
ਮੁਸਾਫਰ ਦਾ ਕਤਲ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ
ਵੇਸਵਾ - ਨੁਮਾ ਲੁੱਚੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਕਿਸੇ ਦੇਭੀ ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ
ਅੰਤਰੀਵ ਇਛਾਵਾਂ ਦੀ ਫੁੱਝਿਆਈ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਟਿਕੀਆਂ
ਸ਼ੋਤਾਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠ ਰਹੇ
ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਮੰਦਰ 'ਚੋਂ ਉਠ ਰਹੇ
ਖੂਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਖੂਨ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਤੂਫਾਨ ਮਸਜਿਦ 'ਚ ਉਠ ਰਹੇ
ਅੱਲਾ - ਹੁ - ਅਕਬਰ ਦੇ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਸ਼ੋਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਉਂਜ, ਤੂਫਾਨ ਨ ਹਿੰਦੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨ ਸਿੱਖ
ਤੂਫਾਨ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਯਹੂਦੀ ਜਾਂ ਈਸਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ

ਤੂਫਾਨ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਹੋਏ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਬੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਜੋ ਸਾਡੇ ਗਲੇ ਸੜੇ ਜਿਸਮਾਂ ਵਿੱਚ
ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਾਂ ਤੱਕ ਕੈਂਸਰ ਵਾਂਗ ਫੈਲ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ

ਥਾ ਮੁਲਾਹਜ਼ਾ ਹੋਸ਼ਿਆਰ
ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀ ਆ ਰਹੇ ਨੇ —

ਜਦੋਂ ਮੌਸਮ ਵਪਾਰ ਦਾ ਆਵੇ
ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤੂੜੀ ਦੀਆਂ ਪੰਡਾਂ
ਕੁਝ ਬੇਇਤਬਾਰੇ ਹੰਝੂ ਬਣ ਵਹਿ ਤੁਰਦੇ ਨੇ ਪਲਕਾ 'ਚੋਂ
ਕੁਝ ਕੁਰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ 'ਚੋਂ ਵਟ ਜਾਂਦੇ
ਕੁਝ ਗਿਰਗਟਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਨਿਤ ਰੰਗ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 11 ਤੇ)

ਸਾ ਹਿ ਤ ਦ ਰ ਪ ਣ

(ਪੰਨਾ 10 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕੁਝ ਗ੍ਰੰਥ, ਗੀਤਾ, ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਫਿਆਂ 'ਚ ਸਿਮਟ ਨੇ ਜਾਂਦੇ
ਜਦੋਂ ਹਰ ਗਲੀ, ਹਰ ਸੜ ਉਤੇ
ਮੋਤ ਵਰਗਾ ਸਹਿਮ, ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਤੈਰਦਾ ਹੋਵੇ
ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ, ਅੱਥਰੇ ਘੋੜੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਹਿਟਕਦੇ ਨੇ —

ਉਮਰਾਂ ਦਾ ਤਕਾਲਾ ਹੈ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇਕ ਮੌੜ 'ਤੇ ਆ ਕੇ
ਜਦੋਂ ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਵੇ
ਨੀਲੂ ਰਾਜਿਆ ਨੂੰ ਹੀ ਜੰਗਲ ਦੇ ਸ਼ੇਰ
ਸਮਝ ਬਹਿਦੇ ਨੇ ਕੁਝ ਲੋਕੀ

ਸ਼ਬਦ ਕੋਈ ਦਾਹੜੀਆ ਜਾਂ ਬੋਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਕਿ ਮੌਸਮ ਦੇਖ ਵੱਧਦੇ ਜਾਂ ਘੱਟਦੇ ਰਹਿਣ
ਨ ਸ਼ਬਦ ਸੁਨਹਿਰੀ ਗੁੰਬਦਾਂ ਜਾਂ ਮੀਨਾਰਾਂ 'ਚੋਂ ਉਖੜੀਆਂ
ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ
ਸ਼ਬਦ ਕੁੱਲੇ, ਪਗੜੀਆਂ ਜਾਂ ਟੋਪੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਕਿ ਮੰਦਰਾਂ, ਮਸਜਿਦਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਹੋ ਜਾਵਣ

ਸ਼ਬਦ ਤੇਜ਼ਾਬੀ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨੀਆ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਰਾਕਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਜੋ ਅੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਕਹਿ —
ਹੋਰ ਬਸ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਅੱਗੇ
ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਜਾਵਣ
ਮੌਸਮੀ ਪੁੱਪਾਂ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਮਨ ਵਿਚ ਲੁਕਾਈ
ਬੁੱਕਲਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਨਾਟਕੀ ਚਿਹਰੇ ਛੁਪਾਉਂਦੇ
ਮਗਰਮੱਛਾਂ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਘੋੜਿਆ, ਸੱਪਾਂ ਤੋਂ ਡਰੇ ਹੋਏ

ਸ਼ਬਦ ਪੌਣਾਂ ਸੰਗ ਨਿਰੀ ਗੁਫਤਾਰੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ
ਕਿ ਖਲ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੁੱਥੇ ਦੇ ਵਾਂਗ ਲਟਕੇ ਰਹਿਣ
ਸ਼ਬਦ ਉੱਜ ਮੌਸਮੀ ਸੂਰਜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਕਿ ਜੰਮੀ ਬਰਫ ਦੀ ਸਿਲ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਠਰ ਜਾਵਣ
ਸ਼ਬਦ ਤਜ਼ਾਗੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਘੁੰਗਰੂਆਂ ਦੀ
ਨਿਰੀ ਛਨ ਛਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਕਿ ਬਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਹੀ ਪਰਚਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ

ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰੇ ਜਿਸਮ ਦਾ ਇਕ ਗੀਤ ਹੁੰਦੇ ਨੇ
ਜੋ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦੇ ਜਾਵਣ
ਧਰਤੀ ਦੇ ਇਕ ਚੱਪੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਤੱਕ
ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਹਾਏ ਜਿਸਮਾਂ 'ਚ ਉਗਮਦੇ ਨੇ;
ਕਿਸੇਓੜਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਖੇਤ 'ਚੋਂ ਉਗੀ ਫਸਲ ਵਾਂਗੂ
ਜਾਂ ਭੁੱਖੇ ਪੇਟ ਸੁੱਤੇ ਬਾਲ ਦਾ ਇਹ ਵਿਰਲਾਪ ਹੁੰਦੇ ਨੇ

ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਅੰਵਾਣੇ ਬਾਲ ਦੇ ਹੋਣਾਂ 'ਚੋਂ
ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਨਿਕਲਿਆ ਸ਼ਬਦ ਰੋਟੀ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਮਾਂ ਦੇ ਬਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁੱਕ ਗਏ ਦੁੱਧ ਲਈ
ਰੋਂਦੇ ਬਾਲ ਦੀ ਗੋਂ ਗੋਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੌਸਮੀ ਦੀਆਂ ਵਾਰੀਆਂ ਵਿਚ
ਗੁਆਚੇ, ਸੁੰਗੜੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦੇ:
ਕਿਉਂ ਤੁਸੀਂ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ
ਸਾਊਥ ਅਫਰੀਕਾ 'ਚੋਂ ਉਠੇ ਟੂਟੂ ਦੇ ਸੁਲਘਦੇ ਬੋਲ ਪੁਛਦੇ ਨੇ
ਕਿਉਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੀਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਰੁਲਦੇ
ਕਾਲੇ ਗੁਲਾਬਾਂ 'ਚੋਂ ਕਦੀ ਵੀ ਸੁਹਜ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾ
ਜਦੋਂ ਧਰਮ ਦੀ ਜੂਠ ਵਿਚ ਲਿਖਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਨੌਕ ਕੋਈ
ਕਿਸੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਰਾਹੀਂ ਦੀ ਹਿੱਕ 'ਚੋਂ ਗੁਜਰ ਜਾਵੇ
ਜਾਂ ਕਾਫਰ ਆਖ ਕਿਸੇ ਸੂਹੀ ਕਲਮ ਦਾ ਸਿਰ ਕਲਮ ਕਰ ਦੇਵੇ
ਨ ਕੋਈ ਬੇਇਤਬਾਰਾ ਹੰਝੂ ਹੀ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ
ਤੁਹਾਡੀ ਅੱਖ 'ਚੋਂ ਓਸ ਅਲਫ਼ ਦੁਪਹਿਰੇ
ਨ ਤੁਰਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਯਾਰ ਓਦੋਂ ਨੇ
ਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰ ਦੀਵਾਰਾਂ ਤੋੜ
ਹਰ ਤਹਿਜੀਬ ਦੇ ਆਕਾਸ਼ ਦੀ ਸੀਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਉਡ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ
ਓਦੋਂ ਸਭ ਸੋਹਲ ਦਿਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਵੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ

ਜ਼ਰਾ ਧੀਮੀ ਜਿਹੀ ਸੁਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣਾ
ਤੁਸੀਂ ਮੌਸਮੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ
ਸੁਹਜਵਾਦੀ, ਪ੍ਰਯੋਗੀ, ਸ਼ਿਲਪਕਾਰੇ, ਕਲਾਕਾਰੇ:
ਚੋਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਰੰਗੀਨ ਪੰਛੀਆਂ ਲਈ
ਕਿਉਂ ਦਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਢੋਏ ਨੇ ਤੁਸੀਂ ਬੂਹੇ
ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਘ ਵਾਂਗੂ ਕਿਉਂ
ਤੁਸੀਂ ਅੰਬਰ 'ਚ ਫੈਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ
ਸ਼ਬਦ ਤਾਂ ਸਿਮਟੇ ਹੋਏ ਅਰਬਾਂ ਦੇ
ਕਦੀ ਮੁਹਤਾਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ?

Sukhinder
Box 732, Postal Stn. 'A'
Toronto, Ont. M5W 1G2

ਨਾਟਕ

ਬਾਬਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ

ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ

ਇਹ ਨਾਟਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਹੈ, ਜੋ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਾਜਸੀ ਖ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ
ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼
ਕਰਨਾ ਆਪਣਾ ਇਮਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ — ਗ. ਸ.

ਪਾਤਰ:

ਬਾਬਾ, ਕਾਂਗਰਸੀ, ਜਥੇਦਾਰ, ਅਖਬਾਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਾਰਨ
ਲੋਕ

ਨਾਟਕ ਦਾ ਪਿਛ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ
ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਾ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਬਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਇਕ ਧਰਮ
ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਤਲਿਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਗਿਆ
ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ।

(ਮੰਚ ਤੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਆਂਦਾ ਹੈ)

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਖਬਰ, ਜੋ ਕਲ੍ਹ ਤਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਪਰਸੋਂ ਬੇਹੀ ਹੋ
ਜਾਏਗੀ ਤੇ ਚੌਥੇ ਝੁਲਾ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।
(ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਅਖਬਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ
ਇਕ ਪਾਸੇ ਵਡਾ ਬੋਲਾ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੋਦਾ ਹੈ। ਲੰਮੇਂ ਸਫਰ
ਤੋਂ ਆਇਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਪਾਈ ਚੁੱਤੀ ਪੂੜ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬਾਬਾ:

ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ?

ਬਾਕੀ:

ਹਾਂ, ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਪੈਸੇ ਖਰਚੋ, ਅਖਬਾਰ ਲਵੋ, ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਬੜੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ
ਦੀ।

ਬਾਬਾ:

ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ?

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਹਾਂ, ਪੈਸੇ ਖਰਚੋ, ਅਖਬਾਰ ਲਵੋ, ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਬੜੀ ਵੱਡੀ
ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ?

ਬਾਬਾ:

ਜਿਸਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ?

ਬਾਕੀ:

ਹਾਂ, ਬਾਬਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

(ਪਾਸੇ) ਬਾਬਾ ਬੜਾ ਕੰਜੂਸ ਏ, ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਖਰਚਦਾ, ਖਬਰ ਸਾਰੀ ਪੁੱਛਦਾ ਏ
(ਬਾਬੇ ਨੂੰ) ਬਾਬਾ ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਵੱਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਂ
ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਗਈ।

ਬਾਬਾ:

ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੋਈ

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਕੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ?

ਬਾਬਾ:

ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਕੀਹਦੀ ?

ਬਾਬਾ:

ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਕਿਸਦਾ ਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ?

ਬਾਬਾ:

ਜਿਹੜੀ ਵੱਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੀ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਕੌਣ ਵੱਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੀ ?

ਬਾਬਾ:

ਜਿਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਕਿਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬਾਬਾ:

ਇਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ?

(ਬਾਕੀ ਹੱਸਦੇ ਹਨ)

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

(ਪਾਸੇ) ਬਾਬਾ ਬੜਾ ਖੱਚਰਾ ਏ, ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਪੁਛਦਾ ਏ, ਪਰ ਦੱਸਨੀਂ

ਮੈਂ ਵੀ ਨਹੀਂ, (ਬਾਬੇ ਨੂੰ) ਬਾਬਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਝੰਡੇ ਥਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੇ ?

ਬਾਬਾ:

ਪਏ ਥਲੇ ਹੋਣ, ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਫਰਕ ਏ ?

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਮਾਤਮੀ ਸੰਗੀਤ ਵੱਜ ਰਿਹਾ।

ਬਾਬਾ:

ਕੀ ਰੇਡੀਓ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਏ ?

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਹੋ ਗਈ ਏ। ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਉਹਦੀ
ਮਿਰਤਕ ਦੇਹ ਤੇ ਫੈਕਸ ਏ।

ਬਾਬਾ:

ਅੱਗੇ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਕਿਹੜਾ ਜੀਂਦੇ ਬੰਦਿਆ ਤੇ ਫੈਕਸ ਹੁੰਦਾ ਏ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਏ।

ਬਾਬਾ:

ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਸੁੰਦ ਲੈਣੀ ਏ ?

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰ ਪੁੱਜ ਰਹੇ ਨੇ।

ਬਾਬਾ:

ਕਿਉਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਮਰ ਗਈ ਏ ?

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨਹੀਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਾਂ ਮਰ ਗਈ ਏ।

ਬਾਬਾ:

ਮਾਂ ਮਰੇ ਤਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਏ ?

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਦੇਸ਼ ਯਤੀਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ।

ਬਾਬਾ:

ਇਹ ਦੇਸ਼ ਪਹਿਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਯਤੀਮ ਏ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਕੀ ਮਤਲਬ ?

ਬਾਬਾ:

ਇਹ ਦੇਸ਼ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਯਤੀਮ ਏ। ਹੈ ਕੋਈ ਇਹਦਾ ਵਾਲੀ ਵਾਰਿਸ ?
ਤਾਂਹਿਓਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ, ਨੰਗੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਮਰਦੇ ਨੇ, ਜਿਹੜੇ ਭੁੱਖੇ
ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸਿਰਘ ਅਖਬਾਰਾਂ ਪੜਦੇ ਨੇ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜ ਲੜ ਮਰਦੇ ਨੇ
(ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਪਾਤਰ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਘੂਰੀ ਵੱਟਦੇ ਨੇ ਤੇ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ) ਖਬਰ ਇਥੇ ਇਕੋ ਏ, ਕੱਲ ਵੀ ਇਹੋ ਸੀ, ਅੱਜ ਵੀ ਇਹੋ ਏ, ਕਲ੍ਹ ਵੀ ਇਹੋ
ਹੋਵੇਗੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਨਾਂ ਆਖੀਂ ਬਾਬਾ ਕੰਜੂਸ ਏ, ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਖਰਚਦਾ, ਇਹ ਲੈ ਪੈਸੇ,
ਅਖਬਾਰ ਇਸ ਝੋਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

(ਝੋਲੇ ਵਿੱਚ ਅਖਬਾਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ) ਬਾਬਾ, ਇਥੇ ਅਗੇ ਹੀ ਬੜੀਆਂ
ਸਾਰੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੇ।

ਬਾਬਾ:

ਅਖਬਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਏ। ਹੁਣ ਦਸ ਤੇਰੀ ਖਬਰ ਕੀ ਏ?
ਅਖੇ ਹੱਤਿਆ ਹੋ ਗਈ, ਇਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਜਾਣਿਆ
ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਝੰਡੇ ਥਲੇ ਹੋ ਗਏ,
ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਮਾਤਮੀ ਸੰਗੀਤ ਏ, ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਉਹਦੇ ਮਿਰਤਕ ਸਰੀਰ ਤੇ ਫੈਕਸ ਏ
। ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਹੜਤਾਲ ਏ, ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਲੋਕ ਆ ਰਹੇ ਨੇ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

(ਉਚੇ ਸਾਰੇ) ਬਾਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋ ਗਈ ਏ।

ਬਾਬਾ:

ਪ੍ਰਭਾਵਤ-ਹੋਏ ਬਰੀਰ) ਹੱਲਾ ਫੇਰ ਉਹਦਾ ਪੁਤਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਏ
ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਉਹਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਏ।

ਬਾਬਾ:

ਤੇ ਲੋਕ ਅੱਗਾਂ ਲਾ ਰਹੇ ਨੇ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਬਾਬਾ ਤੇਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪਹਿਲੇ ...

ਬਾਬਾ:

ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਖਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਜਾਚ ਏ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ?

ਬਾਬਾ:

ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹ, ਮੈਂ ਤੇਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖਬਰ ਸੁਣਾਨਾ ਹਾਂ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

(ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹਕੇ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ
ਰੱਖਣ।

ਬਾਬਾ:

ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਏ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਦੰਗੇ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਸਰਕਾਰ ਗਰੀਬੀ ਵਿਰੁਧ ਜਹਾਦ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ।

ਬਾਬਾ:

ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਏ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਝੁੱਕ ਲੋਕ ਮਰ ਰਹੇ ਨੇ (ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ)
ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ, ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਵੇ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 12 ਤੇ)

(ਪੰਨਾ 11 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਜਾਏਗੀ ਤਾਂ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਵੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਟਾਟਾਚਾਰ। ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਮਝ ਲਵੋ ਕਿ ਕੁਝ ਟਾਟਾਚਾਰ ਸਿਖਰਾਂ ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੈ। — ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਵੇ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਹੋਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। (ਤੁਰਦੇ ਹੋਏ) ਬਸ ਅੱਜ ਦੇ ਲਈ ਇਤਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਨਹੀਂ, ਬਾਬਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ, ਦੱਸ ਇਸ ਬੈਲੇ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ?

ਬਾਬਾ:

ਮਾਂ ਤੇਰੀ ਦਾ ਸਿਰ (ਬਦਲ ਕੇ) ਸੰਨ 47 ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਸੰਨ 64 ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਸੰਨ 84 ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਸੰਤਾਲੀ, ਚੌਠ, ਚੁਰਾਸੀ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕੁਝ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਇਆ?

ਬਾਬਾ:

ਸੰਤਾਲੀ ਵਿੱਚ ਦੰਗੇ ਹੋਏ, ਘਰ ਸੜੇ, ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਮਰੇ, ਬੱਚੇ ਯਤੀਮ ਹੋਏ, ਸੁਹਾਗਣਾਂ ਵਿਧਵਾ ਹੋਈਆਂ, ਚੁਰਾਸੀ ਵਿੱਚ ਦੰਗੇ ਹੋਏ, ਘਰ ਸੜੇ, ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਮਰੇ, ਬੱਚੇ ਯਤੀਮ ਹੋਏ, ਸੁਹਾਗਣਾਂ ਵਿਧਵਾ ਹੋਈਆਂ, ਸੰਤਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਚੰਮ ਚਿੱਟਾ ਸੀ, ਚੁਰਾਸੀ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਖੱਦਰ ਚਿੱਟਾ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਚਕੀ ਪੂਰੀ ਚੱਲੀ ਹੈ। ਦਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਗੱਦੀ ਮੱਲੀ ਹੈ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਬਾਬਾ 1964 ਤੇ 1984 ਦਾ ਕੀ ਕੁਝ ਆਲੋਚਨਾ ਹੋਇਆ?

ਬਾਬਾ:

1964 ਬਾਪ ਮਰਿਆ ਸੀ, ਧੀ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ। 1984 ਮਾਂ ਮਰੀ ਹੈ, ਪੁੱਤ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸੱਤਰ ਕੁੱਝ ਇਕੋ ਖਾਨਦਾਨ ਰਾਜਾ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਫੈਕ ਦੇ ਫੈਕ।

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ:

ਬਾਬਾ ਬੜਾ ਢੁੱਚਰੀ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਗੱਲ ਲਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਬਾ:

ਪੁੱਤਰਾ! ਜ਼ਖਮ ਖਾਧੇ ਨੇ, 1947 ਵਿੱਚ ਬਾਪ ਗਵਾਇਆ, 1984 ਧੀ ਦਾ ਸੁਹਾਗ ਗਵਾਇਆ, 47 ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਵਿਧਵਾ ਹੋਈ, 84 ਵਿੱਚ ਧੀ ਵਿਧਵਾ ਹੋਈ, 47 ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਕ ਨਾਨਾ ਯਤੀਮ ਹੋਇਆ ਸਾਂ, ਅੱਜ ਦੋਤਾ ਯਤੀਮ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਇਤਫਾਕ ਹੈ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਕ ਨਾਨਾ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਇਕ ਦੋਤਾ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਨਾਂ ਆਖੀਂ, ਬਾਬਾ ਗੱਲ ਲਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਬੇ ਤੇ ਜੋ ਬੀਤੀ, ਬਾਬਾ ਉਹੀ ਸੁਣਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਛਿੱਕ ਛਿੱਕ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰ ਇਕ ਗੱਡੀ ਦਾ ਸੀਨ ਬਣਾਂਦੇ ਹਨ। ਛਿੱਕ ਛਿੱਕ ਛਿੱਕ — ਅਚਾਨਕ ਗੱਡੀ ਰੁਕਦੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਖਿਚਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਅੱਗ ਨੂੰ ਝੁੱਟਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਖਿਚਕੇ ਪਰੇਸ਼ਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਇਹ ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁਕ ਅਭਿਨੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਖਬਰਾਂ ਆਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।)

ਇਕ ਖਬਰ:

ਅਜ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਖਬਰ, ਦਿਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤੁਗਲਕਾਬਾਦ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਧਰਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਕੇ ਮਿਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿਟਕੇ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਦੂਜੀ ਖਬਰ:

ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿੱਚ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਘਣ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਧਾਰਨ ਹਾਲਤਾਂ ਵਾਂਗ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਤੀਜੀ ਖਬਰ:

ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਅਸ਼ਵਾਸਨ ਦਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਪੂਰੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਾਬਾ:

(ਸੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਰਾਖ ਚੁਕਦਾ ਹੋਇਆ) ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਰਾਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਸ) ਰਾਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਹੀਂ, ਰਾਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਂ ਰਾਖ ਹੋ ਗਿਆ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਮਾਨ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਧਾਨ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਇਜ਼ਤ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਰਾਖ ਹੋ ਗਿਆ (ਬਦਲ ਕੇ) ਛਿੱਕ ਕਾ ਦਿਓ ਇਸ ਰਾਖ ਨੂੰ ਹਿਮਾਲਾ ਪ੍ਰਬਤ ਤੇ, ਵਹਾ ਦਿਓ ਇਸ ਰਾਖ ਨੂੰ ਗੰਗਾ ਦੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚ ਡਬੋ ਦਿਓ ਇਸ ਰਾਖ ਨੂੰ ਕੰਨਿਆਂ ਕੁਮਾਰੀ ਜਾ ਕੇ ਫੁੰਘੇ ਸੁੰਦਰ ਵਿੱਚ। (ਬਦਲਕੇ) ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੰਨਿਆਂ ਕੁਮਾਰੀ ਤਕ ਅਸੀਂ ਸਭ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹਾਂ।

(ਬਾਬਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁਰਦਾ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ) ਉਹ ਦੁਹਰਾਂਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਹਾਂ।

(ਮੰਚ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਇਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਪਿਛੇ ਪਿਛੇ ਉਹਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲਾ ਕੁੱਪਟ ਗੁੰਡਾ ਹੈ।)

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਕਿਉਂ ਹਰੀਚੰਦ ਕੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ?

ਹਰੀ ਚੰਦ:

ਬੜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ — ਤਿੰਨ ਪਾਗੜੀ ਵਾਲੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਲਾਹ ਕੇ ਗੱਡੀ ਚੜਾਇਆ ਹੈ। ਚਾਰ ਟੈਕਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਸੁਆਹ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਅੱਠ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼, ਹੁਣ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਾਂਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਰਖਤ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਹਿਲਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਦਈਏ ਤੇਨੂੰ ਇਨਾਮ।

ਹਰੀਚੰਦ:

ਮਾਲਕ, ਅੱਜ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਬੜਾ ਇਨਾਮ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਕੁੱਟ ਦਾ ਮਾਲ ਕਾਫੀ ਹੱਥ ਆਇਆ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਕੀ? ਅਸੀਂ ਵੀ ਸੁਣੀਏ

ਹਰੀਚੰਦ:

ਰੇਸ਼ਮੀ ਸਾੜੀਆਂ, ਟਰਾਂਜਿਸਟਰ, ਵੀ.ਸੀ.ਆਰ. ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਰਤਨ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਤੇ ਨਕਦ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਪੁਲਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਕਿਹਾ?

ਹਰੀਚੰਦ:

ਉਤਾਂ ਉਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਨਸੇ ਨਸੇ। ਪਰ ਹੋਲੇ ਜਿਹੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਸਾਡੇ, ਸਾਡੇ। ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਡੱਬਲਰੋਟੀ ਅਸੀਂ ਤਰੀਦੇ ਸਾਂ ਤੇ ਅੱਗ ਲਈ ਮਾਚਸ ਉਹ ਜਗਾਂਦੇ ਸਨ। ਚੰਗੀ ਮੌਜ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਹਰ ਥਾਂ ਫੌਜ ਹੀ ਫੌਜ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਯਾਨੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ।

ਹਰੀਚੰਦ:

ਫਰਜ਼ ਵੀ ਨਿਭਾਇਆ ਤੇ ਕੁੱਟ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵੀ ਵਟਾਇਆ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਉਮੀਦ ਸੀ!

ਹਰੀਚੰਦ:

ਮਾਲਕ, ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਲਈ ਕੀ ਹੁਕਮ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਇਸ਼ਾਰੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰੋ, ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਗਰਮ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਅਮਨ ਮਾਰਚ ਦਾ ਹੋਵੇ।

ਹਰੀਚੰਦ:

ਅਮਨ ਮਾਰਚ?

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਹਾਂ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਜਲੂਸ।

ਹਰੀਚੰਦ:

ਕਿੰਨੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਤੇਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਸੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਹੋਣ ਸਾਰੇ ਸਾਧੂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਵਾਲੇ।

ਹਰੀਚੰਦ:

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਮਾਲਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਦੀ ਉਡੀਕ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਬੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਕਲ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੁੱਟਮਾਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੁਣ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਕਲ ਉਹ ਗੁੰਡੇ ਸਨ ਅੱਜ ਉਹ ਸਾਧੂ ਹਨ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਉਹ ਕਿਸਤਰ੍ਹਾਂ?

ਹਰੀਚੰਦ:

ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ। (ਗਲ ਵਿਚੋਂ ਡੁਮਾਲਾ ਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਗਲੇ ਦੇ ਬਟਨ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਟਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਟੋਪੀ ਬੰਬੇ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਕੇ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ) (ਨਾਅਰਾ ਲਾ ਕੇ) 'ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਜੋ ਲੜਾਵੇ, ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵੈਰੀ ਕਹਾਵੇ।' 'ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਭਾਈ।' ਤੁਸੀਂ ਜਲੂਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅਗੇ ਹੋਵੋਗੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼, ਅੱਡਾ ਹੁਣ ਜਾ।

(ਹਰੀਚੰਦ ਜਾਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

ਹਰੀਚੰਦ:

ਮਾਲਕ?

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਕੀ ਹੋਇਆ?

ਹਰੀਚੰਦ:

ਜਨਾਬ ਆਪਣੀ ਬਸਤੀ ਵਾਲੇ ਆਏ ਨੇ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਕੌਣ?

ਹਰੀਚੰਦ:

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਕੱਲ੍ਹ ਲੁੱਟੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਅੱਡਾ ਤੂੰ ਇਧਰ ਦੀ ਜਾ। ਸਾਡਾ ਅਗਲਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਹਰੀਚੰਦ:

ਜੀ ਮਾਲਕ (ਉਹ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

(ਕਾਂਗਰਸੀ ਅੱਵੇਂ ਹੀ ਟੈਲੀਫੋਨ ਘੁਮਾਕੇ ਝੂਠੀ ਮੁਠੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਬਾਬਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅੱਗੇ ਖਲੋਂਦੇ ਹਨ)

ਕਾਂਗਰਸੀ:

(ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੇ) ਕੀ ਕਿਹਾ ਭੀੜ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀਆਂ — ਕਿਉਂ ਸਾੜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੇ? ਪੁਲਸ ਕਿੱਥੇ ਸੀ? ਐਸ. ਐਸ. ਪੀ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਹ ਇਤਲਾਹ ਦਿਓ ਕਿ ਨਵੀਂ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਭੇਜਣ। ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰੋ। ਸਿੱਖ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਖਰ ਕਰਲ ਵਾਲੇ ਲੋਗ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ... ਕੀ ਕਿਹਾ ਭੀੜ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਇਦਰਾ ਜੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਨ ਇਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਧਰਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਸ਼ੂਰਵਾਰ ਬੋਝਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਂ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰੋ। Enough is Enough ਹਾਂ, ਹਾਂ, Enough is Enough ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੁਝ ਗੁੰਡੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਟਾ ਲੱਗਾ ਦੇਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਰਹੀਏ। It is impossible. ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਰ ਕੀਮਤ ਤੇ ਰਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ। ਭਾਵੇਂ ਇਹਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਤਕ ਕਿਉਂ ਨਾਂ ਵਾਰਨੀਆਂ ਪੈਣ।

(ਟੈਲੀਫੋਨ ਰਖਕੇ ਉਹ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਐਸਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਇਕ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅਗੇ ਦੀ ਪਕੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।)

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਆਓ ਲੰਘ ਆਓ, ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਧਰਮ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ... ਇਹ ਗਲਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕ ਹਰ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਕ:

ਪਰ ਪੁਲਸ.....

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦੇ। ਬੱਸ ਹਰਮ ਦੀਆਂ ਖਾਣ ਗਿਥੇ ਹੋਣੇ। ਓਏ ਹਰਮੀਓ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਧੂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਡੁਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਕਿ ਤਮਾਸ਼ਾ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਹਰਮਜ਼ਦਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਹੱਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਦੋ:

ਪਰ ਥਾਨੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀ.....

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਥਾਨੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਥਾਨੇ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਹੀ ਬੱਲੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਥੇ ਕਈ ਵਾਰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ No Reply is Engaged. ਮੈਂ ਆਪ ਚਲ ਕੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਐਸ. ਐਚ. ਓ., ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਫੋਨ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਬਲੇ ਰੱਖਿਆ ਦਿਸ ਪਿਆ, ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਫੋਰ ਉਹ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਯਾਦ ਰੱਖੇਗਾ। ਸਾਲੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਡਰਾਮਾਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਡਰਾਮੇ ਆਪ ਰੋਜ਼ ਕਰਕੇ (ਬਿੜਕ ਕੇ) ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਚਾਰਦੇ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਛੱਕਰੇ (ਬਦਲਕੇ) ਦਸੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ?

ਇਕ:

ਜੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ.....

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਗਲਿਆ ਨੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਰੇਸ਼ਮੀ ਸਾੜੀਆਂ, ਟਰਾਂਜਿਸਟਰ, ਵੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਸਟੀਲ ਦੇ ਬਰਤਨ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਤੇ ਨਕਦ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ, ਪਹਿਲੇ ਘਰ ਲੁੱਟੇ, ਫੇਰ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣ ਲਗੇ, ਸਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਇਕ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਕਢਵਾਵਾਂਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਇਕ ਇਕ ਨੂੰ ਜੇਲ ਭਿਜਾਵਾਂਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਨਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਵੀ ਕੋਈ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦਸੇ ਹੋ ਕਿ ਨਹੀਂ? ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਇਕ ਇਕ ਪਾਈ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਦੋ:

ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਘਰ ਹਾਂ।

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਉਤਾਂ ਸਰਦੀਆਂ ਉਤਰ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਉਗੇ? ਇਹਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਕੋਪ ਖੋਲ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਖੀਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਹੈ? ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਛੱਡ ਵਿਚੋਂ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਦੇ ਰਹੇ ਨੇ।

ਦੋ:

ਪੰਜ ਲੱਖ, ਪਰ ਇਹ ਰਕਮ ਤਾਂ.....

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਲੱਖ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸ਼ਤ ਹੈ World Red Cross ਵਲੋਂ ਪੈਸਾ ਆਏਗਾ, ਕੰਬਲ ਵੀ ਆਉਣਗੇ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦਸੇ। (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 13 ਤੇ)

Goyal Travels Inc.

4152 Fraser Street, Vancouver, B.C., Canada V5V 4E8

Toll Free Numbers

PH: (604) 872-7658

In B.C. 112-800-663-9079

In Alberta 1-800-663-9079

From 4 pm to 7 p.m.

Cheapest Fares to:

FIJI—INDIA—PAKISTAN—COLOMBO—NEPAL

THINKING OF TRAVEL?

WE CAN SAVE YOU

TIME—TROUBLE—MONEY

ASSOCIATED OFFICES IN INDIA:

- 2 Asia House, K.G. Marg, New Delhi—110001 Phone 389217
- Opposite Nehru Gardens, G.T. Road, Jullundur City Phone 77526
- Court Road, Moga, Distt. Faridkot Phone 2798
- Court Road, Jagraon, Distt. Ludhiana Phone 252

ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਤਸੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਲ ਕਰੋ!

ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਭ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋਣ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਸਭ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਬਹਾਨਾ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਫੁਟ ਨਾ ਪਾ ਸਕੇ। ਆਉ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਲੋਕ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋਕੇ ਖੜੀਏ ਤੇ ਮੰਗ ਕਰੀਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਆਸਾਮ ਤੇ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਫੌਜ ਅਤੇ ਖਾਸ ਪੁਲਿਸ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇ। ਆਉ ਸਭ ਮਿਲਕੇ ਮੰਗ ਕਰੀਏ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਵਲੋਂ ਫਿਰਕੂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਆਉ ਸਭ ਮਿਲਕੇ ਮੰਗ ਕਰੀਏ ਕਿ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਸਾਰਾ ਫਿਰਕੂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਫੁਟ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ। ਆਉ ਮਿਲਕੇ ਮੰਗ ਕਰੀਏ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਪੰਜਾਬ, ਆਸਾਮ, ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ੁਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਆਉ ਸਭ ਮਿਲਕੇ ਮੰਗ ਕਰੀਏ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਅਜ਼ਾਦੇਦਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਜ਼ੁਰਮ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੈਣ। ਆਉ ਸਭ ਮਿਲਕੇ ਮੰਗ ਕਰੀਏ ਕਿ ਸਭ ਸਾਮਰਾਜੀ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਰਮਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੈਣ। ਆਉ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਰਗਰਮੀ ਲਈ ਯੁੱਧ ਦਾ ਬਿਗਲ ਬਣਾਈਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਦੋਂ ਤਕ ਕਦੀ ਨਾ ਰੁਕੀਏ। ਆਉ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੀਏ, ਜਿਥੇ, ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸੱਦਦ, ਭੁੱਖ, ਗਰੀਬੀ, ਬੀਮਾਰੀ, ਲੁਟ-ਖੁੱਟ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਦੇਸ਼ੀ ਦਬਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਗਲ ਹੋਵੇ।

ਈਸਟ ਇੰਡੀਅਨ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਜਾਓ ਅਤੇ 26 ਅਤੇ 27 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘੋਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਕਰੋ! ਇਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਕਤਲਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ ਜੋ ਭੁਪਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ

ਇਸ ਵੇਲੇ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਵਲੋਂ ਇਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਪੈਗਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਅਰੰਭ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਗੇ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਿਰਣੇ ਰਾਹੀਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਗੋਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਆਉ, ਜਿਥੇ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਕਰਤਾ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ!

- ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋਵੋ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਫਾਸ਼ੀ ਤਸੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਲ ਕਰੋ!
- ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਓ!
- ਸਭ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿਓ!

ਇਕ: (ਪੰਨਾ 12 ਦੀ ਥਾਕੀ)

ਗੱਲ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ.....

ਕਾਂਗਰਸੀ:

ਗੱਲ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਇਹੋ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਂਗਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੌਣ ਸਮਝੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਫਿਰਕੂ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ, ਹਿੰਦੂ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ: ਈਸ਼ਵਰ ਅਲਹਾ ਤੇਰੇ ਨਾਮ, ਸਭ ਕੇ ਸੰਨਮਤੀ ਦੇ ਭਗਵਾਨ।

ਬਾਬਾ:

(ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਹੁਣ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਹੋਰ ਕੀ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ?

ਕਾਂਗਰਸੀ:

(ਉਖੜ ਕੇ) ਕੀ ਮਤਲਬ?

ਬਾਬਾ:

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹੀ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਝੂਠ ਬੋਲੋ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਚਾਰੇ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਨਹੀਂ ਆਏ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਹੋਈ। ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਕੁਝ ਹੋਛੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੱਛੂ ਵੰਡੇ, ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੁਰਖਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਮੁਰਖ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਕਸ਼ਨ ਵੇਲੇ ਲੱਛੂ ਵੰਡੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਦੋਸ਼ੀ ਮਰੇ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੰਭ, ਮੁਰਖਤਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੋਕ ਮਰਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੱਛੂ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਲੱਛੂ ਵੰਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨਹੀਂ ਮਰੇ ਹੁੰਦੇ। ਧੀਆਂ ਦੇ ਸੁਆਗ ਨਹੀਂ ਲੁਟੇ ਹੁੰਦੇ। ਬੱਚੇ ਯਤੀਮ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ। (ਜੇਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਕੇ) ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਫਿਟਕਾਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਲੱਛੂ ਵੰਡਦੇ ਨੇ। ਅਸੀਂ ਲਾਅਨਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਜੋ ਬੇਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਖੂਨ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਅਸੀਂ ਲਾਅਨਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਵਿਚ ਝੂਠ, ਕਤਲ, ਵਰੋਬ, ਤੇ ਦੰਭ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ — (ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਬਾਬਾ ਮੁੜਦਾ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਬੜਾ ਤਿਲਮਿਲਾਂਦਾ ਹੈ — ਬਾਬਾ ਫੇਰ ਮੁੜਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ) ਫਿਟਕਾਰ ਹੈ, ਲਾਅਨਤ ਹੈ, ਦੁਰਲਾਅਤ ਹੈ।

(ਇਹ ਕਾਫੀ ਉਚੇ ਸੁਰ 'ਚ ਕਹਿੰਦਾ ਕਹਿੰਦਾ ਇਕ ਪਾਸੇ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬੜੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ — ਨਾਲੇ ਸਾਡੀ ਥੀਥੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਨਾਲੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਲਾਅਨਤ ਪਾਂਦੇ ਨੇ)

(ਜਥੇਦਾਰ, ਬਾਬਾ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਅਗਲੇ ਸੀਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ:

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ—

ਬਾਬਾ:

ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ?

ਜਥੇਦਾਰ:

ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਬਾਬਾ:

(ਤਨਜ਼ ਨਾਲ) ਪੰਥ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖਤਰਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਜਥੇਦਾਰ:

ਕੀ ਮਤਲਬ ਸਿੱਖ ਜੀ।

ਬਾਬਾ:

ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ, 37 ਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆਂ ਹੋ ਗਏ। ਸਰਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਥੇਦਾਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਇਕ:

ਖਤਰਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਖਤਰਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ।

ਇੰਜ ਹੀ ਸਹੀ

ਅਸੀਂ ਬੱਕਰੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ ਚਲੇ ਇੰਜ ਹੀ ਸਹੀ ਉਹ ਤਾਂ ਬਸ ਸ਼ੁਗਨਲ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਵੇਣ ਸੁਣਦੇ ਆਏ ਦਾਦ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ.....

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੇ ਕਵਿਤਾ ਜੇਹੀ ਹੁੰਦੀ ਅਸੀਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸੁਣਨੇ ਜੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਗੀਟਿਆਂ ਸੰਗ ਹੀ ਪਰਚ ਛੱਡਦੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਜੇ ਢਿਡ ਭਰ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਪੀ ਕੇ ਸੌਂ ਰਹਿੰਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਜੇ ਓੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸਿਉਂ ਕੇ ਪਾ ਲੈਂਦੇ.....

ਏਥੇ ਪਰ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਅਮਨ ਦੀਆਂ ਘੁੰਗੀਆਂ ਵਰਗਾ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਸੰਗ ਪੀਘ ਪਾ ਲਈਏ.....

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਖੋਹਣੀ ਹੈ ਆਪਣੀ ਚੰਗੀ ਹੋਈ ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਅਸੀਂ ਟੋਹਣਾਂ ਹੈ ਜ਼ੋਰ ਖੂਨ-ਲਿੱਥੜੇ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਲੇ ਲੱਗਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵੇਣ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ.....

— ਪਾਸ

ਦੋ:

ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਜੀਣਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਚੁਣ ਚੁਣਕੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਏ ਸਾਡੇ ਘਰ, ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ?

ਬਾਬਾ:

ਕੀ ਕੀਤਾ? ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਦੇਸ਼ ਵਾਸਤੇ। ਸਭ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਕ:

ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਲਟ ਹੀ ਗਲ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ?

ਬਾਬਾ:

ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਭ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੋ:

ਗੱਲ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਵੇ ਕਿ ਹੁਣ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।

ਬਾਬਾ:

ਜਥੇਦਾਰ ਹੋਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪੁਛੋ, ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਕੀ ਦਸਣਗੇ: ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸਿਆਸਤ ਧਰਮ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬੰਨੀ ਰੱਖੀ ਜਥੇਦਾਰ:

ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਕਦੀ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।

ਇਕ:

ਇਹ ਤਾਂ ਠੀਕ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ, ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ।

ਬਾਬਾ:

ਕੀ ਠੀਕ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਲੋਢੇਵਾਲ ਤਕ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਤੇ ਬਣ ਗਏ ਵਡੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਗੱਲ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਕਹੀ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ:

ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਕਹੀ ਸੀ?

ਬਾਬਾ:

ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸਿਰਲੱਥ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੂਰਮੇ ਸਨ। ਉਹ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇ ਜਬਰ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦੇ ਸਨ, ਐਂਗਰਜੇਬ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਲੜਾਈ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ:

ਤਾਂ ਫੇਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾਈਏ।

ਬਾਬਾ:

ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ, ਜੱਬਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਡੱਟ ਜਾਓ, ਹੱਕ ਲਈ ਲੜੋ। ਉਸ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਨਾਭ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਹੱਕ ਲਈ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਆਪ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਖੋਹਦੇ ਨੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਸਾਂਝ ਹੈ?

ਜਥੇਦਾਰ:

(ਖਿੜਕੇ) ਇਹ ਬਾਬੇ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਨੇ, ਜਿਹੜੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਥ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪਾਕੇ ਰਾਜ਼ੀ ਨੇ।

ਬਾਬਾ:

ਆਹੋ ਜੇ ਕੋਈ ਅਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਪੰਥ ਵਿਚ ਫੁੱਟ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਥ ਕੋਈ ਮੁਰਖਾਂ ਦਾ ਟੋਲਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਘਲੂਘਾਰਾ ਵਰਤ ਗਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਮੇਅਰ ਸਿੱਖ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਹਿ ਦੇਵੋ ਕਿ ਉਹ ਪੰਥ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ।

ਜਥੇਦਾਰ:

ਆਹੋ, ਉਹ ਪੰਥ ਦੇ ਗਦਾਰ ਹਨ।

ਬਾਬਾ:

ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਗਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਪਾਈ ਸੀ। ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਪਾਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸੱਦ ਸੱਦਕੇ ਸਿਰੋਪੇ ਦਿਤੇ, ਦਸੇ ਦਿਤੇ ਸਨ ਕਿ ਨਹੀਂ?

ਇਕ:

ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?

ਬਾਬਾ:

ਮੈਂ ਇਹੋ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਂ ਹੁਣ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਇਹ ਵੱਖ ਪੰਥ ਵਾਲਾ ਰੋਟਨ ਛੱਡੋ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਸੂਝ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੋ ਤੇ ਇਹ ਸਿਆਸਤ ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਧਰਮ ਦੀ ਧਨਾਤ ਜਮਾਤ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬੋਸਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾ ਕੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਬੈਲੇ ਭਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਅਰਾ ਦੇ ਗਿਆ ਇਕ ਐਸਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਹੜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਜਗੀਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰ ਨੇ, ਮੁਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲਹੂ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਲੁਟਕੇ ਖਾਂਦੇ ਨੇ, ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਵੱਡੇ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰ ਨੇ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਮੋਹਨਤ ਤੇ ਜੀਂਦੇ ਨੇ, ਪੂੰਜੀਪਤੀ — ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਰਤਕੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਕਿ ਇਸ ਬਿਰਲੇ ਟਾਟੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਟੁੱਕੜਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਮਿਲ ਜਾਏ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਿਰਲਾ ਟਾਟਾ ਉਹ ਹੋਣ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਜਥੇਦਾਰ:

ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਸਾਡਾ ਏਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਬਾਬਾ:

ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਬਣਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ

(ਥਾਕੀ ਪੰਨਾ 14 ਤੇ)

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ? East West Travel Ltd.

ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ

ਸਾਥੋਂ ਹਰ ਏਅਰਲਾਈਨ ਦੀਆਂ
ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

Special for India, Pakistan, Fiji and
West Indies.

Mike Brar

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਟਿਕਟਾਂ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਈਸਟ ਵੇਸਟ ਟਰੇਵਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਜਿਥੇ
ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਸਭ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮਲਕੀਤ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

Ph.(403)235-3661

#206-3517, 17 Ave, S.E. Calgary, Alta

T2A 0R5

ਉਤਮੰਗ

ਨਾਸਰ-ਦੀਨ ਹੋਜ਼ਾ ਤੇ ਪਾਦਰੀ

ਇਕ ਬਾਰ ਤਿੰਨ ਇਸਾਈ ਪਾਦਰੀ, ਤੈਮੂਰ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗੇ, “ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਅਕਲਮੰਦ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾ ਘਲੋ।” ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਦਵਾ ਘੱਲਿਆ। ਪਹਿਲਾ ਪਾਦਰੀ ਹੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, “ਦੱਸ, ਧਰਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਲਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?” ਹੋਜ਼ੇ ਨੇ ਵੱਟ ਉਤਰ ਦਿਤਾ, “ਮੇਰੇ ਗਧੇ ਦੇ ਮੁਹਰਲੇ ਸੱਜੇ ਪੈਰ ਦੇ ਐਨ ਹੇਠਾਂ।” ਪਾਦਰੀ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਕੋਈ ਸਬੂਤ?” ਹੋਜ਼ਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਇਹ ਤਾਂ ਸਿੱਧੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਐ। ਇਕ ਫੀਤਾ ਫੜਕੇ ਪੈਮਾਇਸ਼ ਕਰੋ ਤੇ ਜਿੰਨਾ ਫਰਕ ਹੋਵੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ। ਫੇਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।” ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਦਰੀ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਤਾਰੇ ਹਨ?” “ਜਿੰਨੇ ਮੇਰੇ ਗਧੇ ਦੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਵਾਲ।” ਹੋਜ਼ੇ ਦਾ ਮੋੜਵਾਂ ਉਤਰ ਸੀ। “ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਧ ਕਰੇਗਾ..... ਗੱਲ ਕਰ” ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਹੋਜ਼ਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਪਾਦਰੀ ਸਾਹਿਬ! ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ, ਜੇ ਫਰਕ-ਸ਼ਰਕ ਹੋਵੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ। ਬਾਕੀ ਗੱਲ ਫੇਰ ਕਰਾਂਗਾ?” ਪਾਦਰੀ ਪ੍ਰੈਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਗਧੇ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਦੇ ਵਾਲ ਕੌਣ ਗਿਣ ਸਕਦਾ?” “ਜਿਹੜਾ ਅਕਸ਼ ਤੇ ਤਾਰੇ ਗਿਣਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰਖਦਾ ਹੋਵੇ।” ਹੋਜ਼ੇ ਨੇ ਪੈਦੀ ਸੌਟੇ ਆਖਿਆ। ਦੂਜਾ ਪਾਦਰੀ ਵੀ ਢਿੱਲਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਹਾਰ ਕਾਰਨ, ਤੀਜਾ ਬੜਾ ਤਾਸ਼-ਤੜਕ ਹੋਇਆ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਦੱਸ ਮੇਰੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਵਾਲ ਹਨ?” “ਜਿੰਨੇ ਮੇਰੇ ਗਧੇ ਦੀ ਪੂਛ ਵਿਚ।” ਹੋਜ਼ੇ ਨੇ ਤੜਕ ਉਤਰ ਦਿਤਾ। ਪਾਦਰੀ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ?” ਹੋਜ਼ਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਇਹ ਤਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਸੋਧ ਐ। ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਦਾੜ੍ਹੀ 'ਚੋਂ ਖਿਚਾਂਗਾ ਤੇ ਇਕ ਗਧੇ ਦੀ ਪੂਛ 'ਚੋਂ ਤੇ ਜੋਟੇ ਬਣਾ ਬਣਾ ਰੱਖੀ ਜਾਊਂਗਾ। ਫੇਰ ਸਭ ਮੰਨ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਮੇਰਾ ਉਤਰ ਸੋਲਾ ਆਨੇ ਠੀਕ ਐ।” ਪਰ ਪਾਦਰੀ ਨੂੰ ਦਾੜ੍ਹੀ ਪਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੰਦਾ ਬੜਾ ਮਹਿੰਗਾ ਜਾਪਿਆ ਸੋ ਉਸ ਨੇ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਫੋਹਿਆ।

ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਆਦਮੀ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗਾ, ਆਪਣੀਆਂ 20 ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਹੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਰ ਗਿਆ। ਹੋਜ਼ਾ ਮੌਜੀ ਜਿਹਾ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ, ਇਕ ਭੇਡ ਕਿਤੇ ਉਰੇ ਪਰੇ ਹੋ ਗਈ। ਮਾਲਕ ਦੇ ਮੁੜਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਭੇਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ 19 ਹੋਣ। ਜਦ ਹੋਜ਼ਾ ਗਿਣੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 20 ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਕਾਫੀ ਤਕਰਾਰ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 20 ਆਦਮੀ ਲਿਆਂਦੇ ਤੇ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਭੇਡ ਸਾਂਭ ਲਈ। ਪਰ ਇਕ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਖਲੋਤਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਮੈਨੂੰ ਭੇਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।” ਹੋਜ਼ਾ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਜੇ ਤੂੰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਚੌਕੀ ਖੜਾ ਰਹੇਂਗਾ ਤੇ ਹੱਥ ਪੈਰ ਨਾ ਹਲਾਵੇਂਗਾ ਤਾਂ ਭੇਡ ਤੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ..... ਇਹ ਦੱਸ?”

ਪਤਨੀ ਦਾ ਮਿਰਚ ਮਸਾਲਾ

ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਜ਼ਾ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਗੋਸ਼ਟ ਖੀਦ ਕੇ ਜਦ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕ ਇੱਲ ਝਪਟਾ ਮਾਰ ਮੈ, ਸਾਰਾ ਗੋਸ਼ਟ ਲੈ ਗਈ। ਹੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਭਾਵਾ ਰੋਜ਼ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਸਾਉਣੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਮਜਬੂਰ ਸੀ। ਉਹ ਉਡੀ ਜਾਂਦੀ ਇੱਲ ਨੂੰ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਬੱਲੇ! ਮਾਸ ਤਾਂ ਲੈ ਚੱਲੀਏਂ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਬੀਵੀ ਦੇ ਮਿਰਚ-ਮਸਾਲੇ ਤੇ ਰਾਤਾ ਲਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਤਾਂ ਬਗੈਰ, ਇਹ ਮਾਸ ਕਿਸ ਕੰਮ?”

ਇਕ: (ਪੰਨਾ 13 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਫੇਰ ਹੁਣ ਕੀ ਕਰੀਏ?

ਬਾਬਾ:

ਕੀ ਕਰੀਏ? ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੋ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬਦਲੋ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਛਾਣੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਕੌਣ ਹੈ? ਦੁਸ਼ਮਣ ਕੌਣ ਹੈ?

ਦੋ:

ਕੌਣ ਏ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼? ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਬਾਬਾ:

ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹੋ ਸੋਚ ਰਹੀ ਤਾਂ ਵਾਕਾਈ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲ ਝਾਕਕੇ ਦੇਖੋਗੇ। ਉਹ ਉਤੋਂ ਉਤੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਵਿਖਾਉਣਗੇ ਪਰ ਵਿਚੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਹਸਤਗੇ। ਕੀ ਕੀਤਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ, ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ, ਇਗਲਸਤਾਨ ਨੇ, ਜਦੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਫੌਜੀ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਬਾਹ ਹੋਇਆ? ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਣਦਾ ਸੀ ਜਥੇਦਾਰ:

ਪਰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

ਬਾਬਾ:

ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਸੱਤਰ ਕੁੱਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਏ। ਤੁਹਾਡੇ ਉਤੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਕੌਣ ਸਨ ਜੋ ਰੋਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਰਾਠਾਂ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਖੋਲ੍ਹਕੇ ਵੇਖੋ ਜਿੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਪਾਦਕੀ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕੀ ਲਿਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਕ ਨਬੂ ਰਾਮ ਗੋਡਸੇ ਜਿਸ ਨੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹਤਿਆ ਕੀਤੀ, ਉਹਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਰਾਠਿਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਥਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਕੌਣ ਸਨ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰਕੇ ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ? ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਉਹ ਜੋ ਫਿਰਕਾ ਪੁਸ਼ਤੀ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਰਖਦੇ ਨੇ, ਪਰ ਸਿਹਤਮੰਦ, ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੈਠੇ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਚਾਣੋ, ਪਰ ਪਛਾਣ ਤਾਂ ਹੀ ਸਕੋਗੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਬਦਲੋਗੇ। ਆਪਣੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਅਧੁਨਿਕ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਤੋਰੋਗੇ। ਇਹ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਏ। ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਸਦੀ ਨਹੀਂ (ਆਪਣੇ ਝੋਲੇ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਕੱਢ ਕੇ) ਇਹ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹੋ — ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਵਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਹਾਈਟਜ਼, ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਲਸਾ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਸਦੀ ਖਾਤਰ? ਤੁਹਾਡੀ ਖਾਤਰ। ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਅਸਲਾ ਪਛਾਣਦੇ ਨੇ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਕਿ ਕੌਲ ਜਿਹੜੇ ਫੌਜੀ ਬੂਟ ਨੇੜੇ ਵਿਚ ਨਾਗਿਆ ਅਤੇ ਮੀਜ਼ਿਆ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੇ ਸਨ

ਹੋਜ਼ੇ ਦਾ ਕੰਬਲ

ਇਕ ਦਿਨ ਅੱਧੀ ਰਾਤ, ਜਦੋਂ ਹੋਜ਼ਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਗਾੜੀ ਨੀਂਦ ਖੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦਰ ਬਾਹਰਲਾ ਰੋਲਾ-ਰੋਪਾ ਸੁਣ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਇਸ ਲਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਹੋਜ਼ਾ ਆਪਣਾ ਗਰਮ ਕੰਬਲ ਲੈ ਕੇ ਜਦ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਲੀ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, “ਆਪਣਾ ਬਾਹਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਕੋਈ ਤਅੱਲਕ ਨਹੀਂ..... ਖਸਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ..... ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਪਿਆ ਰਹਿ। ਪਰ ਹੋਜ਼ਾ, ਗੱਲ ਅਣ-ਸੁਣੀ ਕਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਦੋ ਆਦਮੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਝਗੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਹੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਦੋਵੇਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਭਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਕੰਬਲ ਖੋਹ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ। ਹੋਜ਼ਾ ਗਰਮ ਕੰਬਲ ਖੁਹਾ ਕੇ ਤੇ ਢਿੱਲਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਘਰ ਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਬੀਵੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਉਹ ਕਾਹਦੇ ਪਿੰਡੇ ਲੜਦੇ ਸਨ?” “ਮੇਰੇ ਕੰਬਲ ਪਿੰਡੇ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਬਲ ਮਿਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੜਾਈ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾ ਦਿਤਾ।” ਹੋਜ਼ੇ ਨੇ ਬੀਬਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾ ਕੇ ਉਤਰ ਦਿਤਾ।

ਸੱਸ ਦੇ ਵੈਣ

ਜਿੰਨਾਂ ਹੋਜ਼ਾ, ਟਕੌਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੁੱਕ ਸੀ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਉਸ ਤੋਂ ਚਾਰ ਰੱਤੀਆਂ ਉਤੇ ਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਅੱਧੋ-ਸੁੱਧੀ ਮਿਰਚਾਂ ਪਾ ਕੇ ਹੋਜ਼ੇ ਲਈ ਸ਼ੋਰਬਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਭੁੱਲ ਭੁੱਲੇ ਤੌਰੇ ਤੌਰੇ ਸ਼ੋਰਬੇ ਦਾ, ਇਕ ਚਮਚਾ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲਿਆ। ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਐਥਾਂ 'ਚੋਂ ਧਰਲ-ਧਰਲ ਪਾਣੀ ਵਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਹੋਜ਼ੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਟ ਦਾ ਸਬੱਬ ਪੁੱਛਿਆ। ਉਹ ਬਾਰਾਂ-ਤਾਲੀ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, “ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰਗਵਾਸੀ ਅੰਮੀ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।” ਹੋਜ਼ੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਪੁੱਥੇ ਤੇ ਚੋਰ ਸਾਰਾ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਏ ਗਰਮ ਸ਼ੋਰਬੇ ਦੀ ਭਰਵੀਂ ਘੁੱਟ ਭਰ ਲਈ। ਥੋੜ੍ਹਾ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ ਹੋਜ਼ਾ ਜੀ ਦਾ ਹੁਲੀਆ ਈ ਵਿਗੜ ਗਿਆ — ਨੱਕ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ..... ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਪਾਣੀ। ਆਪਣੇ ਹਾਂਸੇ ਨੂੰ ਲੁਕਾਈ ਘਰ ਵਾਲੀ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੀ, “ਮੀਆਂ ਹੋਜ਼ਾ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਰੋਂਦੇ ਹੋ? ਜ਼ਰੂਰ ਮੇਰੀ ਅੰਮੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।” ਹੋਜ਼ਾ ਨੱਕ ਸੁਟਕਦਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਰੋਣਾ ਸੀ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਚੋਂ ਦਾਹਾਂ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਮਾਂ ਤਾਂ ਮਰ ਗਈ, ਪਰ ਧੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੀ ਐ।”

ਹੋਜ਼ੇ ਦਾ ਅੰਤਮ-ਹਾਸਾ

ਹੁਣ ਹੋਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ

ਹੁਣ ਹੋਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਮਸਖਰਾਪਨ ਤੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਸੀ। ਆਖਰ ਇਕ ਦਿਨ ਉਸ ਦਾ ਮਰਨ ਸਮਾਂ ਆ ਪੁੱਜਾ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰੋਣ-ਪਿਟਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਹੋਜ਼ਾ ਆਖਣ ਲੱਗਾ, “ਤੂੰ ਐਨੀ ਬੇਹਾਲ ਤੇ ਉਦਾਸ ਕਿਉਂ ਏ? ਹੇਠ ਵਗ ਰਹੇ ਨੇ..... ਵਾਲ ਤੇਰੇ ਖਿਲਰੇ ਹਨ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਤੇਰੇ ਕਾਲੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਹਨ..... ਭੈੜੀਏ, ਸੁਹਣੇ-ਸੁਹਣੇ ਕਪੜੇ ਪਾ..... ਕੇਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਹ ਤੇ ਬਣ-ਠਣ ਕੇ ਬੈਠ।” ਪਤਨੀ ਰੋਂਦੀ ਰੋਂਦੀ ਆਖਣ ਲੱਗੀ, “ਹੋਜ਼ਾ ਜੀ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ..... ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤਮ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਹੋ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਹਾਰ-ਸਿੰਗਾਰ ਲਾਉਣ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿੰਨੀ ਲੋੜ ਹੈ।” “ਅੰਤਮ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜਦ ਮਲਕੂਲ-ਮੌਤ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਨਵੀਂ ਨਵੇਲੀ ਦੁਲਹਨ ਵਾਗ ਸਜਿਆ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਣਾ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣਾ.....” ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਹੋਜ਼ਾ ਹੌਸਦਾ ਹੌਸਦਾ ਅੱਲਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਉਹ ਫੌਜੀ ਬੂਟ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਨਦਨਾਉਂਦੇ ਨੇ ਫਰਕ ਸ਼ਿਰਫ ਏਨਾਂ ਹੀ ਏ ਉਥੇ ਫੌਜੀ ਬਹੁਤੇ ਸਿੱਖ ਸਨ ਤੇ ਇਥੇ ਫੌਜੀ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਨੇ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਆਸਾਮ ਦਾ ਮੱਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੀਆਂ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੁੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ, ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ। ਜੇ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁਣਗੀਆਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਏਕਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਤਾਕਤਾਂ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗੇ ਕਰਵਾਉਣਗੀਆਂ, ਫਸਾਦ ਕਰਵਾਉਣਗੀਆਂ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਕਲੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਦਮ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾਓ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼ ਰਲਾਓ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿਚ ਬੋਲ ਪਾਓ। ਧਰਤੀ ਦਾ ਇਕ ਟੋਟਾ ਨਾ ਮੰਗੋ, ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਐਸਾ ਕਰੋਗੇ?

ਜਥੇਦਾਰ:

ਛੱਡ ਜੀ ਇਹ ਬਾਬਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵੇਹਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਫੋਹ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਇਕ:

ਪਰ ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਸੱਚ ਏ।

ਜਥੇਦਾਰ:

ਖਾਕ ਸੱਚ ਕਹਿੰਦਾ ਏ। ਇਥੇ ਇਕ ਮਿੱਟ ਵੀ ਖਲੋਣਾ ਪਾਪ ਏ। (ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ) ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ।

ਬਾਬਾ:

(ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ) ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਫਤਿਹ... ਚਲੇ ਜਾਓ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਂ ਕੋਲ। ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਓ ਤਨਖਾਹੀਆਂ.....

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਸਟਿਲ ਖਲੋਂਦਾ ਹੈ। ਬੋੜਾ ਵਕਫਾ। ਪਹਿਲੇ ਸੀਨ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼। ਅੱਜ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਖਬਰ, ਜੋ ਕਲ੍ਹ ਤਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ, ਪਰਸੋਂ ਬੋਗੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਿੰਨ ਬੰਦੇ ਅਖਬਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ। ਅਖਬਾਰ ਵਾਲਾ ‘ਅੱਜ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਖਬਰ’ ਦੁਹਰਾਂਦਾ ਹੈ।)

ਬਾਬਾ:

ਬੰਦ ਕਰ ਇਹ ਰੋਲਾ। ਅਖੇ ਤਾਜ਼ਾ ਖਬਰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਬਰ ਤਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਖਬਰ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਸਾਦ ਦੀ ਖਬਰ, ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਨਫਰਤ ਦੀ ਖਬਰ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ, ਪੇਸ਼ ਦੀ ਉਹੀ ਚੱਕਰ, ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਖੇਡ, ਗਰੀਬ ਸਿਰਫ ਮੇਹਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ। ਹਰੀਜਨ ਬਸਤੀਆਂ ਸਾੜਣ ਦੀ ਖਬਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਦੀ ਖਬਰ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਖਬਰ, ਦਾਜ ਦੇ ਲਾਲਚੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਸੜ੍ਹਣ ਦੀ ਖਬਰ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ

ਦੋ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਬਰੂਸ ਯੌਰਕ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉ

■ ਸੂਰੀ ਅਮਰਜੀਤ

17 ਨਵੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਮਿਊਂਸ਼ਪਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਪ (Cope) ਦੇ ਆਲਡਰਮੈਨਾਂ ਅਤੇ ਮੇਅਰ ਮਾਈ ਹਾਰਕੋਰਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਤਵਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਸ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਲੁਟੇਰੇ ਟੋਲੇ ਛੋਟੀ ਕੀਤੀਆਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸੇ ਲਈ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਕਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚਲੇ ਹੱਥ ਨੌਕੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਟੈਕਨੀਕਲਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਲਡਰਮੈਨ ਬਰੂਸ ਯੌਰਕ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੈਲਿੰਜ ਕਰ ਕੇ ਬਦਲਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗੋਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣਾ ਹੀ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸਮਝਿਆ।

ਐਨ. ਪੀ. ਏ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀ ਫੈਸਲੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਾ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੀ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਤਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਵਾਧੂ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਕਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਜਿਹੇ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾ ਦਰੇਗੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ।

ਜੇਕਰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਵਾਰਡ ਸਿਸਟਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁ-ਮਿਤੀ ਲੋਕ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਕਰੈਡਿਟ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਐਨ. ਪੀ. ਏ. ਨੇ ਹਰਮੂਰਤ ਦੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਚੋਣ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਤੇ ਵੱਡੇ ਖਰਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਂਜ ਹੁਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਪੌਲਿਟੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੋਟਰ ‘ਬੋਲ ਕੇ ਹਲਵ’ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਥੇ ਹਮਾਤਤਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸੁਣਦਾ? ਜਿੱਥੇ ਹੋਰੀ ਰੈਂਕਿਨ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਨੱਸ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ।

ਬਰੂਸ ਯੌਰਕ ਦੀ ਜਿੱਤ ਉਪਰ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਚਾਲੂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮਿਊਂਸ਼ਪਲਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਟੈਕਸਾਂ ਤੋਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਕਰੈਡਿਟ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਉਪਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਮਲਾ ਪਿਛਾੜਨ ਪਿੱਛੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਦੋ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਦਿਨ, ਸਾਡੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬਰੂਸ ਯੌਰਕ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਜਿਤਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇਸ ਬੜੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ ਗਏ, ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਜਾਣ ਦੀ ਘੱਲ ਕਰ ਗਏ ਤਾਂ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਇਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਉਪਰ ਵੱਡੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਬੋਝ ਜ਼ਰੂਰ ਡਿੱਗੇਗਾ ਹੀ।

ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਵੋਟ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵੋਟ ਕੋਪ (Cope) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਮਿਸਟਰ ਬਰੂਸ ਯੌਰਕ ਨੂੰ ਪਵਾ ਕੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਵਾਓ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਦੀ ਖਬਰ, ਅਸਮਾਨ ਢੂੰਢੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਖਬਰ, ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਦਲਬਦਲੀ ਦੀ ਖਬਰ। ਸਭ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਖਬਰਾਂ।

ਬਾਕੀ:

(ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮੂੰਹ ਚੁਕਦਿਆਂ) ਹਾਂ ਸਭ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਖਬਰਾਂ।

ਬਾਬਾ:

ਅਖਬਾਰ ਵਾਲੇ, ਕਦੀ ਤਾਂ ਬੋਲਿਆ ਨਵੀਂ ਖਬਰ ਲਿਆਇਆਕਰ, ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ ਚੜਣ ਦੀ.....

ਬਾਕੀ:

ਨਵਾਂ ਸੂਰਜ?

ਬਾਬਾ:

ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮੇਹਨਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਮੇਹਨਤ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਉਠਣਗੇ। ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਹੋਣਗੇ, ਸਿੱਖ ਵੀ ਹੋਣਗੇ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ — ਉਸ ਨਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦੀ ਖਬਰ, ਜਿਸਦੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਹੈ।

(ਬਾਬਾ ਇਹ ਆਖਰੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਬੜਾ ਠਹਿਰ ਠਹਿਰ ਕੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਫੇਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੂਰਜ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਪਾਸੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਟਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)

ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਲਈ
ਫੋਨ ਕਰੋ -
ਭਵਖੰਡਨ 324-4381

ਕੈਥੀ ਬਿਘਾ 'ਚ ਹਾਲੇ ਵੀ ਦਹਿਲ ਕਾਇਮ ਹੈ

ਕੈਥੀ ਬਿਘਾ, ਔਰੰਗਾਬਾਦ ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ. — ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਏਰੀਏ ਅੰਦਰ ਵਾਕਿਆ ਇਸ ਪਿੰਡ 'ਚ ਨਕਸਲਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ 30 ਘੰਟੇ ਲੰਮੇ ਕਥਿਤ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਜਾੜ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸੁਨਸਾਨ ਪਸਰੀ ਹੋਈ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਥੇ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਨਕਸਲੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਥਿਤ ਮੁਕਾਬਲਾ 31 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਤਕੇ 2 ਜਨਵਰੀ ਤਕ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਸ਼ਮੇਲ ਕਈ ਇਕ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਘਰ ਅਤੇ ਝੋਪੜੀਆਂ ਸੜੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਲੀਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਬੱਚੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੋਈ 105 ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੀ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਉਘ ਸੁਘ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ ਅਤੇ ਝਗੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ। ਵਿਰ ਵੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਲੋਂ ਪੁਛ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੇ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸਨ। ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ 9 ਵਿਅਕਤੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੀ ਹਰੀਜਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਨ। ਕਿ ਬਾਲ ਚੰਦਰ ਯਾਦਵ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਬਾਲਚੰਦਰ ਯਾਦਵ ਵਿਰੁਧ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਰਾਈਫਲ ਖੋਹਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਕੇਸ ਵੀ ਦਰਜ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ 'ਮੁਕਾਬਲੇ' ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਕੋਲੋਂ 3 ਪੁਲੀਸ ਰਾਈਫਲਾਂ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਕੀ ਦੇ 9 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਪੁਲੀਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕੇਸ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਗਸ਼ਤੀ ਟੁਕੜੀ ਉਪਰ ਅਚਾਨਕ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਦੋ ਪੁਲੀਸ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਵੈ ਰਖਿਆ ਲਈ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣੀ ਪਈ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਗਵਾਂਦੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ 5 ਪੇਂਡੂਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ

ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਂਦਿਆਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਜਾਂ ਪੁਲੀਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅੰਦਰ 'ਪੁਛਗਿਛ' ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਠ ਭੇੜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਭ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਔਗ ਲਗਾ ਕੇ ਸਾੜ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿ ਕਈ ਪਸ਼ੂ ਭੰਗਰ ਵੀ ਮਰ ਗਏ।

ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਪੁਛਗਿਛ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ 31 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਪੁਲੀਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਥਾਨਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਹਥੋਂ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਬੇਇਜ਼ਤੀ' ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਘਟਨਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਥਾਨਕ ਲੈਂਡ ਲਾਰਡ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਆਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਥਾਨਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਰ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਹਰੀਜਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਜਗਹ ਉਪਰ ਪਿਛਲੇ 20 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ 20 ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰਗਰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਝਗੜੇ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹਰੀਜਨ ਜੋ ਕਿ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ 8.50 ਰੁਪਏ ਮਿਥੀ ਗਈ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਥਾਨਕ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਕੇਵਲ 6 ਰੁਪਏ ਦਿਹਾੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਰੁਕਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਟੁਕੜੀ ਵੀ ਉਸ ਵਲੋਂ ਹੀ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਪੇਂਡੂਆਂ ਦੇ ਦਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਗੋਲੀ ਵੀ ਕੈਥੀ ਬਿਘਾ ਦੇ ਹਰੀਜਨਾਂ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਹੀ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਦੇ ਉਜੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਅਜੇ ਤਕ ਉਥੇ ਬਹੁਤਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਈ ਚੋਣਾਂ ਤੱਕ ਲਮਕਾਉਣਗੇ

ਜਲੰਧਰ: ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੀ ਸੂਬਾ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਥੇ ਹੋਈ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਲਮਕਾਉਣ ਉੱਤੇ ਤੁਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇਥੇ ਹੋਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਨੌਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਈ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਦੀ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਣਗੇ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁਹਿਰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਛੇਤੀ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਤੇ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ" ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਚੁੱਪ ਧਾਰ ਕੇ ਅਸਿੱਧੀ ਹਮਰਾਹਤ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇੜੇ ਕੀਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਘਟਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅਫਵਾਹਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੰਦ ਹੋਵੇ।

ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਨਵੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ ਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਰਾਈਟਸ ਵਲੋਂ ਡਾਪੀ ਰਿਪੋਰਟ "ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ ਹਨ" ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਚੁਮਿਆ ਸੀ, ਤੂੰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਿਸ ਨੂੰ, ਉਸ ਹੱਥ 'ਤੇ ਸਵੇਰੇ, ਖਿੜਿਆ ਗੁਲਾਬ ਡਿੱਠਾ।

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ?

ਲੁਧਿਆਣਾ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ) — ਤਲਵੰਡੀ ਦਲ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਜੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ।

ਸ. ਬਰਾੜ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਸ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ

(ਪੰਨਾ 17 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਰਿਹਾਈ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪਿੱਛੋਂ ਭਗੋੜੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲੀ, ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਸਕ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਜਾਂਚ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਸ. ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਸੁਖਾਵਾਂ

ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਦੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਪਲਾਂਟਾਂ ਦੇ ਕੌਮੀਕਰਨ ਦੇ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਗੌਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਯੂਨੀਅਨ ਕਾਰਬਾਈਡ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਕੌਮੀਕਰਨ ਦੇ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਸਾਇਣ ਤੇ ਖਾਦ ਮੰਤਰੀ ਵੀਰੇਂਦਰ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਈ ਹੈ।

NON-SMOKERS & SMOKERS

TOGETHER
WE ARE
STRONGER

NORTH AMERICAN LIFE
Permanent & Terms SUDESH KALIA
Plan

- * Life and Group Insurance
- * Retirement & Pension Plans
- * Company Pension and Health Benefit Plans
- * Estate Protection
- * Business & Mortgage Insurance

Ph. 685-9335

ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਬਰਤਰਫੀ ਦੀ ਮੰਗ

ਰੋਹਤਕ, (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੇਰਕ)—ਦੋ ਲੋਕ ਦਲ ਆਗੂਆਂ—ਮਨੀ ਰਾਮ ਬਾਗੜੀ ਤੇ ਸਵਾਮੀ ਦਿੰਦਰ-ਵੇਸ਼ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਬਰਤਰਫ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਗੜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 100 ਲੋਕ ਦਲ ਵਰ-ਕਰ 5 ਦਿਨ ਦੀ ਪੈਦਲ ਮਾਰਚ ਪਿਛੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚਣਗੇ ਅਤੇ ਰਾਜ-ਪਾਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਇਕ ਯਾਦ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਮੰਗ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬਰਤਰਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To
The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1
Phone (604)321-6360

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my Subscription for the year(s)..... I may be sent the newspaper at the following address :
Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year20 dollars
Two Year35 dollars
Three year50 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....80 dollars(a year)
U.S.A.25 dollars(a year)
Europe80 dollars(a year)
Africa80 dollars(a year)

ਧਾਰਮਿਕ ਦਰਪਣ

ਪਿਛੇਕਤ ਤੋਂ

ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ ਔਖਧ ਨਾਮ

ਗਿਆਨੀ ਬਚਨ ਸਿਧ "ਤਖਤਰ"

ਪਿਛੇ ਮੇਂ ਦਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਾਮ ਜੋ ਸਰਬ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਦਾਰੂ ਹੈ ਉਹ ਪੁਨ ਆਤਮਕ ਨਾਮ ਹੈ, ਜੋ ਬਰਨ ਆਤਮਕ ਨਾਮ ਹੈ, ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਸਕਰਿਤੀ ਦੇ, ਅਰਬੀ ਦੇ, ਤੁਰਕੀ ਦੇ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੀ ਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਦੇ, ਇਹ ਵੀ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦੇ:- ਪਰਾ, ਬਸੰਤੀ, ਮੱਧਮਾ, ਬੈਥਰੀ, ਪਹਿਲਾਂ (ਪਰਾ) ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਦੂਸਰੇ (ਬਸੰਤੀ) ਜੋ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤੀਸਰਾ ਜੋ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਚੌਥਾ ਜੋਗੀ ਜਨ ਨਾਭੀ 'ਚ ਤੇ ਹਿਲਰ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਚਾਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਾਮ ਬਰਨ ਆਤਮਕ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਮੁਕਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਰਬ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਦਾਰੂ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਹੈ ਪਰ ਸਭ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਸ਼ਦ, ਗੁਰਮੁਖ, ਗੁਰੂ ਮਿਲਦਾ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤਾਂ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਹਰ ਇਕ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਜਦ ਤੱਕ ਸਰੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਈਏ, ਕੋਈ ਬੀ. ਏ., ਐਮ. ਏ., ਡਾਕਟਰ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਜਿੱਕਰ ਵਿਦਿਆ ਸਟੂਡੈਂਟ (Student) ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਚੋਂ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਅਪਨੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸਿਰਫ ਜਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸਤਰਾਂ ਬਰਨ ਆਤਮਕ ਨਾਮ ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਮੁਕਸ਼ਦ, ਮਹਾਤਮਾ ਸਮਝਾਏਗਾ, ਬੋਲਕੇ ਸਮਝਾਵੇਗਾ, ਪੁਨ ਆਤਮਕ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ, ਸੰਤਾਂ, ਫਕੀਰਾਂ, ਔਲੀਆ, ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਨੇ ਖੋਲ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਨਾਮ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਬਾਹਰੋਂ ਨਾ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਨਾ ਮਿਲ ਹੀ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ, ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਵਟਕਾਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਰੀਰਗੁ ਭਾਲਨਿ ਕੋ ਬਾਹਰ ਜਾਏਨਾਮ ਨਾ ਲਹੈ ਬਹੁਤ ਵਿਗਾਰ
ਦੁਖੀ ਪਾਏ (124) ਮਤ

ਜਿਹੜੇ ਲੋਗ ਇਸ ਨਾਮ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਢੂੰਢਦੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਤਾ ਵਿਗਾਰੀ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਟੁੱਟ ਟੁੱਟ ਕੇ ਮਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਪਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ :

ਅੰਤਰ ਨਾਮ ਨਿਧਾਨ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀਆ ਵਿਖਾਈ

ਪਰ ਉਹ ਨਾਮ ਗੁਰਮੁਖ ਬਨਕੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪੂਰੇ ਮੁਕਸ਼ਦ, ਸੰਤਾਂ ਪਾਸ ਜਾਕੇ ਇਸਦਾ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਚਿਰ ਸਾਡਾ ਖਿਆਲ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਨਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦਾ, ਮਹਾਤਮਾ ਸਾਡੇ ਖਿਆਲ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਬਦ, ਨਾਮ ਦੇ ਲਾਲ ਜੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਜ਼ਬ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਦੇ ਰਿਚੂਅਲਜ਼ (Rituals) ਅਤੇ ਸੇਰੇਮਨੀਜ਼ (Ceremonies) ਰਸਮੇ ਸ਼ਵਾਜ਼ ਸਭ ਦੇ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ਜੋ ਸੱਚੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਹੈ ਅਸਲੀਅਤ ਹੈ, ਹਕੀਕਤ ਹੈ, ਈਸੇਸ ਆਫ ਟਰੂਥ, ਬੇਸ ਆਫ ਸਪਰਿਚੁਅਲਟੀ (Essence of Truth, Base of Spirituality) ਹੈ ਉਹ ਹਰ ਇਕ ਮਜ਼ਬ ਕੌਮ ਦੀ ਤਰਿਏ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਮੁਖਤਲਫ ਮਹਾਤਮਾਂ ਨੇ, ਮੁਖਤਲਫ ਕੌਮਾਂ, ਮਜ਼ਬਾਂ, ਮੁਲਕਾਂ ਅੰਦਰ ਆਕੇ ਮੁਖਤਲਫ, ਲਫਜ਼ਾਂ, ਜ਼ਬਾਨਾਂ ਅੰਦਰ ਕੋਵਿਲ ਇਕ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੋਕ ਅੰਗ ਪਿਆਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਉਸਨੂੰ ਗੁਰਕੀ ਬਾਣੀ, ਪੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ, ਸੱਚੀ ਬਾਣੀ, ਅਮਰ, ਹਕਮ, ਅਕਬ ਕਬਾ, ਹਰੀ ਕੀਰਤਨ, ਯਾਂ ਸ਼ਬਦ, ਅੰਗ ਨਾਮ ਕਹਿਕੇ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਗ਼ੀਬੀਆ ਮੁਨੀਆ ਨੇ ਉਸ ਹੀ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਨੂੰ ਆਕਾਸ਼ਬਾਣੀ, ਰਾਮ ਨਾਮ, ਰਾਮ ਪੁਨ, ਨਿਰਮਲ ਨਾਂ ਦੇ ਦਿਭ ਧਨੀ ਕਹਿ ਕੇ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਕੀਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਲੋਮਾਂ, ਬਾਗੇ ਅਸਮਾਨੀ ਕਲਾਮੇਇਲਾਰੀ, ਨਿਦਾਏ ਸੁਲਤਾਨੀ, ਕਹਿ ਕੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਰਾਈਸਟ (Christ) ਨੇ ਉਸੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਨੂੰ "ਵਰਡ" (Word) ਜਾਂ ਲੋਗਸ, (Logos) ਕਹਿ ਕੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਲਫਜ਼ਾਂ

ਦੇ ਬਹਿਸ ਮੁਬਾਹਸੇ ਵਿਚ ਉਲਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੱਥਨ, ਨਸੀਹਤ ਮੁਤਾਬਕ (ਸਰੀਰਗੁ ਭਾਲਣ ਕੋ ਬਾਹਰ ਜਾਏ) ਜਿਹੜੇ ਲੋਗ ਦੇਹਿ ਅੰਗ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾਮ ਰੂਪੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਢੂੰਢਣ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਵਗਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਵੱਕਤ ਨੂੰ ਜਾਇਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਗਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਅੰਦਰ ਗੁੰਮ ਹੋਵੇ, ਲੁਕੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਲਭਣ ਦੀ, ਖੋਜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਲੱਭ ਸਕੇਗਾ, ਅਗਰ ਬਾਹਰੋਂ ਸੜਕਾਂ, ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਹਾੜਾਂ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਕੇ ਖੋਜ ਕਰਨੀ, ਲਭਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸਤਰਾਂ ਹਾਸਲ (ਲਭ) ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮਹਾਤਮਾ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਾਮ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਨਾਮ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਆਕੇ, ਅੱਲਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਹਰੀਮ, ਕਰੀਮ, ਰਾਮ, ਰੱਖੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਜਰੀਏ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸੱਚ ਨਾਮ ਨੂੰ ਮਿਲਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਤਰਾਂ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਲਫਜ਼ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰ ਲਵੇ, ਪਰ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲਫਜ਼ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਭਗਤਾਂ, ਸੰਤਾਂ, ਫਕੀਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਾਲਿਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਜੋ ਰਿਸ਼ਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਨਾਲ ਹੈ ਉਹ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਗਤੀ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਪਿਆਰ ਦਾ ਹੈ, ਦਸਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਨੇ ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਾਲਿਕ ਨੂੰ 12/13 ਸੌ ਲਫਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜਰੀਏ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਤਮਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਨਾਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਨਾਮ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਹਨ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਰ ਇਕ ਮਹਾਤਮਾ ਉਸ ਸਚੇ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਖੜੇ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

"ਨਾਮ ਹੀ ਤੇ ਸਭਿ ਕੁਛ ਹੋਆ,
ਫਿਰ ਕਿਆ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ," (139)

ਜਿਸ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਾਤਮਾ ਮਹਿਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨਾਮ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਕ੍ਰੀਏਟਿਵ ਪਾਵਰ (Creative Power) ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਹੂਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ: ਉਤਪਤ ਪਰ ਲਉ ਸ਼ਬਦ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਫਿਰ ਉਤਪਤ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਜਰੀਏ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਖਿੱਚ ਲੈਣਾ ਹੈ (Withdraw) ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਇਥੇ ਮਹਾਂ ਪਰਲੋਂ ਆ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਮਹਾਤਮਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਪਰਲੋਂ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਘੁਲ ਜਾਦੀ ਹੈ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਖੁਸ਼ਕ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅੱਗ ਨੂੰ ਹਵਾ ਉਡਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਹਵਾ ਨੂੰ ਆਕਾਸ਼ ਖਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਸਭ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧੁਕਾਰਾ ਛਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,

(ਕਈ ਜਨਮ ਪਏ ਪ੍ਰਧੁਕਾਰਾ)

ਹੁਣ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਚਲ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਸੋਚਨ ਵਾਲੀ ਗਲ ਹੈ ਇਹ ਸਰੀਰ ਵੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਹੈ, ਅਗਨੀ ਹੈ, ਹਵਾ ਹੈ, ਆਕਾਸ਼ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ (ਜੋ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵੈਰੀ ਹਨ) ਕੌਣ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਦੌੜਾਈ ਫਿਰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਆਤਮਾ, ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਹੈ ਇਸ ਕਿਰਨ ਦੇ ਆਸਰੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਦੌੜੇ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਆਤਮਾ ਕੱਢ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਤੱਤ ਇਥੇ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,

ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਨਾਮ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਨੇ ਸਾਰੀ ਕਾਹਿਨਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਹੀ ਨਾਮ ਸ਼ਬਦ ਅੰਦਰੋਂ ਨਾ ਪਕੜਿਆ ਜਾਵੇ, ਨਾ ਹੀ ਇਨਸਾਨ ਦੁਖਾਂ ਸੁਖਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰਲੀ ਸੋਚੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਸਭ ਜਾਨਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਮਲ ਪੂਰੇ ਮੁਕਸ਼ਦ ਦੀ ਗੁਰਮੁਖ ਮਹਾਤਮਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਅਭਿਆਸੀ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਦਾਸ ਨੇ ਉਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਬਰਨ ਆਤਮਕ ਨਾਮ ਦੇ ਜਰੀਏ ਅਸੀਂ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖਾਲੀ ਕਰਨੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਲਉ ਕਿ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀ ਮਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਕਤ ਰੂਹ ਹੋਵੇ ਘਤ ਕੇ ਉਪਰ ਲੈ ਗਏ, ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ ਉਥੇ ਆਤਮਕ ਨਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੋਂ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਨਾਮ ਸ਼ਬਦ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਹ ਰਾਤ ਦਿਨ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਚੋਰਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ, ਰੋਗਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਹੈ, ਸਾਧੂ ਮਹਾਤਮਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਇਸ ਮੱਥੇ ਤੇ ਰਾਤ ਦਿਨ ਉਹ ਰਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਵਿਲ ਮੌਤ ਦੇ ਵੱਕਤ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬ ਦਾ ਮੁਲਕ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਭਾਗਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅੰਦਰ ਉਸ ਨਾਮ ਨੂੰ ਪਕੜਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੁਖਾਂ ਤੋਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਧੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਚਾ ਨਾਮ ਕੋਵਿਲ ਸੰਤਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹੀ ਸਾਡਾ ਅਸਲੀ ਤੋਸਾ ਹੈ

"ਸੰਤਾਂ ਜਨਾਂ ਮਿਲ ਭਾਈਓ ਸਚਾ ਨਾਮ ਸੰਭਾਲ,
ਤੋਸਾਂ ਬੰਦੂ ਜੀ ਕਾ ਏਥੇ ਓਥੇ ਨਾਲ"

Panjabi Guide No. 1 (ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਈਡ ਨੰਬਰ 1)

ਛਪ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ
4 ਸਾਲ ਤੋਂ 8 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ
ਪੜ੍ਹਾਓ
ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ 5 ਡਾਲਰ

Panjabi Guide No. 2

ਇਹ ਵਰਕ-ਬੁੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ 10 ਡਾਲਰ
ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੀਮੀਆਂ ਲਈ ਅਵੁੱਤੀ ਤੋਹਫਾ - ਅੱਜ ਹੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ
ਦੇਵਾਂ ਗਾਈਡਾਂ ਲਈ ਲਿਖੋ :-

Kesar Singh

13487 - 98 A Ave.
Surrey, B.C. CANADA V3T 1C7

(504)581-3185

ਇਹ ਦੌਲਤ ਨਾਮ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਾ ਖੁਲਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਾਲੀਮ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਦ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਮਿੱਠੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨੂੰ ਪੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਿਸਦੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਮਨ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਉਚਾਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਉਂ ਦਰਵਾਜੇ ਨਵੇਂ ਦਰ ਠੀਕੇ ਰਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਸਵੇਂ ਬੁਈਜੈ
(1323) ਆਦਿ

ਆਖਰ ਅਸੀਂ ਸੁਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਮਨ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਪਿਛੋਂ ਲਿਆ ਕੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਤੇਮਿਲਨੀ ਹੈ, ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੁਰ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਵੇਸੇ ਵੇਸੇ ਸੁਖ ਅੰਗ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਜਿਨੀ ਘਰਿ ਜਾਤਾ ਆਪਣਾ ਸੇ ਸੁਖੀਏ ਭਾਈ

(245 ਆਦਿ)

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਕਿ ਬਰੀਰ ਨਾਮ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੁਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰਮਾਂ ਵਹਿਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ :

"ਬਿਨ ਨਾਵੇ ਹਰ ਪੁਜ ਨਾ ਹੋਈ ਭਰਮਿ ਭੁਲੀ ਲੋਕਾਈ"

(810) ਆਦਿ

ਜੋ ਕੁਝ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਨਾਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਮਿਲਨਾ ਹੈ ਆਪ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

"ਨਾਮ ਵਿਸਾਰ ਚਲੇ ਅਨ ਮਾਰਗ ਅੰਤ ਕਾਲ ਪੁਛਤਾਈ"

(1153)

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਗਰ ਨਾਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਾਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਕਿ ਐਵੇਂ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਵੱਕਤ ਨੂੰ ਫਜ਼ੂਲ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਫਸੋਸ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਹਜ਼ੂਰ ਆਪ ਹੀ ਉਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:

"ਵਿਣ ਨਾਵੇ ਦਰ ਕੈਦੀ ਨਾਹੀ ਤਾ ਨਮੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੀ"

ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਇਹੀ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

"ਇਹ ਸਰੀਰ ਕਾਗਜ਼ ਕੀ ਪੁੜੀਆਂ ਬੂੰਦ ਪੱਤਰ ਗਲਕਾ ਓਰਾ
ਕਹਿਤ ਕਬੀਰ ਸੁਣੋ ਭਈ ਸਾਧੋ, ਇਕ ਨਾਮ, ਬਿਨਾਂ
ਪਛਤਾਓਗੇ"

ਨਾਮ ਦਾ ਭੇਦ ਕੋਵਿਲ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਰੇ ਭਾਗ ਹੋਣ ਕੋਈ ਗੁਰਮੁਖ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਨਾਮ ਦਾ ਭੇਦ ਦੇਵੇ, ਫਿਰ ਹੀ ਨਾਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਜਾਕੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਵਸਾਤ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀ ਸੁਖ ਪਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਾਡੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੈ ਅੰਗ ਸਾਡੀ ਦੇਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸਜਣ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵੜਕੇ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲ ਨੂੰ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਸਲੀ ਇੱਜ਼ਤ ਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(Self Realisation is Essential before God Realisation)

ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸਲੀ ਸੁਖ ਪਰਾਪਤ, ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕੀਏ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਮਜਮੂਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੋ)

ਗੁਰਵਾਕ ਵਿਚਾਰ

ਜੇ ਕੋ ਨਾਉਂ ਧਰਾਏ ਵੱਡਾ ਸਾਦ ਮਨਿ ਭਾਣੈ ॥

ਖਸਮੇ ਨਦਰੀ ਕੀਤਾ ਆਵੈ ਜੇਤੇ ਚੁਗੀ ਦਾਣੈ ॥

ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੀਵੈ ਤਾ ਕਿਵੁ ਪਾਏ ਨਾਨਕ ਨਾਮ- ਵਖਾਣੈ ॥ (ਪੰਨਾ 360)

ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਹਾਰਾਜ ਬਾਬਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵੇਲੇ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਪਾਸੇ ਬਾਬਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੋਧੀ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਤਾਕਤ ਦੇ ਅਭਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸਮਝੇ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਆਈਆਂ ਕਰ ਕਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿੱਚ ਕੀੜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਹਿਸੀਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ, ਆਪਣੀ ਅਭਿਆਨੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹੀ ਦਿਲ ਪੂਰੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅੰਨ-ਪਾਣੀ ਖਾਣ ਲਈ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹਉਮੈ ਗਰਸਤ ਬੰਦਾ ਜੀ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਸਫਲ ਹੈ ਜੋ ਮਰ ਕੇ ਜੀ ਰਹੇ ਹਨ ਭਾਵ ਨਿਰਮਾਣਤਾ ਵਾਲਾ, ਹਉਮੈ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਪੁਰੁ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਹੀ ਜਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਆਮ ਬੰਦਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੰਤ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਜੇ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਭਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਅਖਵਾ ਕੇ ਪੁਰੁ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੀੜੇ ਮਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਰਖਵਾਉਂਦਾ।

ਇਥੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਾਵ, ਨਿਰਮਾਣਤਾ, ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਹੀ ਸਿਖਿਆ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਸੰਗਤ ਦਾ ਦਾਸ
ਗੁਰਮੁਖ ਸਿਧ

KAVITA JEWELLERS

Specializing in 22K Jewellery.

Custom made Jewellery

We do all kind of repair work.

ਕਵਿਤਾ ਜਿਉਲਰਜ਼

ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗਹਿਣੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਵਿਤਾ ਜਿਉਲਰਜ਼ ਤੇ ਆਓ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸੋਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਓ ਜਾਂ ਸਾਥੋਂ ਖਰੀਦੋ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁੜਵਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਗਹਿਣੇ ਬਣਵਾਓ। ਅਸੀਂ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਾਟ ਬਹੁਤ ਵਾਜਬ ਲਾਵਾਂਗੇ।

ਇਕ ਵਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

Contact:

Sukhvinder (Sunny) Prop.

Bus: 875-0611 Res: 324-4897

4183 Fraser St., Vancouver, B.C. V5V 4G1

ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ

2 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਲਡਰਮੈਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ
ਬਰੂਸ ਯੋਰਕ, ਹਰਦੇਵ ਬੱਲ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿੱਚ

ਦਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਣ ਦੀ ਸਲਾਹ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਤੇ ਉਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਜਰਾਲ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਈਅਰ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਲ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਏ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਿੰਦੂ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਲੜਾਈ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਲੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਜਰਾਲ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਈਅਰ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਘਰੇ ਘਰੀ ਪਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਬੰਧਤ ਸੁਝਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

ਵਾਰਤਾ ਲਈ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ ਮੁਖ ਸ਼ਰਤ — ਤਲਵੰਡੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਤਲਵੰਡੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਾ ਮੰਨਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਜੋ ਇਥੇ ਪਾਰਟੀ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਪੰਜ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਰਖੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਪਿਛੋਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ (ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 15 ਤੇ)

ਦਲਬਦਲੀ ਕਾਨੂੰਨ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਚੌਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਦੀਵਾਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਛਪਿਆ ਛਪਾਇਆ ਐਡਰੈਸ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ' (ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਹਨ) ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਦਲਬਦ-ਲੀਆਂ ਰੱਕਣ ਲਈ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਕੋਲ ਏਨੀ ਬਹੁ-ਸੰਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਏਗਾ। ਫੇਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਮਨ ਦਲਬਦਲੀ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਪਿਆ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਚੋਣ ਲੜਣੀ ਪਿਆ ਕਰੇਗੀ ਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ "ਦਲਬਦਲੂ" ਅਖਵਾ ਸਕਿਆ ਕਰੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ "ਅਗਾਂਹਵਧੂ" ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਬਿਲ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਲਬਦਲੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਣਗਿਣਤ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਗੀਆਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜੇ ਬਿੱਲ ਨਾ ਹੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਪਰ ਬਿੱਲ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ 'ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਿੱਲ ਆ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਅੱਗੇ ਡਾ. ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਬਿਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਕੀਖਣ ਲਿਆ। ਉਧਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਤਾਂ ਦਲਬਦਲੂਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫਤਵਾ ਦੇ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਜੰਮੂ-ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਬਦਲੂਆਂ ਨੇ ਦਲ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ, ਸਿਰਫ਼ ਲੀਡਰ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰ ਨਹੀਂ। ਇਉਂ ਜੇ ਦਲਬਦਲੂ ਇੰਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚੋਂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਲੀਡਰ ਬਦਲਣਗੇ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰ ਨਹੀਂ।

— ਚਾਚਾ ਈੰਗੜੀਆ

ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸਫਰ ਕਰੋ

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਘੱਟ ਖਰਚ ਤੇ ਭਾਰਤ

ਜਾਣੀ ਵਾਲੀ ਕੌਮੀ ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਭਾਰਤ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਾ ਸਫਰ ਇੱਕੋ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਤਹਿ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਣਪਛਾਤੇ ਏਅਰਪੋਰਟਾਂ ਉੱਪਰ ਕੋਈ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਤੁਸੀਂ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਕੋਈ ਸਮਾਨ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ

ਉਲਝਣਾਂ ਜਾਂ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ

ਹੁਣ ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਸਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਫਾਇਦੇ ਹਨ।

ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਨ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਚੈਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਉੱਪਰ ਸਿੱਧਾ ਬੰਬਈ, ਦਿੱਲੀ, ਮਦਰਾਸ ਜਾਂ ਕਲਕੱਤੇ ਦਾ ਲੇਬਲ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਭਾਰਤ ਉਤਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।

ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਟਰਾਂਟੋ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਉਡਾਣਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਹਰ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਟਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਭਾਰਤ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਟਰਾਂਟੋ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ ਤਾਂ

ਉਸੇ ਹੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਹਾਜ਼ ਮਿਲੇਗਾ।

ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਤੋਂ

ਹਰ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ, ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਮਿਰਾਬਿਲ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਟਰਾਂਟੋ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਸਿੱਧਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ

ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤੁਸੀਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੋਂ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਦੀ ਜਹਾਜ਼ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਲੀ ਦੇਰ ਤੁਸੀਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੋ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ - ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਚਾਹੇ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸ਼ੈਰ ਸਪਾਟਾ। ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਚਾਹੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਵੋਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟਰਾਂਟੋ, ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਜਾਂ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀਆਂ ਉਡਾਣਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੀ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਭੋਜਨ

ਸਫਰ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਆਰਾਮ ਦੇਹ 747 ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵਰਗੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ। ਮੁਫਤ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸਵਾਦੀ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਤੇ ਸਾਕਾਹਾਰੀ ਖਾਣਿਆਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੋਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਦਿਲਕਸ਼ ਖਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਖਾਣਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਅਰਾਮ ਦੇਹ ਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਲਦੀ ਸੀਟ ਖੁੱਕ ਕਰਵਾਓ

ਆਪਣੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਸਾਡੇ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਫੋਨ ਕਰੋ:

AIR-INDIA

Direct flights from Toronto, Montreal and
New York

Vancouver: 879-0271 or
toll-free 1 (800) 663-3433

Toronto: 865-1033 or
toll-free 1 (800) 268-9582

Montréal: 842-1805 or
toll-free 1 (800) 361-2813

ਆਪਣੇ ਵਿਉਪਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ
ਐਡਵਰਟਾਇਜ਼ਮਿੰਟ ਦੇਣ ਲਈ
ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੂਨ ਕਰੋ।
ਭਵਖੰਡਨ 324-4381

ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਨ

1984-ਫਿਲਮ ਕਾਫੀ

ਮਦਨਪੁਰੀ-ਇਕ ਹੋਰ ਸਿਤਾਰਾ ਬੁਝਿਆ ਫਿਲਮੀ ਅੰਬਰ ਦਾ

ਮਦਨਪੁਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਸਰਦਾਰ-ਏ-ਆਜ਼ਮ' ਵਿਚ

ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ 'ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਅਮਰਪੁਰਕਰ' ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਅਭਿਨੇ ਲਈ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਤੇਰੇ ਵਿਛੋੜੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਹੈ ਮੇਲ ਦਾ ਨਸਾ,
ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਹੀ ਹੈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਤਨ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ।

ਮਦਨਪੁਰੀ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅਭਿਨੇ ਬਾਰੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿੰਦਿਆ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਸ਼ਲਾਘਾ। ਉਂਝ ਉਹ ਸਥਾਪਤ ਕਲਾਕਾਰ ਸੀ। ਜਾਣਿਆ - ਪਛਾਣਿਆ ਖਲਨਾਇਕ ਸੀ। ਉਹ ਅਮਰੀਸ਼ਪੁਰੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਪੂਰੀ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦਾ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਮਦਨਪੁਰੀ ਦਾ ਰੁਝਾਅ ਸੀ। 1945 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1985 ਤਕ ਉਹਨੇ ਕੋਈ ਪੇਂਟੇ ਚਾਰ ਸੌ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਖੁਸ਼ਤ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਖੰਭਰੀ ਦੇ ਬੰਦ ਕੋਢੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਉਹ ਸਦਾ ਲਈ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਗਿਆ।

ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਫਿਲਮੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ 'ਫੂਲ ਐਂਡ ਪੈਂਥਰ' ਵਿਚ ਮਦਨਪੁਰੀ ਦਾ ਉਹ ਰੋਲ ਗੁੰਝਾਇਆ ਦੇ ਗਰੇਵ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਹੀਰੋ ਧਰਮਿੰਦਰ ਉਰਫ ਸ਼ਾਕਾ ਮਾੜੇ ਹੱਥੇ ਫੱਤ ਕੇ ਸੁਧਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ। ਗਰੇਵ ਦਾ ਇਕ ਮੇਥਰ ਆਪਣੇ ਬੇਸ ਨੂੰ ਆ ਕੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਕਾ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਰਹਾ। ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮਦਨਪੁਰੀ ਬੜੇ ਹੀ ਭਾਵ-ਪੂਰਤ ਅੰਦਾਜ਼ 'ਚ ਭਾਇਆ-ਲਾਗ ਬੋਲਦਾ ਹੈ "ਸ਼ਾਕਾ ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਾ ਲੇਕਿਨ ਜਾਵੇਗਾ ਭੀਕਰਾ..." ਜਿਸ ਤੱਕਟੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਰਕਤ ਵਿਚ ਮਦਨਪੁਰੀ ਨੇ ਇਹ ਫਿਕਰਾ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ ਕੋਈ ਗਹਿਰਾਈ ਵਾਲਾ ਕਲਾਕਾਰ ਹੀ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਦੀ ਕਲਾ ਕੋਸ਼ਲਤਾ

ਦੀ ਧਾਂਕ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਦਨਪੁਰੀ ਮੀਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਨਾਲ ਸ਼ਰਦਸਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਹਲ-ਚਿੱਤ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹ ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਖਲਨਾਇਕ ਨਾਲ ਵੀ ਜੇਕਰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਸਹਾਨੂ ਭੂਤੀ ਜੁੜਦੀ ਦਿਸੇ ਤਾਂ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਖਲਨਾਇਕ ਦੇ ਅਭਿਨੇ 'ਚ ਕਸਰ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਫਿਲਮ "ਉਪਕਾਰ" ਵਿਚ ਵੀ ਮਦਨ-

ਸਮਝਦਾਰ ਸਿੰਘ
ਜੀ

ਪੁਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖਲਨਾਇਕੀ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡੇ ਸਨ। ਰਾਜ ਸ਼ਿਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ "ਦੁਲਹਨ ਵਹੀ ਜੋ ਪਿਯਾ ਮਨ ਭਾਏ" ਵਿਚ ਮਦਨਪੁਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਮ ਰੋਲਾਂ ਤੋਂ ਹੱਟਵਾਂ ਰੋਲ ਕਰ ਕੇ ਚਰਿਤਰ-ਅਭਿਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਕਾਫੀ ਨਾਮਣਾ ਖੋਟਿਆ ਸੀ। "ਵਿਧਾਤਾ" ਵਿਚ ਰੋਲ ਕਾਰਨ ਵੀ ਮਦਨਪੁਰੀ ਨੂੰ ਚਿਰਾਂ ਤਕ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਦਾ ਲੜਕਾ ਰਮਨੇਸ਼ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਮਦਨਪੁਰੀ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕਦੇ ਵੀ ਠੰਢੀ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਸਗੋਂ ਜਵਾਨੀ ਨਾਲੋਂ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਉਹਦੇ ਵੱਧ ਰੁਝੇਵੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ ਕੁਝ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਅਧੂਰੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ।

ਉਹਨੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ "ਸਰਦਾਰ-ਏ-ਆਜ਼ਮ" ਚਿਕਰਯੋਗ

ਵਪਾਰਕ ਸਿਨਮਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਾਤਰ ਸਿਨਮਾ ਵਿਚਲਾ ਪਾਤਾ ਪੂਰਾ ਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ (ਓਮ ਪੁਰੀ) ਦੇ ਕਰੂਰ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਚਿਤਰਣ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਰਵੱਈਏ ਵਿਰੁਧ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਖੋਲ ਰਚੇ ਰੋਹ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵੀ ਗੋਵਿੰਦ ਨਿਹਲਾਨੀ ਨੇ ਬੜੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ

1984 ਦਾ ਵਰ੍ਹਾ ਬੰਬਈ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਘਾਟੇ ਦਾ ਵਰ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨਮੋਹਨ ਦੇਸਾਈ, ਬੀ. ਆਰ. ਚੋਪੜਾ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਕੋਹਲੀ ਵਰਗੇ ਕਾਮਯਾਬ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਤੇ ਪਿਟ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਮਦਰਾਸ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਪਾਰਿਵਾਰਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਉੱਟ ਪਟਾਂਗ ਅਤੇ ਦੋਹਰੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਡਾਇਲਾਗ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸਲੀਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਰਹੀ। 'ਤੇਰੇ ਮੇਰੇ ਬੀਚ ਮੇ' ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ - ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦਾਦਾ ਕੋਡਕੇ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤਕ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਵਿਗਿਆਪਨ ਲਈ ਇਹ ਸੁਰਖੀ ਦਿਤੀ: ਦੋਹਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ। ਇਥੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਸਨਅਤ ਹੁਣ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਵਧੇਗੀ।

ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਬਧ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਫਿਲਮ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਰਥ ਢੂੰਡਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। 1984 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਖੰਡਰ

ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਮਿਤਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇਲਨਪੋਤਾ ਆਵਿਸ਼ਕਾਰ' ਉਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਇਹ ਫਿਲਮ ਮ੍ਰਿਣਾਲ ਸੇਨ ਨੇ ਬਣਾਈ ਹੈ। 'ਖੰਡਰ' ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਢਹਿੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਇਕ ਮਾਂ ਅਤੇ ਧੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕਸ਼ਮਤੀ ਵੱਗ ਨਾਲ ਚਿਤਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਂ (ਗੀਤਾਸੇਨ) ਇਕ ਅੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜ਼ ਔਰਤ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਆਰਜ਼ੂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਧੀ (ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ) ਦਾ ਉਸ ਸਖਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਵਾਂ-ਧੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਦੂਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀਪੂ (ਪੰਕਜ ਕਪੂਰ) ਆਪਣੇ ਦੋ ਮਿਤਰਾਂ ਅਨਿਲ (ਅਰੁਣ ਕਪੂਰ) ਅਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ (ਨਸੀਰੁਦੀਨ ਸ਼ਾਹ) ਨਾਲ ਇਸ ਦੂਰ ਦੁਰੇਡੀ ਥਾਂ ਤੇ ਸਥਿਤ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਗੀਰਦਾਰੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਿਨ ਤਵਰੀਰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਸੁਭਾਸ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਮੰਗੇਤਰ ਸਮਝ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਰਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕੇ ਲੈ ਜਾਵੇ। ਮ੍ਰਿਣਾਲ ਸੇਨ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਈ ਧਰਾਤਲਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾ ਚੁੱਕੇ ਧੌਖੇ ਅਤੇ ਫਰੋਬ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕਿਰਦਾਰ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ ਨੇ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਤਕਨੀਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ 'ਖੰਡਰ' ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਵਿ, ਸੰਗੀਤ, ਚਿੱਤਰਕਲਾ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੈ।

ਮੋਹਨ ਜੋਸ਼ੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ

ਸਈਦ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਕਥਿਤ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਉਪਰ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਪੁਰਾਣੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਬਚੁਰਗ ਨਿਵਾਸੀ ਅਮਜਦ ਖਾਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮਾਲਕ ਵਿਰੁਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਲੜਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਸਿਰਫ ਪੈਸੇ ਵਾਲੇ ਲਈ ਹੈ। ਨਿਰਪਣ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਕਦੇ ਵੀ, ਕਿਧਰੇ ਵੀ, ਸੁਰਖਿਆ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਫਿਲਮ ਇਤਨੀ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਂ ਸਈਦ ਮਿਰਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਅਰਧ-ਸਤਯ

ਗੋਵਿੰਦ ਨਿਹਲਾਨੀ ਦੀ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਚਰਚਿਤ ਫਿਲਮ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੇ

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ-
ਪੇਮੈਂਟ ਦੇਕੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ
ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਓ

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ,
ਵੈਨਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖ਼ੀਦਦੇ
ਹਾਂ — ਇਕ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਜਰੂਰ
ਦਿਓ।

Kuldip J.

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਿਲੋ
Bus. 526-2781

Res. 524-4137 Pager 687-7711 #7610
325 - 12th St., New Westminster, B.C.

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿਕ-ਅੱਪ ਅਦਿ ਹਨ-
ਕੀਮਤਾਂ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਾਜਬ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ
ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਝੰਡ ਨੂੰ
ਜਰੂਰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਫੋਨ ਜਰੂਰ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ
ਕੀਮਤ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਉਂਦੇ ਹਨ।

SUPER BUYS

ਕਾਲੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਮਿਨੀ ਕਹਾਣੀ

—ਦੇਵਿੰਦਰ

ਉਸ ਦੀ ਗਲੀਜ਼ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਰ ਭੇਦ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਵਿਚੋਂ ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀਰਾਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ-ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਪਿੰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਖਣਾ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੀ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੱਥੇ ਲਾਉਣਾ ਸੁਭ ਸ਼ਗਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਦਾ। ਅਕਸਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਧਾਏ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛੇ ਸੁਟ ਲੈਂਦਾ - ਚਾੜ੍ਹੀ ਉੱਤੇ ਉਹ ਕੈਂਚੀ ਫੇਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਤਰਿਹੰਦਾ ਸੀ।

ਇਕ ਗੰਢ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪੈ ਚੁਕੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਅਪਾਹਜ ਪਿਉ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਉਹ ਚਾਰ ਅੱਖਰ ਪੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਾਹਜ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਲੰਗੜਦੀਨ ਸਦੱਦੇ ਸਨ। ਲੰਗੜਦੀਨ ਦਾ ਖੋਰ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲੰਗੜਦੀਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਗੀਣਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਸਨੇ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਜਾਣਾ ਹੀ ਗਨੀਮਤ ਸਮਝਿਆ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਾ ਵਸੇਵਾ ਕੀਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਸਕੂਲ ਮਾਸਟਰੀ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰ ਲਿਆ। ਤੇ ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲੀ ਉਥੇ ਮਰਾਸੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਹੋ ਗਈ। ਪਰ ਲੰਗੜਦੀਨ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਮੁੜ ਮੁੜ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਣੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਸੰਭਵ ਵੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਮਰਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅੱਲੜ ਕੁੜੀ ਚਰਨੇ ਤੇ ਡੇਰੇ ਸੁਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਚਰਨੇ ਰੰਗ ਰੂਪ ਤੋਂ ਮਰਾਸ਼ਣ ਲਗਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਰਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਰ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਲੰਗੜਦੀਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਫੇਰੇ ਦੇ ਦਿਤੇ

ਮਰਾਸ਼ਣ ਦੇ ਹੁਸਨ ਦੀ ਗਲਬਾਤ ਲੰਗੜਦੀਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵੀ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਜੇ ਚਰਚਾ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਫਸਾਦ ਭੜਕ ਪਏ ਅਤੇ ਲੰਗੜਦੀਨ ਮਰਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਜਿਥੇ ਮਰਾਸ਼ਣ ਦੇ ਹੁਸਨ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਦੇ ਉਥੇ ਲੰਗੜਦੀਨ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਹੱਸਦੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੁਹਰਾਂ, ਨੱਠ ਨਕਸ਼ ਅਤੇ ਰੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਈ ਮਨਚਲੇ ਤਾਂ ਲੰਗੜਦੀਨ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਕਾਲੂ ਸੂਰਜ ਹੀ ਸੱਦੇ।

ਸੂਰਜ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਗੰਢ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਪੀੜੀ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਜਦ ਵੀ ਉਹ ਹਾਣ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਡੀ ਖੇਲਦਾ ਉਹ ਅੱਗੜ ਪਿਛੜ ਉਸਨੂੰ ਮਰਾਸ਼ਣ ਦੀ ਔਲਾਦ ਦੱਸਦੇ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਕੋਡੀ ਖੇਲਦਿਆਂ ਢਾਹ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਤਾਂ ਲੰਗੜਦੀਨ ਦਾ ਤੁਖਮ ਦੱਸਦੇ। ਮਾਂ ਪਿਉ ਦੋਵਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਸੂਰਜ ਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਚੁਆਲਾ ਭਟਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਾ ਲਗਦਾ। ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਸਦਾ ਪਨਪਦੀ ਰਹਿੰਦੀ।

ਲੰਗੜਦੀਨ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਪਾਰਾ ਇਕ ਦਿਨ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਸੀ ਜਦ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੀ ਇਕ ਅੱਲੜ ਉੱਤੇ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੂਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ਹੀ ਸਕੂਲ

ਮਾਸਟਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਸੁਆਹ ਖੋਰ ਛਪਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਲੰਗੜਦੀਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੰਗੜਦੀਨ ਨੇ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਕਲਮੂਹਾਂ ਸੂਰਜ ਦੇਖ ਲਿਆ। ਲੰਗੜਦੀਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਸ਼ਰਾਰੇ ਉਠੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਬ ਹੋਇਆ।

“ਦੇਖੋ ਬਈ, ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਾਇਰ ਹੋਗੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।”

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਰਾਨ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਲੰਗੜਦੀਨ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਕਾਲੂ ਹੈ।

“ਬੱਚੇ ਇਸ ਚਰਾਗ ਨੇ ਸਾਡੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਹੈ”

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਰਾਨ ਸਨ ਕਿ ਲੰਗੜਦੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿਚ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੂਰਜ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਲੰਗੜਦੀਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਢੁਕਾ ਤਾਂ ਇਕ ਫੌੜੀ ਮੱਥੇ ਤੇ ਵੱਜੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੰਗੜਦੀਨ ਗਰਜਿਆ,

“ਸਾਲਿਆ ਪਿੰਡ ਦੀ ਹੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਖੋਰ ਖਰਾਬ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਨਾਂ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਆਖਰ ਮਰਾਸ਼ਣ ਦੀ ਔਲਾਦ ਆਪਣੀ ਅੱਕਾਤ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਾ ਆਈ।”

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੁਪਚਾਪ ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਨ।

ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ 25 ਵਰਕਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪ. ਟ. ਬ.) ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਜ਼ਿਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਥੇ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਵੱਲੋਂ ਚਲ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ 25 ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਥੱਲੇ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਾਹਮਣੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਪੱਤਰੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕੋਅਪਰੇਟਿਵ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਅਪਰੇਟਿਵ ਮਹਿਕਮਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਵੀ ਸੁਦ ਵਸੂਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕੈਸ ਸਲੇਡਰਾਂ 'ਚੋਂ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੱਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਘਰੇ ਘਰੀ ਕੈਸ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਕਰੇ ਦੇਤਾ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕੁਝ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਫੜੇ ਜੋ ਸਲੇਡਰਾਂ 'ਚੋਂ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ ਕੈਸ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਲੇਡਰ ਜਿੰਨੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

DO YOU NEED PLUMBING OR ELECTRICAL SUPPLIES AND SERVICE FOR NEW HOMES OR FOR RENOVATIONS

WE DO NEW HOME PLUMBING ALSO
CONTACT:

PAUL'S

PLUMBING & ELECTRICAL SUPPLY

4774 Main Street, (At 32nd.)
Vancouver, B.C.

PH: 872-3118 (Supply)
872-7227 (Service)

"Free customer parking at rear" OPEN SUNDAYS

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ

(ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ. (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਅਤੇ
ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:—
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰੀਵਟ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
 - ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਵੀਡੇਂਸ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ "ਰਾਹਦਾਰੀ"
 - ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

#201 - 2001 East 36th Ave. [at victoria]
Vancouver, B.C. V5P 1C9

Off. 324-6727
Res. 324-4160

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

SUPER STAR PLUMBING & ELECTRICAL HEATING SUPPLY LTD.

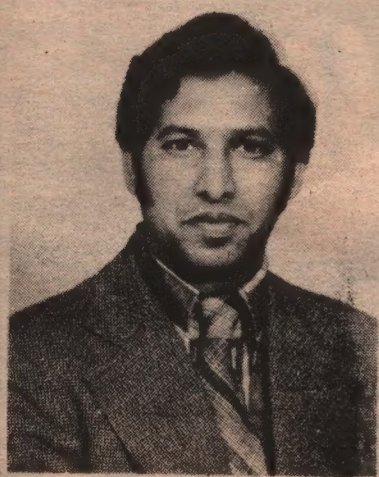
4270 Fraser Street, Vancouver, B.C.

Phone: 874-0511

ਆਪਣੀਆਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਲੰਬਿੰਗ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁਪਰਸਟਾਰ ਪਲੰਬਿੰਗ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ। ਐਸਟੀਮੇਟ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Gurdial Singh (Gaddey)

874-0511

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਕਿਉਂ ਹੈ?

□ ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਂਝ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਅਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਤਣਾਅ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਹਨ - ਰੋਜ਼ ਚੰਗਾ ਖਾਂਦੇ ਹਨ - ਚੰਗਾ ਪੀਂਦੇ ਹਨ - ਮੰਦਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜ੍ਹ ਲੜ੍ਹ ਕੇ ਮਰ ਜਾਣ; ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਨ; ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਆਉਣ। ਆਪ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀਆਂ Paved (ਪੈਕੀਆਂ), ਰੂੜ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ; ਸੈਂਟਰਲ ਹੀਟਿੰਗ ਨਾਲ ਗਰਮ ਹੋਏ ਘਰਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ; ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੀ ਬੇਆਰਾਮੀ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ; ਲੇਕਿਨ ਚੁੱਚੀ ਕਟਾ ਕੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੇ ਚਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ; ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ 'ਚ ਕਮਰ ਕਸੇ ਕਰੀ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ - ਇੱਥੇ ਆਪ ਸਟੇਕ ਖਾ ਖਾ ਕੇ ਫਿੱਡ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ - ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਬੈਠੇ ਤਰਕੀਬਾਂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਣਕ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਖਾਣ ਜੋਗੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇ; ਬਾਕੀ ਜਲਾ ਦਿਓ - ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ ਛਪਵਾ ਕੇ ਭੇਜਣਗੇ।

ਬੇਰ! ਗੱਲ ਤਣਾਅ ਦੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਤਣਾਅ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ - ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਈ ਦੇਰ ਤੋਂ ਉੱਲ ਜਲੂਲ ਬੋਲਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਲਈ ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੱਦਾਰ ਹਨ - ਉਹਨਾਂ ਪੁਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਖੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਜੋ ਅਕਤੂਬਰ 30, 31 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਹੋਈ - ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੀੜ ਹੈ - ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਨਿੱਘ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਿਆਂ। ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ - ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ - ਕਿ ਲੋਂਗਵਾਲ ਗੱਦਾਰ ਹੈ, ਗਿਆਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੱਦਾਰ ਹੈ, ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਰਨਿੰਗਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਭੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਂਗਵਾਲ, ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਪਈ - ਨਾਂ ਹੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹਨ। ਇਹ ਕੋਨੇਡਾ ਦੀ ਠੰਡੀ ਧਰਤੀ ਪੁਰ ਪਲ੍ਹ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਖਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ - ਇਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ - ਬੁੱਧੂਆਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਰੋਜ਼ ਘਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ ਭਰੀ - ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਮੇਟੀ ਗੱਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਗੁੰਡਾ ਗਰਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ - ਮੁਲਕ ਦੇ ਏਕੇ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹੈ - ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਹੈ - ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਗੱਦਾਰ ਹੈ - ਇਹਨਾਂ ਲਈ। ਤਣਾਅ ਹੋਵੇ ਭੀ ਕਿਉਂ ਨਾ? ਆਪ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਇ ਵਿੱਚ ਵਾਲ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ - ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਖਿਲਾਫ਼ੀ ਹੋਈ ਨਫਰਤ ਦਾ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ੇ ਘਿਰ ਵਿੱਚ ਹਨ - ਘਿਰ ਤਾਂ ਖੁਲ੍ਹਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਇੱਥੇ। ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਲੋਕ ਮਰੇ ਹਨ - ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਠੋਕਾ ਇਹਨਾਂ ਪਾਸ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ - ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਛੇਤੀ

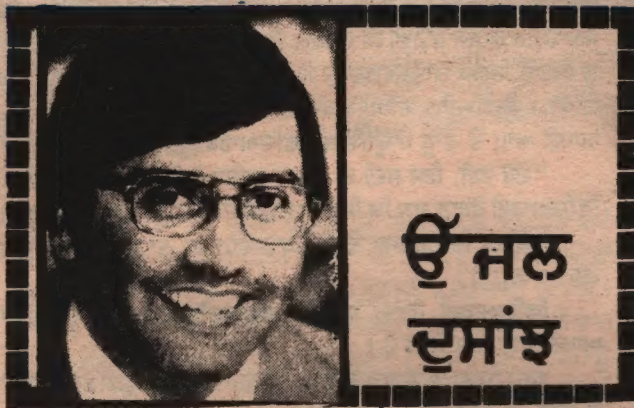
(ਪੀ. ਪੀ. ਐਸ. ਗਿੱਲ)

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹਲ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਰਘੂਨੰਦਨ ਲਾਲ ਭਾਟੀਆ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਮਿਲਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਗਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਿਆ ਹੈ।

ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਸੰਬਲੀ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਪੁਛਾਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੇਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦਸ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਵਿਲੋਂ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਵਲੋਂ ਮਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੈਬਨਿਟ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ “ਸੁਲਾਹ ਸਵਾਈ” ਦੇ ਹੋਮ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਵਿਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤਕ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਬਹੁਤ ਲਚਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਖਤ ਸਟੇਂਡ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੀ. ਪੀ. ਐਸ. ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ: ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ 1978 ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ 1973 ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਅਨੁਸਾਰ 1978 ਦਾ ਮਤਾ “ਵੱਖਵਾਦੀ” ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਨੂੰ ਉਹ ਮੁਖ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਭਾਟੀਆ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਕਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉੱਜਲ
ਦੁਸਾਂਝ

ਫਿਰ ਤਣਾਅ ਤਾਂ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਨ - ਮੁਲਕ ਦੇ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਕਰਨ ਲਈ। ਟੋਟੇ ਹੋਣਗੇ - ਨਫਰਤ ਵਧੇਗੀ - ਹੋਰ ਖੂਨ ਵਰੇਗਾ - ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਗਦ ਗਦ ਕਰਦੀਆਂ ਲਾਲ ਸੋਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪਾੜ ਪਾੜ ਕੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ - ਠੰਢੇ ਸੀਤ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਨਫਰਤ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਲਾਉਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ - ਭਾਵ ਬਣਦਾ ਸਾਹ - ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਲਫਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸੇਗਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਤਣਾਅ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਹੀ।

ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪੋਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ - ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਭੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ - ਕਿ ਬਲੂਦੀ ਤੇ ਤੇਲ ਨਾ ਪਾਓ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀ? ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸੇਕ ਤਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਨਹੀਂ? ਘਰ ਨਹੀਂ ਜਲਣਗੇ, ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰੇ ਜਾਣਗੇ; ਭਰਾ ਭਰਾ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰੇਗਾ ਭੀ ਤਾਂ ਕੀ ਵਿਗੜਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਦਾ? ਇਹ ਹੁਣ ਅੰਗਰੇਜ਼-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਬਣ ਗਏ ਹਨ - ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਘਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮਹੱਲ (Castle) ਹੈ। ਲੋਹੇ ਦੀ ਮੱਝ ਦੁੱਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਲਵੇਰੇ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਕਾਰਨਰ ਗਰੇਸਰੀ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਘਰ ਭਰ ਲੈਣਗੇ - ਅਤੇ ਕਈ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਨਾਹਰਿਆਂ ਦੇ ਸੀਨ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਗੀਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੇ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਵਿਸ਼ਕੀ ਦਾ ਘੁੱਟ ਲਾਉਣਗੇ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਚ ਨਫਰਤ ਵਧੇਗੀ; ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਰਨਗੇ - ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਬੋਲਾਂਗਾ। ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਭੀ ਗੱਦਾਰ ਕਹਿਣਗੇ। ਫਤਵੇ ਲਾਉਣਗੇ। ਨਾਹਰੇ ਲਾਉਣਗੇ। ਇਹਨੀ ਫਤਵਿਆਂ ਲਈ ਇੱਥੇ ਹੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਬਣਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਪੁਰ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਏਕੇ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਈ ਹੋਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਹੀ ਉਲੂ ਸਿੱਧੇ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਫਿਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਤਾਜ਼ੇ ਲਾਏ ਨਾਹਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਕਿਤੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਬੈਠ ਕੇ ਦੇਖ ਕੇ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠਣ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਸਭ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਮੁਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਨਾਹਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ? ਕਿਹੜੇ ਟੀਚੇ ਲਈ? ਇਹ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਹੀ ਜਾਣੇ।

ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਜਾਗੀਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਜਰਨੈਲ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਹਨ। ਕਦੋਂ ਕੋਈ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਪਲਟਾ ਖਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ? ਇਹ ਤਾਂ “ਕੋਮ” ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਤਪਰ ਹਨ। ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕਮਰਕਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਭੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਬੰਬੇ ਪਲੇਸ, ਰੈਸਟੋਰਾਂਟ ਦਾ ਪਿਕਟ ਕਰਦਾ ਵਰਕਰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਇੱਥੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬੰਬੇ ਪਲੇਸ ਰੈਸਟੋਰਾਂਟ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ (ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ) ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਕਟ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਜਦੋਂ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਕਟ ਕਰ ਰਹੇ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ। 2 ਵਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਨਾਂ ਦੇ ਵਰਕਰ ਦੇ ਚੋਟ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਜਾਣਾ ਪਿਆ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਸ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੋਰ ਵੀ ਡੂੰਘੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਪਰੇਰਕ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬੁਲੰਦ ਹਨ। ਹੜਤਾਲ ਓਨਾ ਚਿਰ ਚੱਲੇਗੀ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮਾਲਕ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋਸ ਸਟਰੀਟ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤ ਵਰਨਣ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੀਫਲੈਟ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ। ਕਾਮਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਰੈਸਟੋਰਾਂ ਖਾਸਕਰ ਰਾਗਾ ਰੈਸਟੋਰਾਂ ਤੇ ਬੰਬੇ ਪਲੇਸ ਰੈਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੈਦਾਨ (ਪਿੜ) ਵਿੱਚ ਉਤਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਤਦੇ ਹੀ 15-20 ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਦੂਰ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਲਾਗੇ ਨੂੰ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਬਾਲੀ ਨਫਰਤ ਦੀ ਅੱਗ ਦਾ ਸੇਕ ਹੜ੍ਹ ਕਰ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ। ਪਰ ਫਿਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਹੱਲਾਂ, ਫਾਰਮਾਂ, ਬਿਜ਼ਨਸਾਂ, ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਕੱਟ ਦੇਵੇਗਾ? ਇਹ ਫਿਕਰ ਖਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ “ਚੜ੍ਹ ਜਾਓ ਸੂਲੀ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਵਾਲ ਵਿੰਗਾ ਨਹੀਂ।” ਫਿਰ ਤਣਾਅ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂ ਨਾ?

ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਕਰਨਗੇ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿੱਤਰੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੀ ਅਤੇ ਮਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 31 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਇੱਕ ਭੀ ਮਾਈ ਦਾ ਲਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਭੀ ਹੱਥ ਦੀ ਤਲੀ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਨਿਤਰਿਆ, ਸੀਸ ਦਾ ਕੀ ਹੈ। ਸੀਸ ਤਾਂ ਇਹ ਹਰ ਗੱਲ ਗੱਲ ਤੇ ਕਟਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਣਾਅ ਹੋਵੇ ਭੀ ਕਿਉਂ ਨਾ? ਜਦੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸੀਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖੜਕਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸੀਸ ਤਲੀ ਤੇ ਧਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਾਲੋਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ - ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ। ਫਿਰ ਤਣਾਅ ਹੋਵੇ ਭੀ ਕਿਉਂ ਨਾ? ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਟੱਲ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਏਕੇ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਮਿਤਰਤਾ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੰਡ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਦੇ ਭੀ ਹਨ ਪਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਭੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅੱਗ ਤੋਂ ਆਪ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਝੋਕੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਣਾਅ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈ।

ON SATURDAY, FEBRUARY 2ND

RE-ELECT

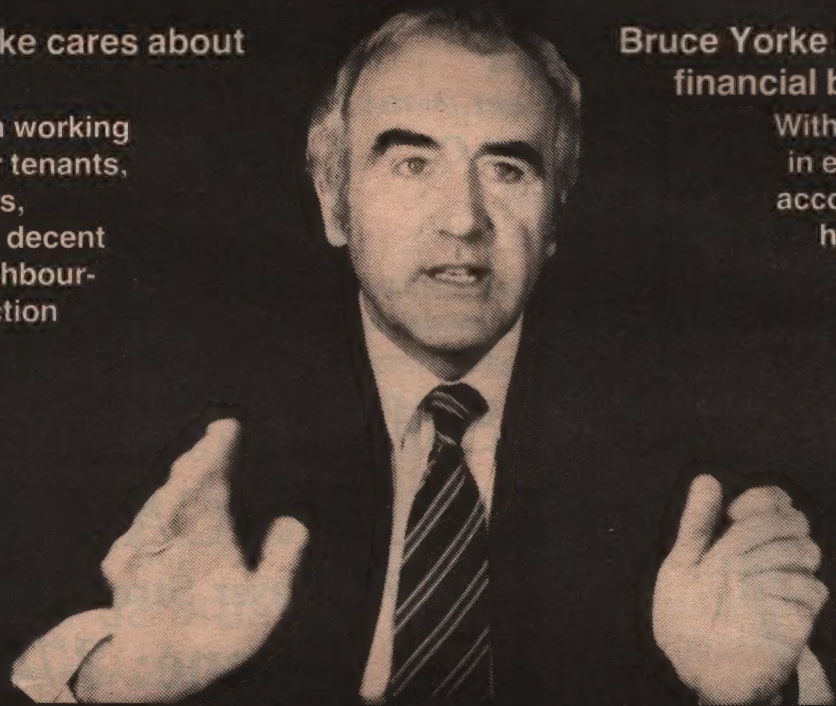
Bruce Yorke

Bruce Yorke cares about
our city.

He has been working
for years for tenants,
homeowners,
consumers, decent
transit, neighbour-
hood protection
and peace.
Bruce has
proven
he can
do the
job.

Bruce Yorke has a sound
financial background.

With his education
in economics and
accounting, Bruce
has led the way
to a balanced
city budget
without
cutting
services
or risking
jobs.

Bruce Yorke can give Mayor Harcourt and COPE the majority they need
to help make Vancouver a more livable city.

For a ride
to the polls call 253-5108

COPE